

ZBERATEĽ

2000
6

Ročník VI.
Cena 44 Sk

MESAČNÍK O FILATELII • NUMIZMATIKE • FILOKARTII • TELEFÓNNYCH KARTÁCH
INFORMÁCIE • ODBORNÉ ČLÁNKY • INZERCIA • PRÍLOHA SSOŠF SLOV-OLYMP

Rakúnska pošta vydala prvé výplatné poštové známky 1. júna 1850. Boli to prvé poštové známky platné na našom území. • Obyčajný list podaný vo Viedni 1. júna 1850, prvý (!) deň platnosti známky (obr. hore) • Doproručený list zo Suchej (Poľsko) do Lvova z roku 1854 vyplatený šiestimi prelepenými známkami • Čítajte článok Jozefa Tekela na str. 15 - 17:

1. JÚN 1850 - MEDZNÍK POŠTOVEJ HISTÓRIE KRAJÍN STREDNEJ EURÓPY

ZBERATEĽ

1.jún 1850 - MEDZNÍK POŠTOVEJ HISTÓRIE KRAJÍN STREDNEJ EURÓPY

Celistvoť s prvými platnými poštovými známkami na našom území z roku 1854: Dvojnásobne použitý obal listu, vonkajšia strana z Hanušoviec do Sátoraljaújhely (Maďarsko, na obr. hore), vonkajšia strana z Humenného do Hanušoviec nad Topľou I. Čítajte článok J.Tekela na str. 15-17:

Z OBSAHU

Nové známky, celiny, pečiatky a CM SR, nové známky CR, Maďarska, Poľska, Rakúska a Ukrajiny (2-7), aukcie a burzy (7/8), informácie, správy a výstavy: Ďalšie zmeny v emisnom pláne a ďalšie informácie (8-10)

Okienko špecialistu: Osobnosti - Ján Hollý, Vada alebo chyba? (11-13)

Dva odťačky výplatného stroja, R-nálepky s čiarovým kódom (14)

1.jún 1850 - medzník poštovej histórie krajín strednej Európy (15-17)

Z histórie slovenských stokorunáčiek v rokoch 1939-1945 (18-20)

MOT: TK Jersey (21-22)

Prehľad pečiatok - máj 2000 (24-25)

Pečiatkovat odborne, filatelisticky a esteticky! (24)

Celostnosti rozprávajú:

Predbežné a súbežné, I.časť (25-27)

Kapitoly o zbieraní pohľadníc: Náčrt zbierania pohľadníc v súčasnosti (28-29)

K 30.výročiu vzniku Slovenskej numizmatickej spoločnosti (30)

Neobyčajná nálepka (31)

Recenzie (31), Čo písu iní (32), Kaleidoskop ZBERATELA (33-34)

Inzercia (35-36)

Zberateľ ponúka: Slovenský štát 1939-1945, Austrália, námety z celého sveta, mince, zásobníky na známky, albumové listy, hawidky, zúbkomery, pinzety, UV lampy, lupy, literatúra (37-40)

Vúvahach o generálnych zbierkach, ktorým sme venovali tohtoročné redakčné úvodníky, okrajovo sme sa dotkli rôznych súvislostí, ktoré viac alebo menej vplývajú na zbieranie, tvorbu exponátov i vystavovanie tohto druhu zbierok poštových známok. Ak sme tým len trochu vzbulili záujem čitateľov, ak sme v dobrov slova zmysle vyprovokovali aspoň niekoľkých zberateľov o hľadanie odpovedí na otázky podobného druhu, potom naše poznámky neboli úplne bytočné.

Od redakčných prihovorov spravidla nikto neočakáva vyčerpávajúce, odborne na vysokej úrovni napísané, analytickými rozborami a exaktnými argumentmi bohatou dokumentovanou príspěvkami. Napokon, to ani nie je účelom tohto druhu žurnalistického prejavu. Priznávame, že z tohto hľadiska ani úvodníky na pokračovanie asi nebudú po stylistickej stránke namieste, a aj keď boli v každom čísle relatívne samostatné, nechceme z nich urobiť seriál. Preto v dnešnom čísle ZBERATELA úvahy okolo generálnych zbierok, aspoň čo sa týka úvodníkov, ukončíme.

Po anabáze rôzne smerujúcich cest sa vrátime k úvahám úvodníka v prvom tohtoročnom čísle a opäť si položíme otázku, či nastane renesancia generálnych zbierok? Ani dnes nedokážeme dať na ňu jednoznačnú odpoveď lebo mnoho okolností hovorí, že nie, iné skutočnosti naznačujú odpoved na danú otázkou kladne. Východisko bude asi niekde uprostred - podstatou generálnych zbierok s veľkou pravdepodobnosťou zostane trvalá a nemenná, kvalitatívne zmeny možno skôr očakávať vo formách ich zbierania, oceňovania, súťaženia a vystavovania.

Základom filatelie v minulosti i budúcnosti

Keď sme pred časom spomínali okolnosti ako boli generálne (i motívové) zbierky pomaly „vyblokované“ zo súťažných tried a tým aj z vystavovania na väčšine filatelistických výstav, neuviedli sme jeden veľmi pozitívny dôsledok tohto vývoja - skutočnosť, že aj pri sebelepších organizáciách opatreniach sa môžu často opakovany vystavovaním niektoré materiály v exponátoch poškodovať, strácať na kvalite. Najmä nadmerným pôsobením svetla, nevhodnou teplotou a vlhkosťou výstavných priestorov, ale často i necitlivou manipuláciou pri adjustovaní na výstavné panely, pri demontovaní a vracaní exponátov. A niekedy k tomu prispieje aj sám zberateľ - napríklad častým prepracovávaním exponátu, či jeho jednotlivých listov, nepoužitím ochranných obalov na výstavné listy, resp. použitím obalov z nekvalitného materiálu, ktorý potom namiesto ochrany ešte materiálom škodi. Preto s pokojným svedomím môžeme tvrdiť, že pre generálne zbierky a ich majiteľov nesuťaženie a nevystavovanie prinieslo mnoho dobrého predovšetkým z hľadiska zachovania kvality ich zbierok a tým aj ich hodnoty. Kvalita materiálu vo filatelií je a bude čoraz významnejším faktorom.

Aj takýto pohľad dokladá, že problematika vystavovania filatelistických zbierok, či exponátov má svoje zložitosti i protirečenia. Na prahu 21. storočia dospevia do stavu, keď zberateelia a filatelistické organizácie prikročia k prehodnocovaniu konania výstav, najmä súťažných. Vo väčšej miere prichádzajú k slovu aj rôzne moderné formy vystavovania a propagácie v stále dokonalejších mediálnych prostriedkoch a možno očakávať, že tvorbu filatelistických zbierok a exponátov veľmi podstatne, pravdepodobne veľmi revolučne ovplyvní výpočtová technika, ktorá zakrátko sa stane súčasťou každodenného života. Priamo na výstavách generálne zbierky pravdepodobne uvidíme iba výnimočne. To však, ako sme spomenuli, nemusí mať vždy len negatívne dopady.

Generálne zbierky boli, a pokial filatelia zostane filateliou, aj v budúcnosti budú základnou formou zbierania poštových známok. Nič nezmenili zo svojho čara a príťažlivosti - to len život okolo nás sa zmenil, zberateľské poľhady sú iné. Tieto zbierky zostanú stále rovnako príťažlivé, žiadna technika, ani sebelepšie organizované súťaže a výstavy nemôžu v plnej miere nahradit samotnú, originálnu zbierku, bezprostredne prezeranie a vnímanie poštových známok, ich krásy... Preto na záver našich úvah na margo generálnych zbierok rada, ktorá vo svojej stručnosti znie takto:

Tvorte generálne zbierky, priatelia, majú budúcnosť! Redakcia

INFORMÁCIE KTO • ČO • KDE • KEDY • AKO

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

POŠTOVÉ ZNÁMKY

150. VÝROČIE PRVEJ ZNÁMKY PLATNEJ NA NAŠOM ÚZEMÍ

SLOVENSKO

Ministerstvo dopravy, pôst a telekomunikácií Slovenskej republiky vydalo dňa 1. júna 2000 priležitosťnú známku „150. výročie prvej známky platnej na našom území“ s nominálnou hodnotou 10 Sk. Autor výtvarných návrhov emisie Dušan Kállay pre známku zvolil motív poštára v historickej uniforme, rakúsku známku hodnoty 2 Kreuzer a historickú pečiatku s domicílom Presburg (pôvodne tento návrh predložil ako kresbu pre FDC). Na FDC je zobrazena poštová schránka, domicílna pečiatka je Bratislava.

Rytinu známky vyhotobil Martin Činovský, rytinu FDC Arnold Feke. Známka bola vytlačená rotačnou oceľotlačou (čierna farba) v kombinácii s hlbkotlačou (oranžová farba) v PTC Praha v TL po 50 známkach v náklade 1 milión kusov. FDC je vytlačená oceľotlačou z plochých platní jednofarebne (modrošedá farba) v náklade 10 tisíc obálok. Katalógové číslo známky je 209.

DETSKÁ ZNÁMKA - UNICEF

MDPT SR vydalo dňa 1. 6. 2000 priležitosťnú poštovú známku „Detetská známka - UNICEF“ (5,50 Sk). V emisii sú použité výtvarné práce detí, ktoré boli vybrané zo súťaže detí na poštové známky. Na známke je kresba „Zvieratká z dúhy“ (A. Balková), na FDC je kresba „V cirkuse“ (T. Barčáková) a na pečiatke je kresba „Zajačí piknik“ (K. Lalíková). Grafická úprava emisie Martin Činovský, autor rytin emisie je Juraj Vitek. Tlač: OTR+HT (známka) a OTp (FDC). Náklad známok: 2 miliónov kusov. Katalógové číslo známky: 210.

Pripomeňme si, že Detsky fond OSN - UNICEF bol založený 11.12.1946 a je najväčšou organizáciou na svete pracujúcou na zlepšení životných podmienok detí, ich rodín a komunit, v ktorých vyrastajú. Slovenský výbor pre UNICEF pracuje od roku 1993, je jedným z 37 národných výborov pre UNICEF, zriadených v rozvinutých krajinách.

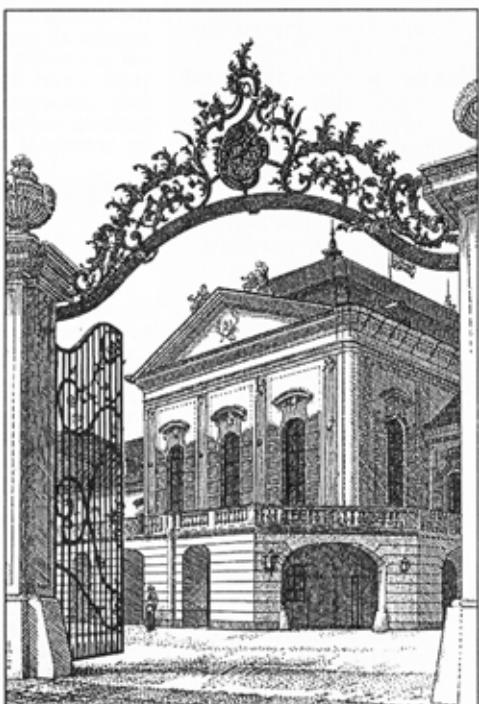
PREZIDENT SR RUDOLF SCHUSTER

Ministerstvo dopravy, pôst a telekomunikácií Slovenskej republiky vydáva dňa 15. júna 2000 vyplňanú poštovú známku s portrétom prezidenta Slovenskej republiky. Na známke nominálnej hodnoty 5,50 Sk je rytecká transkripcia portrétu prezidenta, ktorú podľa fotografie Pavla Kastla vytvoril Mar-

SLOVENSKO

tin Činovský. Na FDC je vstupná brána prezidentského paláca, priležitosťná pečiatka s domicílom Bratislava. Známku vytlačila PTC Praha rotačnou oceľotlačou (trnavohnedá farba) na TL po 100 známok. FDC vytlačila oceľotlačou z plochých platní (modrošedá farba) tlačiareň TAB, s.r.o., Bratislava. Tlač známok nie je ukončená, náklad FDC je 10 tisíc obálok. Katalógové číslo známky: 211.

LETNÉ OLYMPIJSKÉ HRY SYDNEY 2000

Ministerstvo dopravy, pôst a telekomunikácií Slovenskej republiky dňa 27. júna 2000 vydáva priležitosťnú poštovú známku s kupónom „Letné olympijské hry - Sydney 2000“. Známka nominálnej hodnoty 18 Sk má formát 23 x 30 mm na výšku, rovnaké rozmery má aj kupón.

Ustredným motívom známky je kresba streľca, na kupóne je kompozícia kresieb bežcov, mapy Austrálie a olympijských kruhov. Autorom výtvarných návrhov emisie je Ivan Schurmann, autorom rytin Bohumil Šneider. Technika tlače známky: OTR+HT (známka) a OTp (FDC) v PTC Praha. Známky sú vytlačené v TL po 25 známok a 25 kupónov. Katalógové číslo známok je 212. □ vkn

SLOVENSKO

NOVÁ CARTE MAXIMUM EUROPA 2000

Ministerstvo dopravy, pošti a telekomunikácií Slovenskej republiky 9. mája 2000 vydalo príležitostné známky EUROPA 2000 nominálnej hodnoty 12 Sk. Slovenská pošta, OZ TUP - POFIS vydal s touto známkou aj analogickú pohľadnicu. Na pohľadnici je návrh na známku francúzskeho výtvarníka J. Cousina pod názvom „Budovanie Európy“ a známka „EUROPA“ 12 Sk s použitím príležitostnej pečiatky z obálky prvého dňa vydania (Bratislava, 9.5.2000). □ vkn

NOVÉ PEČIATKY

Uvádzame informácie o nových príležitostných poštových pečiatkach, ktoré sa budú používať na Slovensku od polovice júna tohto roka (podľa oficiálnych údajov SP získaných do 20. mája 2000):

■ 15.6.2000 Bratislava 42: GYMNÁZIUM BILÍKOVÁ - 25. ROKOV / F.1975

■ 19.6.2000 Trenčín 1: 75 ROKOV KLUBU FILATELISTOV V TRENCÍNE • Návrh: PhDr. Vladimír Kudlák a Miroslav Volník

■ 19.6.-14.7.2000 Spišská Nová Ves 1: 33. SPIŠSKÉ VÝSTAVNÉ TRHY 2000 / 13.-16.7.2000 (propagačná vložka do výplatného stroja)

■ 22.6.2000 Košice 1: MEDZINÁRODNÝ VETERÁN RALLYE 500 KM SLOVENSKO • Návrh: Vilim Gaál

■ 27.6.2000 Bratislava 1: INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY LOH SYDNEY 2000

29.6.2000 Prievidza (Bojnice): AUTORSKÁ VÝSTAVA RYT-COV SLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMKOV / 30.6.-2.7.2000

■ 7.7.2000 Kežmarok 1: EURÓPSKE LUDOVÉ REMESLO • Návrh: Ing. Zdeněk Baliga

■ 8.7.2000 Kežmarok 1: KEŽMARSKÝ POLOVNÍCKY SPOLOK / 130. VÝROČIE / KÉSMÁRKY VADÁSZ TÁRSULAT • Návrh: Lubor Ksiažek

■ 13.7.2000 Spišská Nová Ves 1: 33. SPIŠSKÉ VÝSTAVNÉ TRHY 2000

Predbežná informácia: Dňa 25.8.2000 sa má v Trenčíne používať pečiatka pri príležitosti podujatia EURÓPA 2000.

□ Prehľad pripravil Jozef Soukup

X. ročník ELRO v Kežmarku

Už desať rokov vždy v lete zavítajú remeselníci z celej Európy do Kežmarku na festival „Európske ludové remeslo“ (ELRO). Tohtoročný festival ELRO (7.-9.7.2000) sa nesie v znamení vinárskeho cechu, oslav 130. výročia založenia polovníckeho spolku v Kežmarku a pre filatelistov atraktívnych osláv 200. výročia pošty v meste. Stáročná tradícia vinohradníctva a vinárstva na dnešnom území Slovenska začína príchodom rímskych legií v druhom storočí nášho letopočtu, keď nám tieto prinášajú vinohradnícku a vinársku kultúru. Od začiatku 17. storočia sa na našom území začínajú aj vinári združovať a zakladajú cechy. Ich symbolmi sú najčastejšie strapec hrozna, alebo svätý Urban - patrón vinohradníkov. Napriek tomu, že v tom

Cech vinárov

čase v Kežmarku existuje vyše 35 cechov, vinársky cech v meste nevzniká. Dôvod je jasný - pod Tatrami sa viniču nedari. Mesto Kežmarok ako slobodné kráľovské mesto malo však svoje vinice vo vzdialenej tokajskej oblasti, odkiaľ bolo zásobované kvalitným vínom, ktoré aj predávalo. A práve v tomto roku uplynulé 550 rokov od vzniku Bratislavských obchodníkov v tomto meste v roku 1450, pre ktorých je jedným z hlavných obchodných artikelov aj víno. Jediným obdobím, kedy si muselo mesto víno kupovať od hradného pána, bolo obdobie vlády Thókölyovcov na Kežmarskom hrade. Dôvod bol asi aj ten, že Thókölyovci sa medzi vyššiu šľachtu dostali práve vďaka veľkoobchodu s vinom, ktorým zásobovali aj cisársky dvor.

130. výročie

regione. Ked sa hovorí, že Slovensko je polovníckym rajom strednej Európy, tak môžeme povedať, že oblasť pod Vysokými Tatrami je perlou zo tohto raja.

Ďalšia historická udalosť, ktorú si počas ELRO Kežmarok pripomienie, je 200. výročie vzniku pošty. Pripomienutie si tejto udalosti organizuje náš klub filatelistov spolu so Slovenskou poštou - nebude chýbať priležitosťná pečiatka ani prítaček.

A čo pripravil kežmarský klub filatelistov k prým dvom udalostiam? K desiatme ročníku ELRO tu bude priležitosťná pečiatka symbolizujúca vinárstvo strapcami hrozna a obchod s vínom vyjadrený súdom vína s erbom mesta. Viacfarebné prítače s námetom postavy vinára nesúceho úrodu hrozna na spracovanie budú vyhotovené na obálkach, poštových lístoch (Bratislava 4 Sk) a celinových obálkach (Štátne znak 8 Sk). Autorom priležitosťnej poštovej pečiatky i prítačka je Ing. Zdeněk Baliga. K 130. výročiu založenia Kežmarského polovníckeho spolku budú vydané podobné materiály s polovníckymi námetmi a tiež sa bude používať priležitosťná pečiatka (hlava jeleňa ťitok Kežmarského polovníckeho spolku). Autorom námetov prítačka a priležitosťnej poštovej pečiatky je Lubor Kšiažek. □ Zdeněk Baliga

Nádielka košických prítačí

Po zimnom „pôste“ dostali zberatelia košických prítačí poriadnu jarú nádielku. Informáciu o nich uvedieme v prehľadnej forme v poradí: Priležitosť vydania a námet prítače, vydavateľ, farba prítače, dátum použitia priležitosťnej alebo dennej pečiatky, použité obálky alebo lístky (CDV - poštové lístky s natlačenou známkou), farba prítače, náklad a ďalšie informácie formou poznámok.

■ Spomienková akadémia pri priležitosti 50. výročia barbarskej noci 13. - 14. 4.

1950 13.-14.april 2000

SPOMIENKOVÁ AKADEMIA
PRI PRILEŽITOSTI 50. VÝROČIA
BARBARSKEJ NOCI

1950 • Miestny odbor Matice slovenskej • Farba čierna • Denná pečiatka 14.4.2000 • CDV 300 kusov.

■ Deň mesta Košice • Tradičné oslavy mesta - V čase 1.-7.5.2000 fungovala autoposta, ktorá používala aj priležitosťnú pečiatku - 1 / Budova starej radnice (pohľadnica z roku 1924) - Farba hnedá - CDV 450 kusov - 2 / Hotel Slovan v premenách času - pôvodný hotel Schalkház (1908), podoba hotela v roku 1958 a v roku 2000 - Farba modrá - 450 kusov obálok.

■ Od Vltavy k Piave - výstava • Slovenské technické múzeum - Farba olivovo-zelená - Priležitosťná pečiatka 13.5.2000 - 400 kusov obálok.

■ Filatelisticko-filokartistic- CASSOVIA FEZ CLUB ká výstava KOŠICE 2000 • Výstava v Slovenskom technickom múzeu, 18.-25.5.2000 • Priležitosťná poštová pečiatka 18.5.2000 - 1 / Dóm sv. Alžbeta, akvarel (pohľadnica z roku 1924) - Farba okrová - 300 kusov obálok - 2 / CASSOVIA FEZ KLUB - 40. výročie - Farba karmínová - CDV 200 kusov

■ Pápež Ján Pavol II. 80.-ročník - Fotografia z návštavy Popradu v roku 1995 - KF a pošta Košice 1 - Denná pečiatka 18.5.2000 - Farba fialová - 300 kusov obálok.

Všetky návrhy prítačí vyhotovili Viliam Gaál □ vg

NOVINKY Z ČESKEJ REPUBLIKY

ZNAMENIA ZVEROKRUHU ■ Ministerstvo dopravy a spojov ČR 9.5.2000 vydalo výplatnú poštovú známku emisného radu Znamenie zverokruhu - známenie Panna. Autorm výtvarného návrhu známky nominálnej hodnoty 2 Kč je Vladimír Suchánek, autorom rytiny Miloš Onřádrek. Tlač: OTr+HT v TL po 100 ks známok. Kat. číslo známky: 0258.

DETOM ■ Česká pošta, š.p. OZ DOS-POSTFILA námet tohtoročnej známky, vydanej 31.5.2000 v emisnom rade Defom, uviedla ako „veselý budík s rozpaženými ručičkami sa usmieva na štebotačúcej jarnej vtáčia“. Vo veselom tóne je ladená aj kresba na FDC s mackom a bábikou v športovom autíčku. Autorkou výtvarných návrhov emisie je Anna Khunová, autor rytiny je Bohumil Šneider. Tlač: OTr+HT v (a) TL po 30 ks známok a (2) upravenom TL pre známkový zošítok po 8 kusov známok + 2 kupóny (1.riadok: 1 zn.+ K + 3 známky, 2.riadok: 3 zn. + K + 1 známka). Obrazový motív na kupóne opäť tvorí maco a dievčačko a podobne je ladený aj prebal zošítku. Známka nominálnej hodnoty 5,40 Kč má katalógové číslo 0259.

ČESKA REPUBLIKA

SVETOVÝ ROK MATEMATIKY ■ Známka vydaná k tejto priležitosti vyjadruje formou grafickej skratky myšlienky dlhodobost problémov v matematike. Je na nej znázornená tzv. Veľká Fermatova veta, publikovaná roku 1670, ktorá bola

dokázaná anglickým matematikom A.Wilesom až v roku 1995. Pierre de Fermat (1601-1665), autor rovnice, je vyobrazený na FDC podľa dobového portrétu. Ako autori sa pod známkou 7 Kč podpisali Zdeněk Ziegler (návrh) a Miloš Ondráček (rytina). Tlač: OTR+HT v TL po 50 ks známok. Katalógové číslo známky: 0260. □ vkn

NOVINKY Z MAĎARSKA

NÁRODNÉ PARKY III. ■ Maďarská poštová správa vydala dve priležitosné známky v rámci dlhodobo plánovanej emisie Národné parky. Známky nominálnej hodnoty 29 a 34 Ft, vydané 20.3.2000, navrhol Pál Varga a boli vytlačené ofsetom v TL po 50 kusoch v náklade po 500 tisíc kusov známok. Boli vyhotovené aj vo forme známkových zošitkov (á 10 ks známok) - vid obal jedného z nich na obr.

Nemzeti parkok

Známka 29 Ft je venovaná národnému parku Fertő-Han-ság, ktorý bol za národný park vymenovaný v roku 1991. Sú na nej zobrazení typickí predstaviteľia tamtojšej flóry a fauny a v miniatúrnom ovále portrét ornitológika Gy.Breuera (1887-1955). Druhá známka (34 Ft) je venovaná národnému parku Duna-Dráva (vyhlásený v roku 1996). Podobne ako v predchádzajúcim prípade, sú na nej zobrazení najcharakteristickejší zástupcovia flóry a fauny vrátane prírodného scenére parku. Je na nej aj portrét - P.Kitaibela (1757-1817), mnohostranného učenca, objaviteľa mnohých druhov a poddruhov rastlín. □ vkn

NOVINKY Z POLSKA

CHRÁM NA PRAHU TRETIEHO TISÍCROČIA ■ Poľská poštová správa vydala 7.4.2000 priležitosné poštové známky k oslove jubilejného roku 2000 a vstupu do nového milénia. Pre známku si zvolila námet otvárania Sv.Brány v bazilike Sv.Petra vo Vatikáne s pápežom Jánom Pavlom II. počas viajajcej polnočnej omši.

POLSKÉ SÍDELNÉ DOMY ■ Ďalšie štyri známky tejto emisie, ktorá vychádza od roku 1997, poľská poštová správa vydala 18.4.2000. Na známke 80 gr je panské sídlo Grabo-nôg pri meste Gostyň, ktoré nechala postaviť rodina Boja-

nowska v klasicistickom slohu okolo roku 1800. Stavba má drevenú konštrukciu vyplňanú tehliam a omietkou. Je v nej múzeum vidieckeho života.

Na známke 1,55 Zl je sídelný dom Želazowa Wola, rodisko F. Chopina. Dom tiež bol postavený okolo roku 1800 a ľudovo patril rodine Skarbekovej, časť domu užívala rodina Chopinová. Stavba je v opatre Spoločnosti F.Chopina.

Na známke 1,65 Zl je sídelný dom Suchá pri Wegrówe. Bol postavený v roku 1743 a patril rodine Cieszkowských až do roku 1932. V roku 1988 sa majetkom domu stal prof.M.Kwiatkowski, dom i park bol rekonštruovaný.

Na známke 2,65 Zl je barokový sídelný dom Liwia pri Wegrówe. Bol postavený v roku 1782 na ruinách stredovekého gotického hradu. V rokoch 1955-1957 bol dom rekonštruovaný a využíva sa pre muzeálne účely.

KRAKÓW - MESTO EURÓPSKEJ KULTÚRY ROKU 2000 ■ Poľská poštová správa vydaním dvoch známok a hárčeka (26.4.2000) sa prezentovala v rámci emisného počnu Európske mestá kultúry 2000. Vo výbere, ktorý realizovali ministerstvá kultúry krajín RE, okrem Florencie, Amsterdamu, Západného Berlína, Paríža, Glasowa, Dublina, Madridu, Antwerp, Lisabonu, Luxemburgu, Kodane, Prahy, Reykjaviku a Santialga de Compostela, bolo aj poľské historické mesto Krakov. Dve známky (0,70 a 1,55 Zl) prinášajú historické motívy, hárček so známkou 1,75 Zl dobový pohľad (15.stor.) na historické jadro Krakova s kráľovským zámkom Wawel uprostred. Tlač: Vlacfarebný ofset (známky) a oce-fotlač (hárček v prevedení svetoznámeho rytca Cz.Slanu).

STOP NARKOMÁNII ■ Vádnúca ruža s vyblednutými farbami a vystupujúcimi žilami na rukách človeka symbolizuje umieranie následkom požívania drog. Čierne pozadie ešte viac umocňuje smutný obraz známky. Známka 0,70 Zl vylášla 28. apríla 2000 na podporu boja proti drogám. Známku navrh

W.Walkuski, vytlačená bola ofsetom v tlačových listoch po 18 ks v celkovom náklade 2,4 mil. známok.

80. výročie narodenia pápeža Jána Pavla II. ■ Pri príležitosti životného jubilea pápeža Ján Pavla II. polská poštová správa vydala 3-známkovú emisiu poštových známok. Na známke 80 gr je zobrazený portrét pápeža, na známke 1,10 Zl je zobrazená Madona z Čestochovej a na známke 1,55 Zl strieborný kríž, ktorý sprevádzal pápeža na jeho cestách. Návrhy a rytiny známok: Cz.Słania. Emisia bola vydaná 9.5.2000 ako spoločné poľsko-vatikánske vydanie.

EUROPA ■ Dňa 9.5.2000 aj polská poštová správa vydala známku v emisnom rade EUROPA so spoločným námetom podľa francúzskeho výtvarníka J.P.Cousina. Známka nominálnej hodnoty 1,55 Zl bola vytlačená ofsetom v TL po 20 ks známok v celkovom náklade 400 tisíc známok. □ vkn

NOVINKY Z RAKÚSKA

REPUBLICA ÖSTERREICH

Májová emisná činnosť bola značne bohatá. Vyšlo spolu sedem priebežnostných poštových známok.

Prvou je spoločná známka európskeho spoločenstva EUROPA 2000 s jednotným symbolickým motívom budovania priateľskej Európy účasťou detí na jej výstavbe od francúzskeho grafika J.Cousina (7 šilingov). Druhou je pokračovanie dlhodobo plánovanej emisie Prírodné krásy Rakúska. Približuje nám Weissensee (Biele jazero) pri Salzburgu. Vidime na nej krásnu prírodnú scenériu okolia Bieleho jazera s Rudolfovou modernou chatou v popredí. Autorom návrhu je P. Sinawehl, autorom rytiny G. Schmirch. Ocelorytina je vytlačená v čiernej farbe, ostatné časti zobrazenia štvorfarebnou hĺbkotlačou. Nominálna hodnota tiež 7 šilingov.

Obidve známky vyšli 9. mája. Ďalšie tri vyšli 19. mája. Sú to:

Známková spomienka na 75. výročie otvorenia civilnej prevádzky letiska v Klagenfurte. Pri-

náš detail letiskovej veže a čelo lietadla Junkers F 13, ktoré prevádzku letiska začalo. Autorkou je R.Blechová (nové meno v rakúskej známkovej tvorbe). Vytlačená je v hodnote 7 šilingov sedemfarebnou hĺbkotlačou.

Ďalšou je 150. výročie zákona o ochrane pamiatok v Rakúsku. Na ľavej strane známky je časť sochy Madony z kostola v Altenmarktene, na pravej strane sklenené zastrešenie palmejovej siene Viedenskej zámockej záhrady. Návrh M. Sieglovej do známkovej úpravy vyryl G.Schmirch (čierna farba) a v osemfarebnej kombinácii ju vytlačila hĺbkotlač Štátnej tlačiareni vo Viedni. Známka má väčšie rozmerne než je to pri rakúskych známkach zvykom - 50 x 31,8 mm. Nominálna hodnota známky je 8 šilingov.

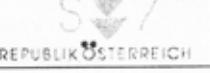

Nasleduje krásna známka emisie Staré rakúské umelcové dieľa. Poštová správa tu siahala po vzácnom stredovekom ilustrovanom rukopise „Život biskupa Malachiasa“, ktorý je v knižnici kláštora v Zwettli. Kresbu pre známku vybral - iniciála písma „O“ s časťou textu - upravil a do ocele vyryl prof. W.Pfeiler. Je vytlačená oceľotlačou (čierna farba) v kombinácii so štvorfarebnou hĺbkotlačou. Nominálna hodnota 9 šilingov.

Siestou v máji vydanou známkou je emisia Deň rakúskej poštovej známky 2000. Je na nej lichobežníkov s trojuholníkov poskladaná kresba dvoch písmen E zo slov BRIEFMARKEN a PHILATELIE. Je to záverečná známka, desiatka, tejto emisie v prekvapujúcom výtvorm vydialením prof. O. Stefflera, ktorý nakresnil i predchádzajúcich deväť známok tejto emisie, ktoré vychádzali v rokoch 1991-1999. K postrehnutiu dvoch litier E je potrebná odvážna fantázia. Tlač známky je osemfarebná hĺbkotlač v kombinácii s čierrou tylinou.

Siedma známka pripomína 150. výročie vydania prvej rakúskej poštovej známky v roku 1850. Vidime na nej 9-krajciarovú poštovú známku, ktorá bola prvou známkou v sérii so štátnym znakom monarchie a príležitosťnú známku k tohtočnému Dňu rakúskej poštovej známky. Známku rozmerom 35 x 35 mm navrhla a do ocele vyryl W.Pfeiler. Vytlačená je 10-farebnou hĺbkotlačou v kombinácii s čierrou oceľotlačou.

Nominálna hodnota tejto i predchádzajúcej známky je sedem šilingov. □ Zc

REPUBLICA ÖSTERREICH

NOVINKY Z UKRAJINY

Dňa 5.1.2000 vydala Ukrajinská pošta hárček s troma známkami s rovnakou nominálnou hodnotou 80 K, venovaný 2000 rokom kresťanstva. Známky zobrazujú Matku Božiu (mozaika zo Sofijskej katedrály v Kyjeve z 11.stor.), Ježiša Krista (freska z kostola Vykúpenia v Polocku z 12.stor.) a o-páť Matku Božiu (ikona z Tretiakovskej galérie v Moskve z 12. stor.). Katalógové čísla Mi.353-5, Bl.20.

Aj 8.2.2000 vyšiel hárček - Peresopnické evanjelium. Tentoraz s jednou známkou v hodnote 1,50 (G). Vidime na nej pišeckého svätcu pred modelom hradu Volyň v polovici 16.stor. Mi.364, Bl.22.

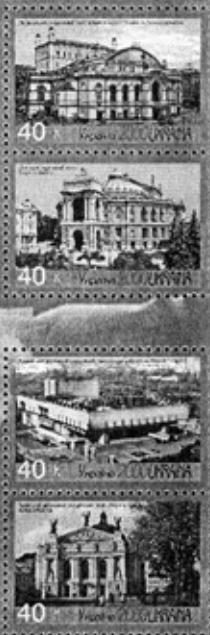
V emisnom rade Významné ženy história priduľa ďalšia známka, venovaná poetke a hudobníčke Marusji Čurajovej. Nominálna hodnota je 40 K. Mi. 366.

Už siedma hodnota emisného radu Hajtmani mala deň vydania 22.2.2000. Prináša portrét Daniela Apostola a výjavu z bitky pri meste Derbent v roku 1722. Hodnota 30 K. Mi.367. Ďalšia známka tohto emisného radu vysla 3.3.2000 a predstavuje Ivana Samoiloviča, poľný tábora Kozača Dibrova a mesto Tobolsk. Hodnota 30 K. Mi. 368.

Všetky známky sú vytlačené offsetom. Náklad známkov je 200 tisíc kusov, náklad hárčekov 50 tisíc kusov. □ ilk

ОПЕРНІ ТЕАТРИ УКРАЇНИ

Dňa 29.1.2000 vyšiel ďalší hárček Budovy opery a baletu. Predstavuje Akademickú operu a balet T.Sevčenko v Kyjeve, Štátnu operu a balet v Odese, Štátnu akademickú operu a balet M.Lysenka v Charkove a Štátnu akademickú operu a balet I.Franka v Lvove. Všetky 4 známky majú rovnaký nominálny hodnotu 40 K. Mi.360-3, Bl.21.

AUKCIE • BURZY

PRAVIDELNÉ BURZY

Prehľad o pravidelných výmenných schôdzkach, resp. burzách na Slovensku s uvedením ich zamerania na jednotlivé zberateľské odbory, miesta a času konania, prípadne ďalších informácií.

Prosíme organizátorov uvedených podujatí, aby v záujme presného informovania čitateľov, všetky vzniknuté zmeny čím skôr oznámili redakciu. Ďakujeme.

BRATISLAVA ■ FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY

■ Dobrovíčova ul. 14 (Suvorovov internát) ■ Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod.

BRATISLAVA ■ TELEFÓNNE KARTY, FILOKARTIA ■ Kláštorná reštaurácia, vchod z Františkánskej ul. 2 ■ Každú stredu od 16.00 do 18.00 hod.

BRATISLAVA ■ NUMIZMATIKA - Výmenné schôdzky bratislavských pobočiek SNS ■ Dobrovíčova ul. 14 (Suvorovov internát) ■ Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ 10 Sk
BANSKÁ BYSTRICA ■ FILATELIA ■ Budova Elektroprojektu, Partizánska cesta ■ Každú druhú a poslednú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod.

BANSKÁ BYSTRICA ■ NUMIZMATIKA, NOTAFILIA ■ Skuteckého 36 ■ Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod.

KEŽMAROK ■ FILATELIA ■ Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 ■ Každú prvú nedelu v mesiaci od 10.00 hod.

KOŠICE ■ FILATELIA ■ Posádkový klub armády, Masarykova 17 ■ Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod.

KOŠICE ■ NUMIZMATIKA, NOTAFILIA ■ Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 ■ Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod.

LEVÍCE ■ FILATELIA ■ CK Junior, Sládkovičova ulica ■ Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod.

LUCENEC ■ NUMIZMATIKA ■ Bufet Malá ryba, L.Štúra 6 (pri Lekární) ■ Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod.

MARTIN ■ FILATELIA ■ Pravidelné výmenné schôdzky s odbornými prednáškami ■ Dom kultúry Strojár, Vajanského nám. 2 ■ Každý pondelok od 18.00 hod.

MARTIN ■ TELEFÓNNE KARTY ■ TELECARD CLUB pri Posádkovom klube armády, Soltessovے 3 ■ Každú druhú stredu (pármy týždňa) okrem sviatkov od 16.00 hod.

NITRA ■ FILATELIA, FILOKARTIA ■ Centrum voľného času Domino, Štefánikova trieda ■ Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod.

NOVÉ ZÁMKY ■ FILATELIA, NUMIZMATIKA ■ Mestský úrad, Knižnica ■ Každú 2. a 4. nedelu v mesiaci od 9 do 12 hod.

PIEŠTANY ■ FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA ■ Centrum voľného času „Ahoj“, Tepličká 83 (pri Vojenskom kúpeľnom ústavu), Piešťany ■ Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod.

POPRAD ■ FILATELIA ■ Hotel Satel ■ Každú prvú a tretiu strednu v mesiaci od 17.00 hod.

POPRAD ■ NUMIZMATIKA, FILATELIA ■ Podtatranské múzeum Poprad ■ Každú prvú nedelu v mesiaci od 9 do 12 hod.

PRESOV ■ FILATELIA ■ Čierny orol (PKO), Hlavná ulica č.50 / a (I.pochodové, miestnosť nad vchodom) ■ Každú nedelu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10.00 do 12.00 hod.

PRIEVIDZA ■ FILATELIA ■ Kaviareň hotela Magura ■ Každú nedelu (okrem sviatkov) od 8.00 do 10.30 hod.

PRIEVIDZA ■ NUMIZMATIKA - schôdzky pobočky SNS ■ Hornonitrianske múzeum ■ Každú prvý štvrtok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod.

RUŽOMBEROK ■ FILATELIA ■ Klubovňa Kalvárska 8 ■ Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod.

RUŽOMBEROK ■ NUMIZMATIKA ■ Liptovské múzeum ■ Každú poslednú nedelu v mesiaci (okrem júla) od 9.15 hod.

SPISSKÁ NOVÁ VES ■ FILATELIA ■ Centrum voľného času, Levočská 14 ■ Každý párný týždeň vo štvrtok od 16.00 hod.

TRENČÍN ■ FILATELIA ■ Kultúrny stredisko, Dlhé hony ■ Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod.

TRENČÍN ■ NUMIZMATIKA ■ Dom armády ■ Každú druhú sobotu v mesiaci od 7.00 do 12.00 hod.

TRNAVA ■ KALOKAGATIA ■ Centrum voľného času, Strelecká 1 ■ Každý štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. (TIRNAVIA)

VRANOV n/T ■ VSETKY ZBERATEĽSKÉ ODDORY ■ Mestský dom kultúry, M. R. Štefánika 875 / 200 ■ Každú prvú nedelu po 15-tom v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov.

ZILINA ■ FILATELIA ■ Budova Matice slovenskej, Hollého ulica ■ Každú stredu od 16.30 do 19.00 hod. a v nedele od 9.30 hod.

kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská ulica 21, od 8.00 do 12.00 hod. ■ Ďalšie stretnutia sa uskutočnia v dňoch 7. októbra, 11.novembra a 2.deciembra 2000.

→ 17.9.2000 ŽILINA

CELOSTÁTNNA VÝMENNÁ SCHÓDZA sa uskutoční dňa 17.septembera 2000 v Žiline - ZK Slovensa Rosea (vedľa futbalového ihriska, 300 m od železničnej stanice) od 7.00 do 13.00 hod. Ďalšia celostátna výmenná schôdza sa uskutoční 19. novembra 2000 kedy sa zároveň koná aj jubilejná X. MEDZINARODNÁ AUKCIA ZNÁMOK, POHĽADNÍC A CELISTVOSTI. Prijihľásky do aukcie, objednávky stolov a iné možno adresovať na predajku TEMAFILE, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, informácie ☎ 089 / 5624 958

→ 24.9.2000 LUČENEC

BURZA - HOBBY STRETNUTIE v Lučenci sa uskutoční v hoteli PELIKÁN (Adyho ulica, pri tržnici) v nedele dňa 24.septembra 2000 sa začiatkom o 8.00 hod. ■ Ďalšie podujatia sa v tomto roku uskutočnia v dňoch 29.októbra a 26.novembra 2000. Organizátori pozývajú zberateľov mincí, známkov, starožitností, militárií, pohľadníc, porcelánu, skla, hodín, TK a pod. Kontakt: ☎ 0863 / 43 292 66

→ 24.9.2000 TRENČÍN

KLUB FILATELISTOV 52-10 v Trenčíne usporiadala celoslovenskú filatelistickú burzu dňa 24.septembra 2000 v Mestskom kultúrnom stredisku Dlhé hony ■ Ďalšia tradičná trenčianska celoslovenská burza sa tohto roku uskutoční dňa 26.novembra 2000.

→ 8.10.2000 BANSKÁ BYSTRICA

KLUB FILATELISTOV v Banskej Bystrici usporiadala celoslovenskú filatelistickú burzu dňa 8.októbra 2000 v priestoroch Domu slovenského misijného hnutia na Skuteckého ul. 4.

INFORMÁCIE · SPRÁVY · VÝSTAVY

Ďalšie zmeny v emisnom pláne

V minulom čísle Zberateľa bol uverejnený upravený emisný plán slovenských poštových známkov na rok 2000, ale dnes už ani tento plán nie je vo všetkom aktuálny. Vykonali sa v ňom nasledujúce zmeny a úpravy:

ROŽŇAVA ■ Výplatná známka nominálnej hodnoty 20 Sk - malá byt vydaná 14.septembra, bude vydaná už 26.júla 2000 (naleháva potreba známkov tejto hodnoty pre poštovú prevádzku).

25.VÝROČIE PODPÍSANIA ZÁVEREČNÉHO AKTU V HEL-SINKÍACH - OBSE ■ Príležitosťná známka nominálnej hodnoty 4 Sk bola do emisného plánu zaradená dodatočne, termín vydania je september (presný termín vydania bude známy až neskôr).

OCHRANA PRÍRODY ■ Termín vydania tejto trojznámkovej emisie (Lesné plody) sa mení z 26.júla na 14.september 2000.

ZVRCHOVANÝ RÁD MALTEZSKÝCH RYTIEROV ■ Termín vydania tejto emisie sa mení z 5. na 13. október 2000.

UMENIE ■ Termín vydania tejto emisie sa posúva: z 22. septembra na 17.október 2000.

DEJINY POŠTOVÉHO PRÁVA ■ Táto známka bola pôvodne v emisnom pláne uvedená pod názvom „Filatelistická výstava SLOVENSKO 2001“. Keďže výstava sa neuskutoční, známka bude vydaná pod názvom „Dejiny poštového práva“. Termín vydania známkov sa presunul zo 14.septembra na 17.október 2000.

KALENDÁR ZBERATEĽA AUKCIE · BURZY

→ 11.6.2000 NITRA

TRADIČNÉ HOBBY STRETNUTIE zberateľov všetkých odborov sa uskutoční 19.júna 2000 (nedela) od 7.00 do 13.00 hod. v Párovciach v Nitre.

→ 24.6.2000 KRAKOVANY

HOBBY STRETNUTIE sa uskutoční dňa 24.júna 2000 v Kultúrnom stredisku obce Krakovany so začiatkom o 7.00 hod. Kontakt: ☎ 0838 / 7798 490 (po-pi) alebo Peter Kvasnica, 92202 Krakovany č.286, ☎ 0905 267519. Ďalšie stretnutia sa uskutočnia 22.7., 19.8., 23.9., 21.10., 18.11. a 16.12.2000.

→ 1.7.2000 SUCHÁ nad PARNOU

HOBBY STRETNUTIE A VÝMENNÁ BURZA ZBERATEĽOV starožitností, militárií, mincí, známkov, polovičníckych a rybárskych potrieb a iných kuriozít sa uskutoční 1.júla 2000 v Kultúrnom dome Suchá nad Parnou (len 5 km od Trnavy). Rezervácia stolov a informácie: Dr.Hodulík ☎ 0905 / 645 907 ■ Ďalšie stretnutia sa uskutočnia 29.júla, 26.augusta, 30.septembra, 28.októbra, 25.novembra a 23.deciembra 2000.

→ 9.9.2000 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCÍ A VYZNAMENANÍ sa uskutoční dňa 9.septembra 2000 v Spoločenskej sále Strediska

Nie je vylúčené, že v tohtoročnom emisnom pláne ešte menšie zmeny nastanú. □ vkn

Plán numizmatických podujatí v Trenčíne - II. polrok 2000

Slovenská numizmatická spoločnosť, pobočka Trenčín, Klub numizmatikov Domu armády SR a Klub priateľov Slovenskej spoločnosti pre dejiny vied a techniky SAV pri Dome armády SR, na rok 2000 pripravili spoločný plán podujatí. Z plánu na II. polrok vyberáme:

21.9.2000 ■ 350. výročie Piaristického gymnázia J. Braneckého a 80. výročie Gymnázia L. Štúra v Trenčíne, prednáška M. Drobena.

7.10.2000 ■ 240. výročie narodenia ostrihomského arcibiskupa a kardinála A. Rudnaya. Slávnosť v Považanoch

19.10.2000 ■ 10. výročie úmrtia Univ.prof.MUDr. Štefana Štúra, prednáška doc.MUDr.Urbánek, VURCH Piešťany

16.11.2000 ■ 110. výročie úmrtia významného geologa Jána Petku z Drietomy, prednáška Ing.J. Herčko

21.12.2000 ■ 110. výročie úmrtia Prof.MUDr.Jána Ambru, lekára z Beckova.

Miesto konania prednášok je plánované v Dome armády, klubovňa číslo 301, so začiatkom výzvy o 16.00 hod. Organizátori si zmeny a doplnky plánu vyhľadávajú a v prípade potreby ich upresňujú na členských schôdzach. □ ky

Mineralogické podujatia v II. polroku 2000

Prehľad podujatí pripravovaných pre zberateľov nerastov a kamenelin na Slovensku v druhom polroku 2000:

19. a 20.8.2000 PEZINOK ■ „Pezinský permónik“ - 6. Malokarpatská výstava minerálov, hornín, fosílií a 1. pouličné ryžovanie zlata na Slovensku ● Kultúrne centrum, Holubyho 42

8. a 9.9.2000 BANSKÁ ŠTIAVNICA ■ „Salamander“ ● Stredná priemyselná škola chemická, Akademická 11

16.9.2000 BANSKÁ BYSTRICA ■ Stretnutie zberateľov minerálov a skamenelin ● Múzeum - pamätník SNP

13. a 14.10.2000 BRATISLAVA ■ 7. medzinárodná výstava mineralov, fosílií a šperkov z drahých kameňov + výstava „Dubnický drahý opál“ ● Cultus - Dom kultúry Ružinov

9.12.2000 BRATISLAVA ■ 17. medzinárodné stretnutie zberateľov nerastov a skamenelin ● Slovenské národné múzeum - Prírodovedné múzeum, Vajanského nábrežie 2
□ Pripravil: O. Mikó

Prednášky v Trenčíne pre priateľov historie letectva - II. polrok 2000

Klub leteckej histórie a pobočky Slovenského leteckého zväzu gen. M. R. Štefánika v Trenčíne, usporiadajú v II. polroku 2000 nasledujúce prednášky a podujatia:

1.7.2000 ■ Stretnutie vojenských a športových parašutistov na Letisku gen. Jurecha

14.9.2000 ■ 60. výročie Školy leteckého dorastu v Trenčíne a jej veliteľ plk.J.Trnka - plk.Švanda

28.9.2000 ■ Opravy a predaj lietadiel JAK-11 do Egypta

- Rudolf Viha

14.10.2000 ■ Odhalenie pamätné tabule Leteckej škole v Trenčíne a plk.J.Trnko - Šťastnov

26.10.2000 ■ Letové zabezpečenie lietadiel B 534 a Ju-87 v Spišských Nových Vsi - plk.Knapp

9.11.2000 ■ Začiatky lietania na vrtuľníkoch a ich opravy - plk.Ing.S.Kaššovic, Hudec

30.11.2000 ■ Skúsenosti zo stavby a lietania na ultra-letkých lietadlách - Vavrinec

14.12.2000 ■ Zaujímavosti prechodu z vrtuľových na tryskové lietadlá - Klasa M.

28.12.2000 ■ Začiatky učivoškého dorastu v Leteckých opravovniach Trenčín - Rónai J.

Prednášky sa uskutočnia v Dome armády SR, klubovňa 301, so začiatkom o 16.00 hod. □ ky

Kráľovohradecké balónové nebo

Združenie klubov východných Čech ŠČF nám poskytlo informácie o pripravovanej priležitostnej preprave poštových zásilek balónom. Preprava sa uskutoční v rámci festivalu priateľov balónového lietania v dňoch 17. až 20. augusta 2000 v Hradci Královom (ČR).

Kráľovohradecké balónové nebo sa koná každý rok a v tomto roku to už bude piaty ročník. Každý rok vždy jeden z tridsiatich balónov vezie vak s poštovými zásilkami adresovanými zberateľom na celom svete. Pre záujemcov o tieto atraktívne zásileky uverejňujeme pokyny, ktoré nám poskytli vyšše uvedení organizátori.

„Zájemci, kteří chtějí, aby jejich zásilky byly balonem přepraveny, musí si je včas poslat na adresu: Královehradecké balónové nebo, poštovní schránka 200, 501 01 Hradec Králové, Česká republika. Tato adresa bude platit pouze ve dnech 1. až 10. srpna (augusta) 2000. Později došlé zásilky ani zásilky jinak adresované nebude možno do balonové přepravy zařadit.“

Jak postupovat - Vaše zásilky, ale pouze obyčejné, ne doporučené, musí mit:

- nadepsanou adresu příjemce,
- musí být rádně vyplacené českými známkami, lístek ve vnitrostátním styku 5, dopis 5,40 Kč, do zahraničí lístek 7. letecký 9, dopis 9 a letecký 13 Kč základní váhové kategorie.
- ke každé jednotlivé zásilce musí být přiloženo 5 Kč na připoštěcí nálepku. Bez té nemohou být zásilky balonem přepraveny.

Takto připravené zásilky vložte do jiné obálky, tu rádně vyplacenou v uvedeném termínu pošlete na uvedenou.

Českou poštou bude vytíštěna **příležitostná dopisnice** s natištěnou známkou v hodnotě 5 Kč a znakem BALONOVÉHO NEBE. Pokud budete mít zájem o tuto dopisnici vložte do stejné obálky následující uhradu:

- za jednu dopisnici 11 Kč,
- za každou objednanou dopisnici tolkrát 5 Kč za připoštěcí nálepku,
- právě tolik samolepek s nadepsanou adresou, kam chcete dopisnici poslat,
- pokud bude adresována do zahraničí, přiložte doplatek na vyrovnání výplatného do zahraničí (viz výše).

Uhradu proveďte platnými českými známkami vloženými do Vaší obálky.“

Točko informácie organizátorov. Letu zdar! □ (hlk)

Výstava LAUGARICIO 2000 bude od júna do septembra

V minulom čísle Zberateľa sme písali o pripravovanej filatelistickej výstave LAUGARICIO 2000, ktorá je organizovaná pri príležitosti 75. výročia založenia klubu filatelistov v Trenčíne a bude sa konať v Dome armády v dňoch 19.6. - 29.9. 2000. Nezvykle dlhý termín trvania výstavy viedol k pochybám, či nejde o chybu v dátume - nejde, výstava sa naozaj bude konať od 19. júna do 29. septembra.

Ako nás informoval náš spolupracovník Jozef Korený, LAUGARICIO 2000 sa uskutoční podľa osobitného scenára. Výstava nebude kompaktným celkom v tradičnom chápaniu filatelistických výstav, ale séria na seba nadvádzajúcich výstav, čo prakticky znamená, že výstavné exponáty sa budú obmieňať. Tematické výstavné exponáty budú zosúladené s kultúrno-spoločenskými podujatiami držobných miest, ktoré sú zastrešené akciou EUROPA 2000 v Trenčíne. V záverečnej fáze výstava bude tematicky zameraná na Deň Armády Slovenskej republiky - návštěvníci výstavy si budú môcť prezrieť exponáty Tradície armády, Roky 1938-1945 v zrakde celistvosti a Pošta jednotiek OSN. □ (R)

BLAHOŽELÁME

S uznaním pre dpt. Eugena Farbakyho

Každoročné májové dni sú pre slovenskú organizovanú filateliu vždy radostnou spomienkou na jej oživenie, na obnovenie Zväzu slovenských filatelistov v roku 1969. A sú príjemné i priopomenutím si dňa, v ktorých si jeden z pracovitých pilierov ZSF, diplomovaný technik Eugen Farbaky, pripravila ďalší rok na svojej životnej pôti. V tomto roku si náš vždy skromný, obetavý a svedomitý čelný funkcionár ZSF v máji priopomínil svoje vzácné jubileum - 85 rokov.

Dpt. Eugen Farbaky, rodák z Oravy, po viacerých profesionálnych pracoviskách zakotvil v Martine. A tu, popri svojej náročnej práci na hospodárskom a finančnom úseku vefkého podniku, si predsa našiel čas i pre filateliu. Bol nielen zberateľom, ale i aktívnym členovníkom tamojšieho klubu filatelistov - po mnohých rokach predsedom klubu. A na čele tohto agilného klubu ho nachádzame i dnes.

Pred vyše 30 rokmi, po trojnásobnom administratívnom zrušení organizovaných spoločenstiev slovenských filatelistov v rokoch 1950 - 1965, nebolo ľahké oživovať aké-také plaminy skromného života a túžob na tomto úseku. Po politických a spoločenských udalostach v roku 1968 - po mnohých bojoch a odsudzovanlach - začískala nádej na oživenie Zväzu slovenských filatelistov. Nebolo však ľahké hľadať a nachádzať vhodných funkcionárov pre nový vzäz. Ked sme s dpt. Š. Plíškom a nebohým T. Jaščom takýchto filatelistov hľadali a skúmali ich predpoklady i ochotu pre kladenie základov obnoveného ZSF, s potešením sme prijali prihlásenie sa do tohto kolektívu i E. Farbakyho.

Na prvom zjazde ZSF v roku 1969 bol zvolený za predsedu ústrednej revíznej komisie zväzu v Bratislave a neskôr i za predsedu tejto komisie ZCSF v Prahe. Tieto nefákhé funkcie vykonával v plnej svedomitosti a dôsledne takmer desaťročia. Obetavo sa zúčastňoval aj na práci organizačného výboru tradičných výstav MARTINIA a podieľa sa aj na medzi-

národnej činnosti ZSF i ZČSF. Popri tom svoju zberateľskú záľubu nezanedbával a so zbierkou Egypta sa úspešne predstavoval na výstavách doma i v zahraničí.

Jarné vánky z rodnej Oravy, ani z Martinských hôľ, čas však nezastavili. Teší nás, že svojho usilovného spolupracovníka môžeme pri jeho vzácnom životnom jubileu v duchu našho vŕstvovníkmi srdečne pozdraviť. Dakujeme mu za neúnavnú dihorúču prácu pre slovenskú i československú organizovanú filateliu. Z hlbky srdca mu želáme životnú sviežosť do ďalších rokov, pevné zdravie a šťastie, osobnú dôchodkársku pohodu a všetko dobré a milé. A, prirodene, i s neutíchajúcou záľubou pri poštových známkach.

□ S. Zrubec

Rátajte s tým, že v mesiacoch júl/august ZBERATEĽ vyjde ako dvojčíslo!

Bližia sa letné mesiace a s nimi čas dovoleniek a prázdnin, ktorý je aj pre vydavateľa a redakciu príležitosť prenášiť zvyčajný kolobej spojený s vydávaním časopisu a dopriat si niekoľko týždňov oddychu. V tejto súvislosti chceme priopomenúť, že dvojčíslo 7-8 vyjde v polovici júla a nasledujúce číslo (9) potom až v polovici septembra. Prosíme organizátorov rôznych zberateľských akcií, že pokiaľ chcú v časopise ZBERATEĽ informovať čitateľov o svojich aktivitách, aby s tou skutočnosťou rátili. Ešte pripomíname, že redakčná uzávierka príspievkov do dvojčísla 7-8 je 25. júna a číslo 9 bude mať uzávierku 25. augusta.

Dakujeme za porozumenie a spoluprácu. Redakcia

Známka platná pre celý svet

Začiatkom roku 2000 estónska poštová správa vydala ďalší poštový listok, v poradí už šiesty, s námetom slávností estónsko - finských tancov a spevu. Malo to byť vlastne uvítanie nového storočia. Na listku vľavo je logo slávností, silueta hlavných miest oboch krajín a názov osláv TALLINN 2000 HÉLSINKI.

Na natlačenej známke je taktiež zobrazené logo osláv a s textom navýše, ktorý hovorí, že platí do celého sveta. Tento text je vytlačený v estónčine i v angličtine. Priležitosťné pečiatky dňa vydania tiež pripomína, k akej príležitosti bol poštový listok vydany.

Uvidíme i ďalšie známky „do celého sveta“?

□ Pavol Hallon

ODBORNÉ STATE · RADY · ZAUJÍMAVOSTI

OKIENKO ŠPECIALISTU

RUBRIKA PRE ŠPECIALIZOVANÝCH
ZBERATEĽOV SLOVENSKÝCH
POŠTOVÝCH ZNÁMOK

■ OSOBNOSTI - JÁN HOLÝ 5,50 Sk

Naša prvá známka v nominálnej hodnote 5,50 Sk vyšla 24.3.2000. Pošta objednala na priležitosťnému známkam neobvykle vysoký náklad - 10 miliónov kusov. Poštovní tiskárna cennin, a. s. Praha reálizuje túto objednávku postupne, začiatkom mája sme evidovali 3 tlače: Základná tlač na stroji Wifag 3 (dátum tlače vlovo od ZP 26-31) v dňoch 6. - 8.3.2000, 1. dotlač na stroji Wifag 2 (dátum tlače vlovo od ZP 6) 28. - 31.3.2000 a 2. dotlač z 10. - 11.4.2000, rovnako zo stroja Wifag 2. V uvedených 9 dňoch tlače boli použité dve perforačné zostavy: s veľkým priemerom otvorov v základnej tlači a 31.3. 2000, v ostatných dňoch so stredným priemerom otvorov s vychýlením otvorom medzi ZP 24-29. Španielsky luminiscenčné - fosforecenčné papier s lesklým lemom. TF 2x50 známok. Prehliadnutý list 1 s autotronovými značkami (AZ) zo dňa 8.3.2000 mal číslo 99892. Na viacerých ZP sa nachádzajú stopy nepresnej moletáže (doskové chyby), najvýraznejšie na ZP 1/48. Okrem nich sa vyskytuje tiež množstvo doskových vádz - zvislých alebo šíkmých čiarok. Známe je predčasné poštové použitie pred dňom vydania.

Priečrakový list 1

Nové AZ. Bez FTS. Krátká vodorovná červenohnedá čiarka vpravo od ZP 1/10. Tenká zvislá čierna čiarka vľavo od ZP 1/1, 1/6 a vpravo od ZP 1/45.

DV ZP 1/4 - Krátká šíkmá čierna čiarka vľavo dole od brady.

DV ZP 1/7 - Krátká zvislá čierna čiarka na nose.

DV ZP 1/10 - Tenká šíkmá čierna čiarka na dolnom okraji známky pod letopočtom „1849“ (v perforácii).

DV ZP 1/24 - Tenká krátká šíkmá čierna čiarka v lave dolnom rohu známky (v perforácii).

DV ZP 1/41 - Tenká zvislá čierna čiarka v písmene „L“ nápisu „SLOVENSKO“.

DCH ZP 1/48 (*) - Čierne čiarky medzi písmenami „VE“ a pod písmenom „E“ nápisu „SLOVENSKO“ (stopy nepresnej moletáže).

DCH ZP 1/49 - Čierne čiarky medzi písmenami „OV“ nápisu „SLOVENSKO“ (stopy nepresnej moletáže).

DCH ZP 1/50 - Čierne čiarky medzi písmenami „VE“ nápisu „SLOVENSKO“ (stopy nepresnej moletáže).

Priečrakový list 2

FTS štvorcová s číslami pre belasú farbu na pravom okraji hore. Červenohnedý bod vľavo od ZP 2/6, 2/41 a pod 2/40. Tenká zvislá čierna čiarka vpravo od ZP 2/40.

DV ZP 2/5 - Tenká šíkmá čierna čiarka cez koreň nosa.

DV ZP 2/7 - Krátká tenká zvislá čierna čiarka medzi písmenami „KO“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/21 - Krátká zvislá čierna čiarka v bielom golieri pod bradou vľavo.

DV ZP 2/23 - Krátká tenká šíkmá čierna čiarka na pravom okraji známky pri mene rytca „R. CIGÁNIK“ (v perforácii).

DV ZP 2/25 - Krátká tenká šíkmá čierna čiarka v bielom golieri pod bradou vpravo.

DV ZP 2/28 - Krátká tenká šíkmá čierna čiarka vľavo od mena rytca „R. CIGÁNIK“.

DV ZP 2/30 - Krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji známky nad väčšou číslicou „5“ (v perforácii).

DV ZP 2/35 - Krátká zvislá čierna čiarka na pravom okraji známky v úrovni skratky meny „SK“.

DV ZP 2/38 - Biely bod v modrom pozadí na hornom okraji známky nad nominálnou hodnotou.

DV ZP 2/46 - Krátká tenká zvislá čierna čiarka medzi písmenami „EN“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/49 - Krátká tenká zvislá čierna čiarka v bielom golieri pod bradou vpravo.

DCH ZP 2/50 - Čierne čiarky medzi písmenami „VE“ nápisu „SLOVENSKO“ (stopy nepresnej moletáže), krátká tenká vodorovná čiarka vľavo od kvetu.

Pri spracovaní článku prispel Ing. M. Kulich z Trenčína. □ mg

VADA ALEBO CHYBA?

Poznáme to z našich búrz: Akákolvek odlišnosť obrazu známky, farby, lepu či papiera sa pomenúva „chybotlač“, „typ“, „chyba“ atď. bez ohľadu na presný význam týchto pojmov. Niekomu azda napadne upravené príslovie „zaždávať filatelistickú terminológiu je ako hrať na stenu hádzat“, faktom je, že zberateľov nemožno k ničomu nútiť. Podstatne iné a dôležitejšie je presné používanie terminológie v písomnej podobe, v časopisoch a katalógoch, prostredníctvom ktorých sa medzi zberateľov má šíriť odbornosť a kde by sme terminologické prešlapy nemali tolerovať.

Československá filatelistická terminológia má svoju história, od pokusov jednotlivcov (napr. Hirsch, Novotný), cez prelomovú kolektívnu prácu ZČSF „Co je co ve filately“ z roku 1975 až po aktuálny slovnik „Základní filatelistická terminologie“ z roku 1988 [1]. Po rozdenení Československa sme výraznejšie úpravy terminológie nezaznamenali, snáď len pokus o novú definíciu pojmu „hárček“, za ktorým sú záujmy filatelistických obchodní-

ZNÁMKY A CELINY 1939-45

Číslo známky / celiny, umiestnenie a opis odchýlky	Katal. ZSF Slovensko 1995	Katal. ZSF Slovensko 1997
2 ZP 94/1A Známka vymoletovaná o 1 mm vyššie, dvojica známok	-	DCH
2-12 Druhá „9“ pretlače otvorená	ZP 92, 94, 96, 98, 100 DCH	ZP 182-200 (na každom párnom ZP) II. typ
21-23 ZP 24, 40... Druhá „9“ pretlače otvorená	DCH	-
21-23 ZP 24, 40 Druhá „9“ pretlače otvorená	DCH	DCH
21-23 ZP 11 Slabo leptaná pretlač	DCH	DCH
21-23 ZP 25 Sklon pretlače 45°	DCH	DCH
24 ZP 162 Škvrna pod lavým križom	DCH	DCH
32 ZP 44 Otvorená nula v hodnotovom štítku	DCH	DCH
32 ZP 141 Farebná škvRNA v rámciku vpravo	DCH	DCH
32 ZP 161 Farebná škvRNA v „A“ slova „POŠTA“	DCH	DCH, v texte reprodukcie DV
44z, 44zB ZP 85 Retuš pod „7“	DCH	DCH
44z ZP 113 Retuš čiary pod písmenami „VEN“	DCH	DCH
44zB ZP 2 Veľká škvRNA pod lavým okom	DCH	DCH
74 ZP 13 Retuš v lavom hornom rohu	DCH	DCH
H130	„primárne doskové chyby“ štvorice, „sekundárne doskové vady“ 8 HP	„primárne doskové chyby“ štvorice, „sekundárne doskové vady“ 8 HP
130 ZP 7 „Obláčik“	-	DCH
NV11 ZP 50 Retuš číslice „5“	DCH	DCH
NV17z, NV25 ZP 9 Retuš číslice „5“	DCH	DCH
NV23 ZP 16 poškodené písmená „N“ a „PO“	DCH	DCH
D1 ZP 66 Biela škvRNA v lavej časti ornamentu	DCH	DCH
D5, D17 ZP 81 Prečiarknuté písmeno „E“	D5 DV; D17 DCH, v texte reprodukcie DV	D5 DV; D17 DCH, v texte reprodukcie DV
D7, D19 ZP 92 Prerušený rámcik nad písmenom „K“	DCH	DCH
D12 ZP 60 Prerušený rámcik za „SKO“	DCH	DCH
CDV 11 Zdeformovaná číslica „8“ v predajnej cene	DCH	DCH

ZNÁMKY A CELINY OD ROKU 1993

Číslo známky / celiny, umiestnenie a popis odchýlky	Katalóg SLOVENSKO			
	ZSF 1993-94	ZSF 1995	SF 1997/1	ZSF 1997
20 ZP 1/5 Nedotlač modrej farby pri rámciku známky pod menami autorov	DV	DV	DCH	DV
21 ZP 2/45, 46 Nedotlač sivomodrej farby v dolnej časti (šíkmé ukončenie vľavo)	DV	DCH	DCH	DCH
25 ZP 2/42, 52 Nedotlač modrej farby vľavo od slova „BRATISLAVA“	DV	DV	DCH	DV
25 ZP 2/40 Obraz spodnej časti známky čiastočne zdvojený (loď Dunaj, rámcik)	DCH	DCH	-	DO
27 ZP 1/36 Rámcik nad nápisom „SLOVENSKO“ zdvojený	DCH	DCH	DV	DCH
32 ZP 1/38 Lavá časť písmena „K“ zdvojená, spodný roh symbolickej kresby zdvojený	DCH	DO	-	DO
36 ZP 2/44 Zdvojené všetky nápisy a chrabt výra	-	DCH	-	DCH
65 ZP 8 Čierna škvRNA vľavo pod prsníkom	-	-	-	DCH
CDV 3 Čierna zvislá čiara na prítači v rámciku hore, zlava medzi 3. a 4. šíkmou čiarou (11. lístok na TF)	-	DCH	-	DV

kov. Špecifickým slovenským problémom je používanie pojmu „dosková vada“, u ktorého niektorým čitateľom prekáža bohemizmus „vada“ a radi by ho preložili ako „dosková chyba“. Pozrime sa na túto otázku bližšie, ale skôr, než si milí čitateľia prečítate ďalšie riadky, pokúste sa nad problémom zamyslieť a vytvoríť si vlastný názor sami.

Nazreli sme do prekladového česko-slovenského slovníka [2, str. 615]: V prvom, všeobecnom význame sa prekladá české slovo „vada“ ako slovenské „chyba“. Iba v druhom, právnickom význame pripúšťa preklad „vada“. Stačí to na vyvodenie záverov? Nie, pre nás je smerodajný výklad platnej filatelistickej terminológie. Nalistujme literatúru [1], stranu 100 a zistujeme:

a) „Dosková chyba... je rušivý prvk v kresbe známky... vzniknutý v dôsledku prehľadnutého omylu alebo chybnej kontroly technologických postupov v priebehu zhodenia tlačovej formy; ojedineľno v dôsledku chybovej vykonanej opravy tlačovej formy.“

b) „Dosková vada... je rušivý prvk v obraze známky... vzniknutý v dôsledku skrytej vady či poškodenia materiálu pre zhodenie tlačovej formy alebo drobných odchýlok pri fotochemickom či mechanickom procese rozmnôženia východzieho materiálu na tlačovú formu, prípadne v dôsledku poškodenia a opotrebenia hotovej tlačovej formy v priebehu ďalších manipulácií s ňou vrátane vlastnej tlače.“

Takže pozor! Nejde o jeden, ale o dva pojmy s rôznym obsahom!

Skúsmo na chvíľu myslieť v češtine a zopakujme si v duchu dve vety: „Tiskár udělal chybou“, „Tiskár udělal vadu“. Určite cítíte, že druhá veta nedáva zmysel a v češtine slová „chyba“ a „vada“ dobre vystihujú rozdiely pojmov „dosková chyba“ (rušivý prvk vzniknutý dôsledkom omylu alebo chybnej kontroly, čiže za aspoň pasívnej účasti človeka) a „dosková vada“ (rušivý prvk vzniknutý dôsledkom nekalvitného, poškodeného alebo opotrebeného materiálu pri zhodení tlačovej formy, pri manipulácii s ňou a pri vlastnej tlači, čiže hradného príčiny bez účasti človeka).

Pojem „dosková chyba“ je nový (v predošlej terminológii neboli) a podľa zamerania autorov slovníka predpokladáme, že vznikol v českej časti autorského kolektívnu, bohužiaľ, bez zohľadnenia problému jeho prekladu do slovenčiny. V záiske české slovo „vada“ bolo v slovníku preložené ako slovenské „chyba“ („vady lepu“ - „chyby lepu“, „vady papíru“ - „chyby papiera“, „vady pri tisku známk“ - „chyby v priebehu tlače známok“, „vady v oddelení známk“ - „chyby v oddelení známk“, „vady v nanášení barev“ - „chyby v nanášaní farieb“, „výrobná vada“ - „výrobná chyba“) aj keď obsahovo by zodpovedal výraz „vada“. Avšak pri termínoch „desková chyba“ a „desková vada“ neboli tento mechanický preklad možný, pretože tým by dva rôzne pojmy splynuli! Ako tento „oriešok“ vyriešil autor prekladu dr. Štvrtoslav Šablatúra? Ponechal slová „chyba“ a „vada“ na svojom mieste.

Od doby zverejnenia novej terminológie bolo vydaných viaceré katalógov československých, českých a slovenských známk. Na rozdiel od firemných katalógov, u zväzových katalógov by sme očakávali, že terminológia bude použitá presne a jednoznačne.

V tabuľkách na predchádzajúcej strane pozrime sa stručne na výskyt nového pojmu „dosková chyba“ v katalógoch ZSF: „Slovensko 1993-1994“ (vydanom ako dvojčíslo „Slovenskej filatelia“ 1994/7-8), „Slovensko 1995“, „Slovensko 1997“ a v pripomienkach JUDr. J. Oláha ku špecializovanému katalógu, uverejnenému v časopise „Filatelia“ 1996/9 a 10 [3]:

Podrobne analyzovať jednotlivé prípady by presiahlo zámer tohto článku, ale už aj z uvedeného výpočtu je viďtej nejednoznačnosť posudzovania, resp. minimálne nedôslednosť autorov: Napríklad odchýlka doplatnej známky 40 H je (v tom istom katalógu!) hodnotená na papieri bez priesvitky (D5) ako DV, na papieri s priesvitkou (D17) ako DCH, pritom ide o tlač z rovnakého valca; odchýly vzniknuté nepresnou moletážou sú hodnotené ako DO alebo DCH. Zaujímavé je tiež ako sa poznatky z recenzie českého katalógu „nepodarilo presaadiť“ do katalógu z roku 1997. (Dôvodom je asi mechanické prevzatie textu z predošlého vydania v časovej tiesni). Potvrzuje sa, že **aplikácia definície pojmu na konkrétnu odchýlku bola a zrejme aj v budúcnosti bude častým problémom**, stále ešte nemôžeme hovoriť o tom, že by sa terminológia vziať, o to väčšia je zodpovednosť autorov zväzových katalógov.

Aký záver vydovzdujeme? Máme vyhovieť spomenutej zadavadke a v mene odstránenia čechizmu „vada“ jednoducho premenovať terajšie „doskové vady“ na „doskové chyby“? Bude to však znamenáta, že spojíme dve rôzne kategórie do jednej (s ktorým obsahom?) a jednu kategóriu zrušíme. Tým stratíme nadváznosť s českou terminológiou a urobíme prvý krok k samostatnej terminológii. Ak by ich bolo v budúcnosti viaceré, postupne by sme si prestali rozumieť. Stále máme mnoho spoločného: Československé známky, tlačiareň poštových známk, autorov a rycov známk, osobné i obchodné vztyhy, vzájomne uznávané filatelistické autority,... a stále ešte spoločný odborný jazyk - spoločné názvoslovie. Nezavrhujme toto spoločne vytvorené dedičstvo. O terminologických problémoch diskutujme a zmeny robme nie bezhlavo a mechanicky, ale len po dokladnom uvážení. Komunikujme pri tom s českými partnermi.

Ba práve naopak, ak prekladový česko-slovenský slovník pripúšťa právnický preklad „vada“ - „vada“, navrhni me kompetentným miestam jeho doplnenie o rovnaký preklad filatelistický. □ **Miroslav Gerec**

Literatúra:

- [1] Pavel Pittermann a kol.: Základní filatelistická terminologie, in: Československá filatelia, Rapid, Praha 1988, s.79-221
- [2] PhDr. Gejza Horák, CSc. a kol.: Česko-slovenský slovník, Veda, Bratislava 1979
- [3] JUDr. Jozef Oláh: Specializovaný katalóg Slovenskej republiky 1993-96, Slovenská filatelia 1997/1, s.28-29

Využite výhodu predplatiteľa časopisu ZBERATEĽ - inzerujte váš záujem predať, kúpiť, vymeniť.

DVA ODTLAČKY VÝPLATNÉHO STROJA

Nie je zriedkavosťou nájsť na poštové zásielke viacero odtlačkov výplatného stroja. Stáva sa tak z dôvodu nesprávneho nastavenia výšky poplatku alebo i v prípade, že rozsah nastavenia výplatnej hodnoty „známky“ vo výplatnom stroji neurozšínuje nastavíť požadovanú sumu výplatného naraz, takže je potrebné ju zosta- vit v viacerých odtlačkoch.

Menej bežný je výskyt dvoch resp. viacerých odtlačkov výplatného stroja s rozličným dátumovým údajom v dennej pečiatke. V prípade nespárvaneho nastavenia dátumových údajov v odtlačkoch výplatného stroja, ich oprava sa spravidla vykonáva odtlačkom ručnej dennej pečiatky podacej pošty s požadovaným dátumom.

Poštová banka a.s. Bratislava pri rozposielaní výpisov z účtov za mesiac január 2000 dala na niekoľko zá-

sielok odtlačok svojho výplatného stroja s rozlišovacím známenkom „1“ v dennej pečiatke, kde bol uvedený dátumový údaj 3.2.00 a nastavená príslušná hodnota výplatného v „známke“.

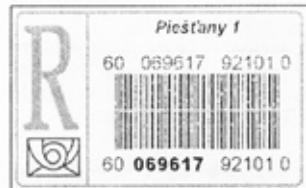
Denná pečiatka však bola následne prečiarknutá a na tej istej strane obálky, pootočený o 180°, bol v protismere daný ďalší odtlačok výplatného stroja s rozlišovacím známenkom „3“ v dennej pečiatke, s dátumom 4.2.00 a s nulovým údajom výplatného. Predpokladám, že tento pos-

tup bol zvolený z dôvodu nestihnutia podania zásielok v deň označený v dennej pečiatke na prvom odtlačku. Je však pravdepodobnejšie, že dátum v prvom odtlačku bol uvedený nesprávne a preto pri zistení tejto skutočnosti bol opravený druhým odtlačkom.

Predmetná celistvost potvrzuje už viackrát opakovane konštatovanie, že zaujímavé prístrojky zo zberákov je možné nájsť i pri pozornejšom pohľade na bežné poštové zásielky okolo nás. □ des

R-nálepky s čiarovým kódom

Naša poštová správa začala koncom roku 1998 používať nálepky na doporučené zásielky v úprave s čiarovým kódom. Tieto nálepky majú samolepiacu úpravu a rozmery 50 x 30 mm. Mali sa dodávať v kotúčoch, ale ako vidieť na poštach, dodávajú sa aj v hárkoch.

Nálepky sú vytlačené čierrou farbou na bielom papieri, rámkami a veľké písmeno „R“ sú vytlačené farbou červenou. Pod písmenom „R“ je vytlačený logo Slovenskej pošty. V pravej časti nálepky je hore vytlačený názov podacej pošty, v strede čiarový kód a pod ním a nad ním číselné údaje, ktoré zložava doprava vyjadrujú:

a) Prvé dvojčíslo - 60 - označuje druh zásielky, t.j. doporučená zásielka a táto číslica je uvedená na všetkých R-nálepkách.

b) Ďalej nasleduje šestčíslo, ktoré udáva podacie číslo zásielky, pod čiarovým kódom je podacie číslo vytlačené tučným písmom.

c) Ďalšie päťčíslo udáva poštové smerové číslo podacej pošty.

d) V závere číselných údajov je tzv. kontrolné číslo, ktoré sa mení. Vypočítava sa na základe určeného algoritmu.

Tlač nálepiek a umiestnenie textov a číselných údajov vykazuje viaceré odchyliky, čo bolo už predmetom viacerých príspevkov vo filatelistickej tlači.

Stredná časť nálepky obdĺžnikového tvaru, ukončeného vlávou v tvare šípky, sa dá z nálepky oddeliť. Podľa dostupných údajov by sa táto časť mala vybrať pri zásielkach, na ktoré bolo vypísané oznámenie o uložení zásielky a prípadne boli i následne doposlané za adresátom.

R-nálepky s čiarovým kódom, vytlačeným priamo na zásielke s návratkou, sa vyskytujú na zásielkach Slovenských telekomunikácií a.s. Bratislava. Tieto zásielky slúžia na urgenciu zaplatenia telefónnych poplatkov. Načiatalené nálepky však majú v niektorých detailoch odlišnú úpravu od bežných nálepiek a to:

a) Natlačená nálepka má rozmeru cca 61 x 23 mm.
b) Logo Slovenskej pošty nie je pod písmenom „R“, ale vedľa názvu podacej pošty.

c) Čiarový kód má menšiu výšku cca 7 mm oproti 13 mm na samolepiacich nálepkách.

d) Nad čiarovým kódom je umiestnené iba zvýraznené podacie číslo zásielky. □ des

Literatúra: Poštový vestník Slovenskej pošty č.19/1998

1. jún 1850 - MEDZNÍK POŠTOVEJ HISTÓRIE KRAJÍN STREDNEJ EUROPY

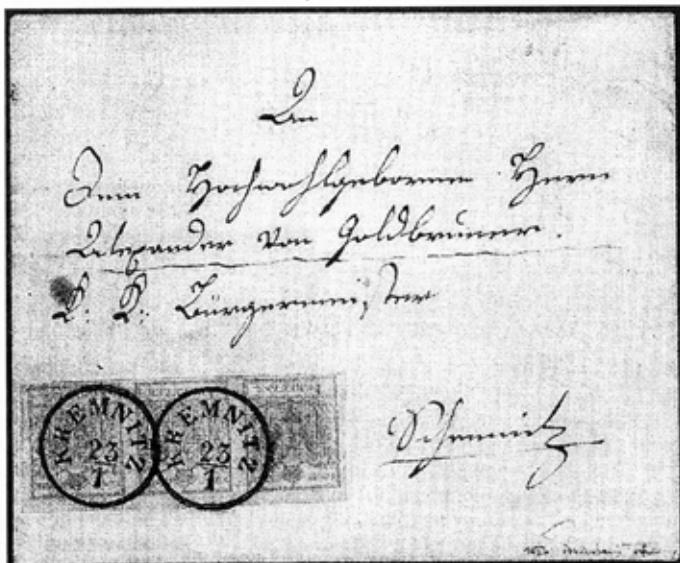
(150 rokov od vydania prvej rakúskej známky)

Rakúnska pošta vydala prvé výplatné poštové známky 1. júna 1850 (obr.1, na prevej strane obálky hore). Úradný list (*Verordnungsblatt für Posten, Eisenbahnbetrieb and Telegrafen, Nr. 25 - 28*) informoval 27. apríla 1850 o veľkej novinke, poštovej známke. Pozoruhodné je, že tento úradný list neoznámil vydanie známky v nominálnej hodnote 1 Kr. Rakúske známky boli vydané 10 rokov po vydaní prvej poštovej známky vo Veľkej Británii (6. mája 1840) a aj niektoré európske alebo zámořské krajinu vydali poštové známky pred 1. júnom 1850. Vydanie prvých poštových známok Rakúskeho cisárstva má mimoriadny historický význam pre mnoho krajín, pretože tieto známky platili na území bývalého Rakúskeho cisárstva až do 31. decembra 1858. Na území mnohonárodného štátneho útvaru postupne vznikli národné nástupnícke štáty ako výsledok zložitého politického vývoja v stredoeurópskom priestore v posledných 150 rokoch. Veľmi zaujímavá je odpoveď na otázku, kde platili prvé rakúske poštové známky. Aká je správna odpoved? Tieto rakúske známky platili na území alebo časti územia dnešného Rakúcka, Českej republiky, Slovenskej republiky, Chorvátska, Maďarska, Poľska, Rumunska, Slovinska, Talianska a Ukrajiny. Známky platili na území velkokniežatstva Liechtenstein (poštový úrad Vadutz), Srbska (konzulárny poštový úrad Belgrad) a používali ich aj rakúske poštové úrady na území kniežatstiev Moldavská a Valašská počas Krymskej vojny (marec 1855 až apríl 1857). A preto môžem konštatovať, že rakúske známky vydania 1850 majú nadnárodný a celoeurópsky význam.

Prvé rakúske známky boli nezúbkované a boli vydané v nominálnych hodnotách 1, 2, 3, 6 a 9 Kreuzer, resp. 5, 10, 15, 30 a 45 Centesimes (vydanie pre Lombardsko a Benátsko). Pripravované známky v nominálnych hodnotách 12 Kr, resp. 60 Ct neboli vydané a túto nominálnu hodnotu nahradili najvyššie hodnoty 9 Kr, resp. 45 Ct. Tieto hodnoty slúžili na úhradu poštového poplatku za

prepravu obyčajného tuzemskejho listu do vzdialenosť nad 20 poštových mil (1 rakúska poštová mila = 7,586 km) s hmotnosťou 1 viedenskeho lotu (17,5 g). Zachované exempláre nevydanej známky v hodnote 12 Kr sú veľmi vzácné a exemplár nevydanej známky v hodnote 60 Ct nie je známy.

Známky boli tlačené kníhtlačou na ručnom, od konca roku 1854 na strojovom papieri, v tlačovom liste 4 x 60 známok. Hárky ručného papiera boli označené priesvitkou zloženou z písmen KKHM (Kaiserlich-Königliches Handels-Ministerium). Ochranná priesvitka bola dlhá asi 23,5 cm a písmaná priesvitky boli vysoké asi 3,5 cm. Priečradkový list mal 64 tlačových polí, ale obsahoval

Obr.2 - List z Kremnice do Banskej Štiavnice s trojpáskou známky (3 x 1 Kr)

iba 60 známok. Štyri známkové polia boli nepotačené a aby sa znemožnila tlač prípadných falfizifikátov známky na škodu pošty na originálny papier poštových známok, štyri nepotačené polia boli znehodnotené tlačou vo forme písmena X. Špecialisti hľadajú známky s neúplným alebo úplným „Ondrejským križom“, ktoré rezentujú vzácny zberateľský materiál. Prvé rakúske známky poskytujú teritoriálnym zberateľom široké študijné možnosti. Teritoriálny zberateľ môže venovať pozornosť

typom a podtypom známkov všetkých nominálnych hodnôt vo dvoch menových mutáciach, ich tlačovým doskám, doskovým chybám, farebným odtieľom známkov a použitím známkov. Tieto známky sa objavujú na celistvostiach ako jednoduché, násobné frankatúry (obr.2) alebo viacfarebné frankatúry. Veľmi vzácné sú zmiešané frankatúry (spoločné použitie vydania známkov pre oblasť s rakúskou menou a vydania pre Lombardsko a Benátsko alebo spoločné použitie známkov vydani 1850 a 1858), ktoré potešia teritoriálneho zberateľa alebo záujemcu o poštovú história zvoleného regiónu. Na záver spomeniem aj falkifikáty známkov na škodu pošty v hodnotách 15 a 30 Centesimi (Verona), resp. hodnoty 15,

do júla 1854 [1, 2]. Celistvosti so známkami s priepichom patria medzi výnimočný aukčný materiál.

Poštové úrady riešili nedostatok niektorých hodnôt delením (strihaním) známkov na potrebnú nižšiu hodnotu. Vzácne sú prípady delenia známkov na polovicu a výnimočne sú prípady delenia známkov na tretinu. Tieto výnimočné frankatúry sú známe aj z poštových úradov na území Slovenska. Poštový úrad v Kežmarku diagonálne rozdelil známkov v hodnote 6 Kr a použil ju s ďalšou známkou (6 Kr) ako výplatné 9 Kr (6 Kr + 3 Kr) na obyčajnom liste [3] do Debrecínu (Maďarsko). Poštový úrad v Topoľčanoch (Nagytopolcsány, maď.) použil tretinu vertikálne delenej známkov v nominálnej hodnote 3 Kr ako výplatné za tlačivo (1Kr) do Predmiera. Táto celistvost [1] patrí medzi najväčšie vzácnosti poštového použitia prvých rakúskych známkov. Delené známkov vydani 1850, použité na úplných celistvostiach, patria medzi ozdoby významných zbierok a exponátov. Niektoré poštové úrady použili fiskálne ceniny (kolky) aj na úhradu výplatného za listovú zásielku. Na území Slovenska používal kolky vo funkcií výplatných známkov iba poštový úrad v Turčianskom Svätom Martine. Existuje obyčajný list vyplatený dvomi kolkami vydania 1854 (6 Kr C.M. + 3 Kr C.M.) do Pešti [4] a nádherný tažký doporučený list do Pešti [5, 6] vyplatený dvanásťimi (!) kolkami vydania 1854 v súhrnej hodnote 1

Obr.3 - Milánsky falkifikát známkov (45 ct) na škodu pošty použitý na liste do Padovy (1858)

30 a 45 Centesimi (Milano) pre Lombardsko a Benátsko (obr.3). Vydanie 1850 poskytuje zberateľom veľké možnosti pre študijnú prácu na rôznej úrovni. Poskytuje nielen relatívne prístupný materiál, ale aj vzácný materiál, ktorý je ozdobou veľkých aukcií, významných zbierok a výstavných exponátov.

Prvé rakúske známkov boli nezúbkované, poštová prax ovšem ukázala potrebu zlepšiť a zrýchliť manipuláciu s poštovými známkami. V marci 1856 boli vykonané skúšky rámcového zúbkovania (hodnota 1 Kr). Úradne známkov boli až do skončenia platnosti vydávané výhradne nezúbkované. Známkov so súkromným priepichom (Durchstich, nem., fogazatátutés, maď.) sa objavili iba na dvoch poštových úradoch: Na území Slovenskej republiky v Humennom (Homonna, maď.) a na území Maďarska v Tokaji (Tokay, nem.). Poštový úrad v Humennom používal známkov (hodnoty 3, 6 a 9 Kr) s neúradným priepichom v období od mája do októbra 1852. Poštový úrad v Tokaji používal známkov (hodnoty 1, 2, 3, 6 a 9 Kr) s priepichom v období od októbra 1852

Gulden a 9 Kr (11 x 6 Kr C.M. + 1 x 3 Kr C.M.). Zaujímavé sú prípady zmiešaného použitia výplatných známkov a fiskálnych cenín (kolkov), ktoré sa vyskytli na rôznych poštových úradoch bývalého Rakúskeho cisárstva, nie sú však známe z poštového úradu na Slovensku.

Poštové použitie prvých rakúskych známkov poskytlo pozoruhodné prípady mnohonásobného použitia jednej nominálnej hodnoty alebo prípady spoločného použitia známkov rôznych nominálnych hodnôt (dvoj- alebo viacfarebné frankatúry). Mimoľadne obľúbené sú celistvosti so vzájomne prelepenými známkami, čím vznikla schodovitá frankatúra (Treppenfrankatur, nem.). Tieto vzácné frankatúry sa objavili na rôznych poštových úradoch (obr. 4, prvá strana obálky dole). Výnimočný je obyčajný list z Gelnice (Göllnitz, nem.) do Banskej Bystrice [1] so siedmimi (!) schodovito nalepenými známkami (1 x 3 Kr + 6 x 1 Kr). Atraktívne a vysoko hodnotené sú celistvosti s odtlačkom poštovej pečiatky z prvého (obr.1) alebo posledného dňa platnosti prvých rakúskych známkov.

Použitie známok na celistvostiach sprevádza široká paleta odtlačkov poštových pečiatok a niektoré pečiatky pochádzajú ešte z predznámkového obdobia. Na použitých známkach sa objavujú odtlačky pečiatok miestnych alebo mobilných (vlakových, lodných a poľných) pôšt. Odtlačky miestnych a pomocných poštových pečiatok majú rôzne farby a vedľa štandardnej čiernej farby objavujú sa aj odtlačky pečiatok v červenej, modrej, modro-zelenej alebo zelenej farbe. Poštové pečiatky ukazujú zložitý historický a politický vývoj monarchie. Vzácne sa objavujú neštandardné (nemé) pečiatky bez domicílu pošty (obr.5). Na území Slovenska sa objavila nemá pečiatka iba na hlavnom poštovom úrade v Bratislave (Pressburg, nem.). Relatívne vzácné sú prípady rukopisného znehodnotenia poštového známky na celistvosti. Zaujímavý list vyplatený tromi známkami (3 x 3 Kr), ktororé sú znehodnotené rukopisným prepisom *Bahnhof Pressburg*, je vo fonde Poštového múzea v Prahe.

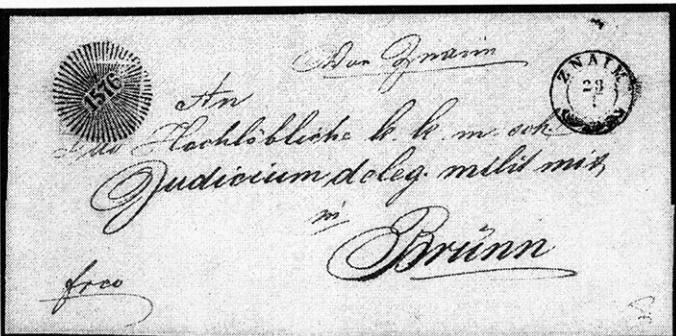
Rakúnska pošta vydala 1.11. 1858 nové známky v novej mene. Pôvodne 1 rakúska zlatý (Gulden) sa rovnal 60 grajciarom C.M., 1 zlatý v novej mene sa rovnal 100 grajciarom. Pomer starej a novej nominálnej hodnoty bol 3 : 5 (napríklad 9 Kr C. M. = 15 Kr novej meny). Spoločné použitie známok v starej a novej mene bolo priprustné v období od 1.11. do 31.12.1858. Vzácné zmiešané frankatury (6 Kr vydanie 1850 + 5 Kr vydanie 1858)

sa vyskytli aj na území dnešnej Slovenskej republiky, čo dokumentuje list z Rožňavy (8.12.1858) do Viedne, resp. list z Ružomberka (10.12.1858) do Pešti. Najvzácnejší je list z Bratislavu (28.11.1858) do Szécsény (Maďarsko). Doporučený list je vyplatený šiestimi známkami (3 x 2 Kr + 2 x 2 Kr, vydanie 1850 a 1 x 10 Kr, vydanie 1858). Celistvosti sú reprodukované v monografii [3] a záujemca nájde podrobnosti o zmiešaných frankatúrach v odbornej literatúre [1, 3, 6].

Príspievok k jubileu upozorňuje na niektoré fakty a na historický význam vydania rakúskych poštových známok v roku 1850, ktoré súčasne reprezentujú aj prvé poštové známky platné na území dnešnej Slovenskej republiky. Tieto poštové známky, ak boli použité na území Slovenska, patria do kategórie predchodcov slovenskej poštnej známky. Na záver mi dovoľte, priatelia, venovať pozornosť celistvosti (alebo dvojcelistvosti ?), ktorá vznikla na Slovensku, ale v odbornej literatúre som nenašiel informáciu o podobnej kuriozite.

Obyčajný list (obr. 6 a, na druhej strane obálky hore) odoslaný 21.4.1854 z Hanušoviec nad Topľou (Hanušfalva, maď.) do Sátoraljaújhely (Maďarsko) bol vyplatený dvomi známkami v hodnote 3 Kr. Analogický list preprá-

vený v druhom vzdialenosnom pásmu (10 až 20 poštových miľ) s frankatúrou 2 x 3 Kr nie je mimoriadne atraktívny. Ani bodová hodnota odtlačku podaže pečiatky nie je výnimocná a prepravnú cestu nášho listu potvrdzujú tranzitné odtlačky pečiatok pôšti v Prešove a Košiciach. Aké prekvapenie skrýva tento list ? Po otvorení listu zistíme, že obal (obr. 6 b, na druhej strane obálky dole) bol dvojnásobne (!) použitý. Obal pôvodne slúžil pre doporučený list z Humenného do Hanušoviec nad Topľou. List bol podaný až po odchode poštového spoja 31.12.1853 (?). Túto skutočnosť potvrdil odtlačok pomocnej pečiatky s legendou NACH ABGANG/DER POST. Doporučený list vyplatený dvomi známkami (3 Kr + 6 Kr) bol prepravený v prvom vzdialenosnom pásmu (do 10 poštových miľ). Známka za doporučný príplatok (6 Kr) bola nalepená na adresnú stranu zásielky. Šetrnosť písateľa umožnila, vďaka dvojnásobnému použitiu obalu na listovú zásielku, vznik mimoriadne zaujímavej dvojce-

Obr.5 - List zo Znojma do Brna s odtlačkom nemej pečiatky

listvosti. Domnievam sa, že 150. výročie od vydania prvých rakúskych známok, ktoré platili aj na území Slovenskej republiky, bolo príležitosťou na pripomienku niektorých historických skutočností o týchto známkach.

□ Jozef Tekel

V obrazovej prílohe boli použité materiály z aukčných katalógov firmy Öphila Wien (obr.1 až obr. 4), firmy Klim Brno (obr. 5) a zo zbierky autora (obr. 6 a, b)

Literatúra:

- [1] Ferchenbauer, U., Österreich 1850 - 1918. Spezialkatalog und Handbuch, Wien 2000
- [2] Visnyovszki, G., Surányi, L., A magyar bélyegek kézikönyve, Gondolat, Budapest 1986
- [3] Ryan, G. S.: Die seltensten ungarischen Mischfrankaturen, The Royal Philatelic Society, London 1992
- [4] Ryan, G. S.: Die Abstempelungen der Ungarischen Postämter auf Marken von Österreich 1850 - 1867, The Royal Philatelic Society, London 1980
- [5] Kostyán, Á., Makkai, L., Névi, P., Vajda, E., Visnya, S., A Magyar Bélyegek Monografálása I., MÁBEOSZ, Budapest 1965
- [6] Jerger, A.: Monographie der Frankaturen 1850 - 1867. Mischfrankaturen Österreich, Lombardei - Venetien, Verlag „Die Briefmarke“, Wien 1981.

Z HISTÓRIE SLOVENSKÝCH STOKORUNÁČIEK V ROKOCH 1939-1945

V súťaži na získanie návrhov na nové slovenské bankovky na jar 1940 bolo získaných dovedna 13 návrhov na stokorunáčku. Podoba väčšiny z nich sa však nezachovala. Z týchto návrhov boli vybrané dva návrhy grafika J. Kubasa (obr. 1 a 2) ocené III. cenou ako prípadný zdroj námetov na akúkoľvek bankovku. Na realizácii boli určené návrhy Štefana Bednára (obr. 3) avšak hodnotiča jury z jeho pôvodných návrhov líca a rubu prijala len ornamentiku a riešenie podtláči. Návrh líca bol podstatne upravený. Portrét prezidenta Tisu nahradil portrét kniežaťa Pribinu prevzatý z pôvodného návrhu líca 1000-korunáčky (pozri Zberateľ 2000, č.4) a upravený podľa Koniarikovej medaily. Na lavom okraji bol vynechaný upravový priestor pre vodoznak. Ružice s hodnotovými čísłami boli presunuté na horu rámkova bankovky. Viaceré úpravy boli urobené v usporiadanej forme, ktorá na pôvodnom návrhu dokonca ani nezodpovedala štatútu emisného ústavu, ktorý súťaž vypísal. Túto fázu úprav zachytávajú hrubé náčrtky reprodukované na obr. 4. Náčrt rubu zachytáva možno aj prvky z jeho pôvodnej nedochovanej podoby s postavou ženy s palmom v listom a bojovníkom so štítom. Rub je však na náčrte už upravený s ohľadom na umiestnenie vodoznaku. Zápisnice z 2. až 5. schôdzi z 15. 6.- 5. 11. 1940 sa úpravami stokorunáčky zaobrajú len okrajovo. Zásadné úpravy boli urobené až na 6.-9. schôdzi, z ktorých sa však nezachovali zápisnice. Svedčí o tom fakt, že na 10. schôdzi 28. januára 1941 už komitét posudzoval skúšobné náčlacky rubu stokorunáčky zhodné s jej konečnou podobou. Komitét odporúčal len upraviť kontrasty a vedenie niektorých liniek. Vrátil sa však k otázke farby, ktorá mala kontrastovať s ostatnými bankovkami a harmonizovať s už určenou farbou líca. Majiteľ tlačiarne Giesecke & Devrient v Lipsku, Ludwig Devrient odporúčal jemnú francúzsku violet a sluboval pripraviť skúšobné náčlacky vo viacerých farbách. 12. schôdza 25. februára 1941 bez uvedenia podrobnosti schválila konečnú podobu stokorunáčky.

Náčlacky spomínané v zápisnicach sa nezachovali, resp. zatiaľ neboli objavené. Jediným zachovaným dokumentom v zbierkach Národnej banky Slovenska – Muzea mincí a medailí je len jeden z pôvodných dvoch zo

štvor 20 škálových (fázových) odtlačkov, ktoré tlačiareň Giesecke & Devrient odovzdala SNB podľa protokolu o dodávke stokorunáčok z 5.12.1941.

Zošit má tvar ležatého obdĺžnika (210x149 mm). Listy, predné i zadné dosky sú zo sivozeleného kartónu s mramorovým vzorom. Na lavom okraji majú dva otvory o priemere 4 mm, ktorými prechádza sivozelená hovdbána šnúrka zakončená strapcami. Na titulnej strane pri hornom okraji je text SLOVENSKÁ NÁRODNÁ BANKA, v strede je výrazný nápis 100 KORUN bez dĺžka nad U a pod ním slovo TEILDRUCKE (čiastkové odtlačky). Pod nápisom je suchá firemná pečať o priemere 34 mm. Zošit obsahuje 10 listov červene číslovaných v pravom dolnom rohu. V strede listov je červený rámk (150x90 mm), v ktorom sú nalepené odtlačky (128x74 mm) jednotlivých tlačových fázach stokorunáčky (obr. 5).

Na listoch 1-5 sú odtlačky rubu. Na liste 1 je to zeleno-olivový irisujúci raster s časťou ornamentálnej ružice okolo hodnotového čísla 100 a hviezdami. Na liste 2 je modrozeleno-červený irisujúci raster s časťou ornamentálnej ružice okolo hodnotového čísla 100 a hviezdami. Na liste 3 je žltý irisujúci raster s časťou ornamentálnej ružice okolo hodnotového čísla 100 a hviezdami. Na liste 4 je žltý irisujúci raster s časťou ornamentálnej ružice okolo hodnotového čísla 100 a hviezdami. Na liste 5 je žltý irisujúci raster s časťou ornamentálnej ružice okolo hodnotového čísla 100 a hviezdami.

Obr. 1 - Návrh J. Kubasa na slovenskú stokorunáčku označený heslom Óumbier-1. Vedená farba modrá a čierna (hore). Obr. 2 - Návrh J. Kubasa na slovenskú stokorunáčku označený heslom Óumbier-2. Vedená farba modrá a čierna

tálnej ružice okolo hodnotového čísla 100 a pseudoreliéfne zobrazenými číslicami 100 v medzeračach medzi hviezdami z prvej podlače. Na liste 3 sú podlače spojené do jedného celku. Na liste 4 je odtlačok hlavného obrazu. Na liste 5 sú tlačové operácie spojené do jedného celku.

Obr. 3 - Návrh Š.Bednára na slovenskú stokorunáčku označený heslom: 1-9150. Vedúca farba modrá

Na listoch 6-10 sú odtlačky líc. Na liste 6 je zeleno-olivová irisujúca podlač s ružicou okolo hodnotového čísla 100, s nápisom SLOVENSKÁ REPUBLIKA v medzikruží a sústrednými kruhmi z pseudoreliéfne zobrazených číslíčiek 100 okolo ružice. Vpravo je medalón pre portrét kniežata Pribinu a silueta románskej rotundy. Na liste 7 (obr. 5) je červeno-zelenkastý irisujúci podlačový raster s číslicou 100 v jednoduchej ornamentálnej ružici a písmenami SR vo voľných priestoroch medzi číslicami 100 z prvej podlače. Na liste 8 sú obe podlače spojené do jedného celku. Na liste 9 je hlavný hlbkoťačový obraz lica na čistom papieri bez podlačí. Na liste 10 sú tlačové operácie spojené do jedného celku, chýba však séria a číslo bankovky.

Stokorunáčka, ako vieme, bola vydaná 1. septembra 1941 a v priebehu jediného dňa v obehu nahradila československú stokorunáčku z roku 1931 s pretlačou SLOVENSKÝ ŠTÁT. Rýchla výmena oboch bankoviek a ich mimoriadne krátky súbežný obeh bol vynútený častým výskytom bankoviek s falošnou pretlačou, ktoré boli rozšírené najmä na západnom Slovensku.

Druhé vydanie stokorunáčky z roku 1940 a nevydaná štátovka v hodnote 100 Ks III 1944

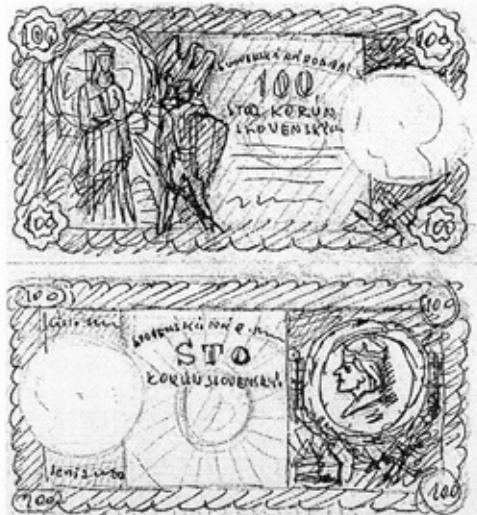
Presun veľkej časti peňažných zásob SNB z Bratislavu na budúce povstalecké územie (3 833 979 Ks z celkovej sumy 5 981 776 Ks) a najmä prudký nárast emisie peňaží na Nemcami okupovanom území Slovenska, vyzval v bratislavské centrálne SNB nedostatok obežia. SNB preto začiatkom októbra urgovala v TB NBČM dodávku nových 500-korunáčok a horúčkovito pripravovala tlač nových bankoviek, resp. druhého vydania obiehajúcich bankoviek. Udalosti mali naozaj rýchly spád.

9.10.1944 sa ústredie SNB obracia na svoju filiálu v Ružomberku, aby vyšetrilo možnosť dodávky ceninového papiera na tlač stokorunáčok. Malo ísť o 40 ton papiera používaneho na tlač 10- a 20-korunáčok.

10.10.1944 sa písomne obracia na TB NBČM s dotazom na možnosť vytlačenia nových stokorunáčok. O naliehavosti dotazu svedčí aj dotaz, či NB NBČM nemá na sklafe 40 ton papiera vhodného na tlač týchto bankoviek. TB NBČM 16.10.1944 odpovedá kladne, za pod-

mienok, že platidla by boli vytlačené jednoduchými technikami, s jednoduchými gilosami a jednou alegorickou, najskôr dievčenskou hlavou. S tlačou môže TB NBČM začať v polovici januára 1945 a prvú dodávku asi 10 mil. kusov slabuje koncom februára. Zároveň neodporúča prerobiť doterajšiu podobu stokorunáčky na bankovku vytlačenú ofsetom, lebo takto vytlačené bankovky s rovnakým obrazom by vyzvali pochybnosti o pravosti.

12.10.1944 Slovenská papiereň v Ružomberku oznamuje SNB možnosť dodáť požadované množstvo papiera do 8-10 týždňov po potvrdení objednávky.

Obr. 4 - Nekomentovaný náčrtok úprav návrhu Bednára z počiatocnej fázy príprav konečného riešenia

12.10.1944 sa SNB obracia na Nemecké vyslanectvo v Bratislave so žiadostou o viacrázové víza pre Dr. J. Cincíka a riaditeľa Neografie F. Vršeckého, ktorí majú v tlačiarne Rišskej banky vo Viedni prerokovať technické podrobnosti tlače 100-korunáčok. SNB žiadost zdôvodňuje slovensky: "Unser Vorrat an 100 Ks Banknoten sinkt in der letzten Zeit beträchtlich vermindert hat und die Ansprüche auf dieses Geld, heuptsächlich seitens der Deutschen Wermacht fortlaufend steigen, muss die Slowakische Nationalbank schleunigst zum Druck neuer Auflage dieser Banknoten heran zu treten (Naša zásoba stokorunových bankoviek sa v ostatnom čase badateľne zmenešila a nároky na tieto peniaze, najmä zo strany Nemeckej brannej moci sa neustále stupňujú, preto musí Slovenská národná banka čo najrýchlejšie pristúpiť k tlači nového vydania týchto bankoviek). Tieto autentické slová jasne osvetľujú niekedy zatemňovanú podstatu prudkého inflačného vývoja na Slovensku po nemeckej okupácii, resp. niekedy aj ignorovanie tejto skutočnosti.

13.10.1944 SNB žiada pobočku Rišskej banky vo Viedni o zhotovenie viacerých vzorov giloši, rámcikov a rastrov pre plánovanú tlač novej 100- a 5000-korunáčky. Vzory mali byť dodané ako negatív alebo vytlačené na kriedovom papieri. Ich výber mali osobne vykonat Dr.

Cincík a F. Vršecký. Žiadosť dokazuje, že sa v tejto fáze vývoja jednalo o tlač stokorunovej štátovky podľa návrhu J. Vlčka v Neografií. Dr. Cincík tento návrh však prezentoval na schôdze ako svoj vlastný, čo však nezodpovedalo pravde.

18.10.1944 sa koná porada zástupcov Tlačiarne cenných papierov Rišskej banky a Štátnej tlačiarne vo Viedni, SNB, Ministerstva financií a Dr. Cincíka zastupujúceho Neografiu o možnostiach urýchľeného vytlačenia nových stokorunáčok so štátom Štátovky alebo bankovky. Z porady vyplýnie, že iba Štátna tlačiareň vo Viedni má dostatok vhodného papiera a dostatočnú kapacitu ofsetových strojov, ktoré umožňujú dodat prvú zásielku 100-korunáčok do 6 týždňov. Zároveň sa ukáže, že jediné schodné riešenie je použiť súčasný obraz 100-korunáčky a hľbkotlačové časti upraviť pre tlač z plochy. Zástupcovia oboch viedenských tlačiarň – riaditeľ Buzzi a prof. Karl Broum - zastávajú názor, že použitie ofsetu, pred ktorým 16.10.1944 (opravnene) varovala TB NBČM, sa vzhľadu bankovky nedotkne.

19.10.1944 Dr. Cincík v liste, v ktorom o tejto porade referuje Ministerstvu financií, uvádzá, že v tom čase Neografia nemala hotové reprodukcie schopné kresby ani štôčky 100-korunovej štátovky.

1.11.1944 tlačiarň Giesecke & Devrient v Lipsku potvrdzuje SNB súhlas so zapožičaním pôvodných tlačových foriem na tlač 100 Ks II Štátnej tlačiarne vo Viedni.

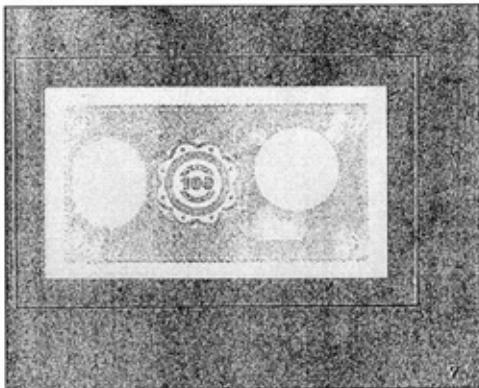
18.11.1944 SNB na základe ponuky Štátnej tlačiarne vo Viedni zo 16.11.1944 objednáva 10 mil. kusov druhého vydania 100 Ks II a akceptuje požadovanú cenu 185 000 marek (2 334 700 Ks).

Obr. 5 - List č. 7 zo zošitku s fázovými odtačkami definitívnej podoby 100-korunáčky z roku 1940

I keď porada 18.10.1944 rozhodla nevydať stokorunovú štátovku pripravovanú v ateliéri Neografie, zachované jednostranné skúšobné nášľapky naznačujú, že príprava jej vydania pokračovala. Nie je však jasné, či išlo len o iniciatívu Neografie, alebo o zálohу pre prípad, že by tlač druhého vydania stokorunáčky vo Viedni zlyhala alebo nestaciла potrebám. Túto možnosť pripúšťa chýbajúci dátum vydania na lici nášľapkov, ktorý bolo možné doplniť podľa potreby (obr. 6). Odskaz na nariadenie 245 Slovenského zákonného, ktoré nadvážuje na posledný oznam 464 uverejnený v Úradných novinách 30.12.1944, však naznačuje, že štátovka mala byť vydaná 30. alebo 31.12.1944. Skutočnosť, že nášľapky lica i rubu stokorunáčky sú vyhotovené v dvoch farebných variantoch z rovnakých tlačových foriem naznačuje, že vznikli

ako podklad pre prípadné rokovanie komitétu pre ko-nečnú úpravu návrhov slovenských bankoviek.

Obr. 6 - Nášľapok lícejnej strany nevydanej stokorunovej štátovky z roku 1944

Druhé vydanie stokorunáčky bolo vytlačené naozaj rýchlo a preto už 26.1.1945, teda za dva mesiace po potvrdení objednávky, bolo dané do obehu. Líca oboch vydanií ukazujú, že zmena techniky tlače sa na vzhľade druhého vydania podpísala naozaj negatívne a že ubezpečovanie zástupcov oboch prizvaných ceninových tlačiarň na schôdze sa približovalo všetkému inému, len nie pravde. Porovnanie s nášľapkami nevydanej stokorunovej štátovky z roku 1944 zároveň ukazuje, že táto štátovka by bola z technického i estetického hľadiska lepšia riešením nedostatku obeživa. Samozrejme ak by bolo zvládnuteľné z hľadiska dostupných výrobných kapacít a zásob potrebného materiálu □ Zbyšek Šustek

Pramene :

[1] Zápisnice z otvorenia ponúk do Súťaže na Slovenské bankovky 31.5.1940 a z 1.-13. schôdze jury na posudenie návrhov došielych na Súťaž na slovenské bankovky, resp. uzšleho komitétu pre vypracovanie definitívnych návrhov na slovenské bankovky. Archív NBS, Bratislava.

[2] Fragmenty korespondencie SNB s TB NBČM v Prahe a tlačiarňou Giesecke a Devrient v Lipsku. Archív NBS, Bratislava.

[3] Fond poverenictva financií, SNA, Bratislava.

Známka na prioritné zásielky

Väčšina európskych štátov zavedla v priebehu minulého roku nový druh rýchleho doručovania zásielok - prioritnú poštu. V medzinárodnej preprave nahradila označením letecké zásielok (bývalé nálepky PAR AVION). Pošty na vyplatenie prioritných zásielok zatiaľ používajú bežné alebo letecké známky. Od januára tohto roka príšlo s osobitnou novou známkou Taliansko s výrazným označením písmena "P" v kruhu a druh pošty. Vyplatné za prioritnú zásielku okrem normálneho poštovného poplatku je tu 1200 lir. Možno očakávať, že tento príklad budú nasledovať aj iné krajinam a vo filatelia zaznamenáme nový druh známk. □ Zc

MALÉ OKIENKO TELEKARTISTU /27/

RUBRIKA PRE ZBERATEĽOV TELEFÓNNYCH KARIET

TK vybraných krajín sveta

V tejto časti MOT chceme v budúcnosti čas od času bližšie a do väčšej hĺbky predstaviť telefónne karty niektorých krajín sveta. Pôjde o neperiodický pohľad do „kuchyne“ TK týchto krajín. V podstate voľne navádzame články v MOT č. 15 a č. 16, kde boli opísané TK krajiny, ktorá ich vydáva najviac na svete – Japonsko. V budúcom dvojčísle Zberateľa (č. 7 a č. 8), hodláme sa venovať TK násloho najbližšieho suseda – Českej republike. Do dnešného čísla sme zaradili TK ostrova Jersey.

Telefónne karty Jersey

V MOT č. 22 opísal Ing. Ján Kerti vo svojom článku telefónne karty Európy podľa územných celkov. Pod bodom 4 boli uvedený zoznam územných celkov, ktoré spadajúcich sice pod správu niektorého z európskych štátov, pričom všetky tieto ležia na území Európy, ale s právom vydávať vlastné TK. Jedným z týchto územných celkov je aj ostrov JERSEY.

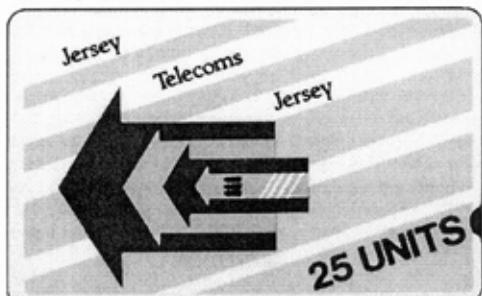
Kedže som sa, bohužiaľ, na jednej bratislavskej pošte osobne presvedčil, že pracovníčka za priehradkovou nevedela lokalizovať príslušný kontinent, kde sa tento ostrov nachádza, rád by som zmienil pári slovami o jeho polohe.

Ostrov Jersey (čítaj džerz) je najväčší, ale zároveň najužnejší ostrov z Normandských ostrovov, ktoré sa, čo vyplýva koncom konca aj z názvu, nachádzajú veľmi blízko brehov francúzskej Normandie (cca 30 km). Ostrov má dĺžku len 13 km a najväčšiu šírku len 9 km. Žije na ňom cca 80 000 obyvateľov, t.j. takto ako v stredne veľkom slovenskom krajskom meste. Správnym strediskom je mesto St. Helier. Napriek geografickej blízkosti, ostrov historicky veľmi dávno patrí do sféry a pod správu Veľkej Británie. Tak, ako sme si už dávno zvykli na určitú anomaliu v športe, kde oficiálne nikdy na rôznych súťažiach nevystupovalo reprezentatívne futbalové mužstvo Veľkej Británie, ale vždy samostatne bud Anglicko, Škótsko, Wales alebo Severné Írsko, tak to vo Veľkej Británii podobne platí aj pri TK. Okrem anglických TK, môžeme sa stretnúť aj s TK ostrova Man, ostrova Guernsey alebo Škótska a samozrejme aj s dnes popisovanými TK ostrova Jersey. Ostrov má v rámci Veľkej Británie zvláštny štatút a TK, ktoré sú preň vydávané, sú použiteľné a platné len na jeho území.

TK ostrova Jersey mne, ako mnogým iným slovenským, ale hlavne zahraničným zberateľom, učarovali už dávno. Zbieram ich už niekoľko rokov. Učarovali mi z niekoľkých dôvodov. TK pre ostrov sú vydávané už 12. rok. Zatiaľ ich bolo vydaných niečo cez 250 kusov. Toto množstvo je zberateľsky stále ešte zvládnuteľné. Tak, ako v iných krajinách, aj pri TK ostrova Jersey existuje niekoľko TK, ktoré sa fažie alebo fažko zháňajú a hľadajú (menej ako 10 % celkového počtu). Na druhej strane je

to výzva pre skutočného zberateľa, aby sa snažil zbierku skompletizovať, inak by to nebolo zaujímavé, ak by mu všetky TK „padli bez námahy do lona“. Zaujímavosťou je, že všetky vydané TK majú takmer bez výnimky rovnaký výtvarný štýl. Aj výtvarná úroveň vydávaných TK je v porovnaní s inými krajinami vysoko nadpriemerná. Veľkou devízou týchto TK sú vysoko atraktívne a príťažlivé motívy na TK.

Všetky doteraz vydané TK sú magnetické TK od firmy GPT. Na naše skúsenosti je pre nás čiastočnou zvláštnosťou skutočnosť, že nepoužité TK sa tam predávajú bez obalu. Tým sa dá vysvetliť, že aj nepoužité TK sú niekedy čiastočne už poškrabávané. Dokonca sa vyskytujú prípady, že takto prídu priamo už z výroby. Kvalita povrchu TK Jersey je asi ich najväčšou slabinou a nedostatom. V prípade, ak si dopisujete s niekym, kto Vám posielal TK z tohto ostrova výmenou za iné TK, odporúčam snažiť sa byť dôsledný a dbať na kvalitu obdržaného materiálu. Je pravdou, že niekedy to nejde. Koniec koncom aj ja nie som úplne spokojný s kvalitou niektorých TK, ktoré mám. Verím však, že časom ich získať v lepšej kvalite.

Kto by sa však nechcel uspokojiť nielen s použitými TK, ale aj s voľne predávanými nepoužitými TK, má možnosť si zakúpiť u Jersey Telecomu zvláštne zberateľské balenie nepoužitých TK, pričom predajná cena zodpovedá približne dvojnásobku nominálnej hodnoty, ktorá sa minimálne v 95 % prípadov pohybuje na úrovni 2 £, čiže približne 4 £. Existuje však aj niekoľko TK s nominálnou hodnotou 5 £. K tomu všetkému musíme pripočítať ešte balné a poštovné výdavky. Jersey Telecom patrí medzi tie spoločnosti, ktoré záleží na propagácii vydávaných TK. Za tým účelom pravidelne vydáva farebné informačné letáky, kde sú vyobrazené vydávané TK so základným popisom.

Jersey Telecom vydáva TK v nákladoch, ktoré sú veľmi sympatické. Z celkového počtu o niečo viac ako 250 TK, som napočítal, že existuje len 7 TK s nákladom 150 000 ks alebo tesne pod touto hranicou, 1 ks s nákladom 100 000 ks, 7 ks s nákladom 50 000 ks alebo tesne pod touto hranicou, 11 ks s nákladom 30 000 ks (t.j. spolu asi 10 %). Všetky ostatné TK boli vydané v náklade od 4 700 do cca 27 000 ks, najbežnejšie od 15 000 ks do 25 000 ks. Náklady nie sú na rozdiel napäkľad od TK Slovenských telekomunikácií na TK uvádzané. Tieto údaje však uvádzajú Jersey Telecom oficiálne na propagačných letátkoch. Aj keď pri pohľade na počet obyvateľov ostrova

Jersey (cca 80 000) a tým aj na potencionálny počet užívateľov TK by sa na prvý pohľad zdalo, že náklady vydávaných TK sú vysoké, opak je pravdou. Príťaživosť TK Jersey medzi zberateľmi na celom svete je veľmi vysoká a preto niet divu, že by sa s nimi „neprehýňajú“ stoly na burzách. A tie čo sú dostupné, majú zase rôzny stupeň kvality a preto berať hladat.

Oriantácia v označovaní TK Jersey je pomerne dobrá. Na zadnej čiernej strane (s výnimkou prvej TK) sú bielem textom označené všetky základné informácie: vydavateľ Jersey Telecom s logom, poučenie o tom, že tieto TK je možno používať len v automatoch Jersey Telecom, nominálna hodnota (jednotky alebo £), orientačný biely vodorovný graf v hodnotách zlava doprava – 200, 160, 120, 80, 40 a 0. Na ľom je vidieť vždy počet „vpichov“ pri niektorom z čísel alebo medzi nimi. Počet vpichov signalizuje kolkokrát TK bola v automate používaná. Medzi počtom „vpichov“ a kvalitou TK je nepríama úmera. Preto ak sa dá a je možnosť výberu, takmer vždy až na výnimky platí, že TK s dvoma „vpichmi“ je v horšej kvalite, ako s jedným „vpichom“. Najidlenejší je stav, ak je jeden „vpich“ pri čísle nula, t.j. takáto TK bola vytelenovaná na jeden krát. Potom už záleží len na tom, ako s ňou užívateľ dalej nakladal. V rámci orientácie najdôležitejším údajom pre zberateľa TK Jersey je však čierny abecedno-císelný údaj v bielom poli na zadnej hornej strane TK. Väčšina všetkých vydávaných TK, až na menší počet sôlo vydávaných TK (cca 10 %), je vydávaných v ucelených sériach. Tieto série sú najčastejšie štvorkusové. Vyskytujú sa však série aj v iných kombináciach (dvojice, trojice, päťice, šestice, ďalej v počte 10 alebo 12 kusov). Je zvykom, že buď na prednej strane je uvedený názov série a s dopĺňujúcim ďalším konkrétnym názvom TK (popis obsahu obrazovej časti), alebo len s názvom série na prednej strane a dopĺňujúcim ďalším konkrétnym názvom TK na zadnej strane prípadne len s názvom série na prednej strane.

Každá samostatne vydávaná TK alebo séria má v číselnom údaji na prvom mieste uvedené dobre viditeľné číslo 2, 3, 4, až v tom období č. 78 (aj keď je známe, že niektoré čísla neboli použité vôbec a výnimočne opačne u dvoch rôznych vydávани bolo použité jedno číslo). Za týmto číslom nasleduje veľkým písmenami text „JER“ ako skratka Jersey, ďalej nasledujú veľmi dôležité veľké písmená A, B, C až M (vyššie mi nie je známe) a za nimi 6-miestne poradové číslo TK (v rámci série sa neopakuje). Aj keď existuje niekoľko výnimiek, hlavne pri starších TK, číselný údaj pred „JER“ a písmeno za „JER“ je pomerne dobrov orientáciu na zaradenie TK. Už dávnejšie sa vykryštalizoval systém označenia, podľa ktorého 4-kusová séria má písmená A, B, C, D, 6-kusová séria A, B, C, D, E, F a pod. Ak by sme chceli mať TK vo svojej zbierke usporiadanie podľa termínu vydania (na TK nie je uvedený), tak by sme sled čísel sôlo TK alebo sérií uvedených pred „JER“ mali poprehadzovať. Je však podstatne jednoduchšie a prehľadnejšie TK vo svojej zbierke ukladať práve podľa čísla pred „JER“. Koniec koncov túto zásadu rešpektujú aj všetky zoznamy, aj niektoré pokusy o katalóg TK tohto ostrova. Problém je totiž v tom, že ucelený, kompaktný samostatný katalóg, ktorý by „polopatisticky“ viedol zberateľa TK Jersey vlastne

neexistuje. Niečo vydali Taliani (!), ale ten bol rýchlo neaktuálny (obdoba katalógu ex-ČSFR, ČR, SR a Poľska – pozri recenziu). Formou každoročných doplňujúcich vložiek (karisblokový systém) k podrobnejmu katalógu Anglicka a ďalších ostrovov je vydávaný aj katalóg TK Jersey, ale takáto každoročná vložka je na naše pomery dosť dráhá a celý kompletný katalóg stojí v prepočte niekoľko tisíc korún. Potom niet divu, že to znie paradoxne, ak aj ja musím svojmu výmennému partnerovi priamo z Jersey zasielat kompletné zoznamy TK Jersey ! Napriek tomu zbieranie TK Jersey robí radosť.

Prvá TK Jersey ARROW so žltomodrým pruhmi s čiernym označením 1JERA+6 čísel (vidieť ho na čiernej zadnej spodnej strane v strede TK pod šikmým uhlom oproti svetlu) bola vydaná 29.12.1989 v náklade 10 000 ks (obr. na str.21). Je to najhladanejšia TK Jersey. Táto TK má ešte označenie nominál v počte jednotiek, v tomto prípade 25 Units. Taktôž je označených ešte ďalších 50 TK, kde po ukončení trojkusovej série *Keep Jersey Clean*, sa začali označovať na TK Jersey už nie jednotky v nomináloch 25, 40 (boli najčastejšie), 50, 80 a 100 Units, ale nominál sa začal označovať v librách. Taktôž sú označované TK až dodnes.

Z ďalších TK, ktoré boli doteraz vydané, by som aspoň námätkovo spomenul prvú sériu hradov (6 ks), kostoly v jednotlivých obciach (12), staré lokomotivy (4), chránené vtáky (4), farmárcenie na ostrove (3), mlyny (4), boj proti toxikománii (3), chránené opice (4), Vianoce (4), chránené domáce živočíchy I (3), boj proti drogám (5), malby z histórie Jersey I (4), chránené domáce živočíchy II – vtáci (4), 100 rokov história telekomunikácií na Jersway (5), historické preteky aut a motocyklov (4), malby z histórie Jersey II (4), 2. svetová vojna a Jersey (12), polné kvety (4), prevencia pred neštastím (5), Vianoce (3), historické rozprávky (4), motorové číny (4), Gerald Durrell-ochrana prírody (6), odpady-recyklácia (4), stíhačky (4), koraly (4), Vianoce z motívmi z celého sveta, vydávané 3 roky po 4 kusy (spolu 12 ks – puzzle). Športové ostrovné hry (10), 60 rokov leteckva na ostrove (4), ochrana prírody (4), história lodiarskava (4), sovy (4), odpady (4), historické veže (4), morské koniky (4), život vtáctva (6 – puzzle), história športu (4), ochrana prírody (4), huby (4), zámořské lode (4), environmentálne festival-zvieratá (4), národný šampiónat rýchlych činnov (4), motorizmus na Jersey (4, na obr.), dostihové kone (4) a medzi tým viacero samostatných telefónnych kariet. □ M.Jobek

PREHĽAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK - MAJ 2000

Poradové číslo, dátum, miesto pripravovania a text na pečiatku
autor výtvarného návrhu a farba odťačku nečítať

01 ■ 3.5.2000 Trnava 2: ROK MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA / 21.7.1880 / 4.5.1919 • M.Šnirc • Modrá

02 ■ 4.5.2000 Trenčín 1: VÝSTAVA / GENERÁL PhDr. MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK / 1880-1919 • M.Voňík • Modrá

03 ■ 6.5.2000 Michalovce 1: 9.ROČNÍK REGIONÁLNEJ SÚŤAŽE O POHÁR ZEMPLÍNA V POŽIARNICKOM ŠPORTE • Neuvedený • Čierna

04 ■ 7.5.2000 Košice 1: DEŇ MESTA KOŠICE 2000 • V.Gaál • Čierna

05 ■ 12.5.2000 Bratislava 1: SLÁVNOSTNÉ VÝHĽÁSENIE CIEN ZA ROK 1999 / FAIR PLAY • E.Smažák • Modrá

06 ■ 13.5.2000 Košice 1: OD VLTAVY K PIAVE / DALLA MOLDAVA AL PIAVE / VÝSTAVA / SLOVENSKÉ TECHNICKÉ MÚZEUM - MÁJ 2000 • V.Gaál • Čierna

07 ■ 16-18.5.2000 Trenčín 1: VÝSTAVA A PREDAJ VÝROBKOV ŽIAKOV A SPV "UČEN 2000" / STREDNÉ ODBORNÉ UČILIŠTE / PÓST A TELEKOMUNIKÁCIÍ / BANSKÁ BYSTRICA • Neuvedený • Čierna

08 ■ 17.5.2000 Bratislava 3: MAJSTER SLOVENSKA VO FUTBALE / VÍťaz SLOVENSKÉHO POHÁRA / 1999-2000 / AŠK INTER BRATISLAVA • E. Smažák • Modrá

09 ■ 18.5.2000 Bratislava 1: EURÓPA / SPOLOČNÉ DEDIČSTVO • M.Činovský • Čierna

10 ■ 18.5.2000 Košice 1: MESTSKÁ FILATELISTICKO-FILOKARTISTICKÁ VÝSTAVA / KOŠICE 2000 • V.Gaál • Čierna

11 ■ 18.5.2000 Nitra 1: SVÄTÝ OTEC JÁN PAVOL II. 80.ROČNÝ • J.Vallo • Čierna

12 ■ 25.5.2000 Bratislava 1: A KATEGÓRIA MS V LADOVOM HOKEEJI V ROKU 2000 / SLOVENSKO ZÍSKALO STRIEBORNÉ MEDAILE / ĎAKUJEME! • E.Smažák • Modrá

13 ■ 27.5.2000 Bratislava 3: MAJSTROVSTVÁ EURÓPY VO FUTBALE DO 21 ROKOV - OTVORENIE • E.Smažák • Čierna

14 ■ 27.5.2000 ■ Trenčianske Teplice: CENA KARLA ČAPKA / 10.ROČNÍK • I.Kubela - I.Velíký • Čierna

15 ■ 26.5.2000 Beluša: PRVÁ ZNÁMKA NA ÚZEMÍ SLOVENSKA / KONGRES MLADÝCH FILATELISTOV • M.Šnirc • Čierna

Priležitosný odtlačok výplatného stroja

01 ■ 11.- 21.5.2000
Bratislava 3: SĽAVNOSTNÉ VYHLÁSENIE CIEN FAIR PLAY / BRATISLAVA
12. 5. 2000 / SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR / JUNACKA 6, 832 80 BRATISLAVA / E-MAIL: OFFICE@OLYMPIC.SK ● E.Smažák ● Červená

SĽAVNOSTNÉ VYHLÁSENIE CIEN

BRATISLAVA 12. 5. 2000

SLOVENSKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR
JUNACKA 6, 832 80 BRATISLAVA
E-MAIL: OFFICE@OLYMPIC.SK

Priležitosný kašiel Slovenskej pošty

01 ■ 30.5. - 4.6.2000:
SLOVENSKÁ POŠTA /
WIPA 2000 ● F.Horník
● Čierna (používaná v stánku SP na Medzinárodnej výstave poštových známok WIPA 2000 vo Viedni)

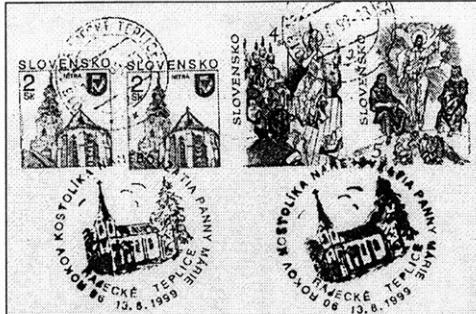
PEČIATKOVAŤ ODBORNE, FILATELISTICKY a ESTETICKY!

Priležitosný pečiatkový servis Slovenskej pošty, š.p. (SP) - v porovnaní s rozsahom iných poštových služieb - je sice okrajovou oblasťou činnosti, ale nie nevýznamnou službou verejnosti, najmä zberateľskej a to po stránke kultúrnej i finančnej. Je aj účinným prostriedkom širokej propagácie významných štátnych a spoločenských udalostí, výročí a aktív, reprezentantom pošty navonok i vizitkou odbornej a kultúrnej úrovne jej pracovníkov. Preto nielen komerčná prosperita, ale aj odborná, filatelistická a estetická úroveň priležitosného pečiatkového servisu by mala byť predmetom cieľovedomého záujmu orgánov SP na všetkých jej riadiacich úrovniach.

Anketa o najkrajšiu priležitosnú pečiatku roku 1999 upozornila na „osobitnú“ prax pečiatkového servisu na niektorých poštách. Mnohí zberatelia totiž získali celistvosti so zdvojenými odtlačkami pečiatok: súčasne opečiatkovanej priležitosnej i klasickou denuou pečiatkou alebo odtlačkom výplatného stroja. Dokumentujú to nasledujúce ukážky zo zásielok, ktoré si zberatelia poslali na opečiatkovanie (zo 7 predložených ukážok uverejňujeme len 2 - pozn.red.).

Ukážky netreba ani osobitne komentovať - takto opečiatkované zásielky sú z odborného i filatelistického hľadiska zle opečiatkované a esteticky pôsobením v týchto prípadoch sa asi nedá hovoriť. Pre zberateľov sú nepoužiteľné a znamenajú finančný újmu. Je paradoxné, že s podobnou kvalitou pečiatkovania sme sa stretli aj na zásielkach z podujatí, ktoré organizovala SP (V.letné hry poštárov stredného Slo-

venska, Lučenec, IX.kultúrny festival zamestnancov pošti stredného Slovenska, Rimavská Sobota).

Na túto prax bolo v roku 1998 písomne upozorené Ústredie Slovenskej pošty, š.p., ktoré prisúbilo nápravu. Pretrvávajúci stav v roku 1999 však svedčí o tom, že k náprave nedošlo - aspoň na niektorých poštách stredoslovenského a západoslovenského regiónu. Preto pre zberateľov nezostáva iné východisko, len aby opäť apeľovali na kompetentných pracovníkov pošty a žiadali nápravu. V záujme spokojnosti verejnosti i dobrého mena Slovenskej pošty.

□ Jozef Soukup

EXPO 2000 HANNOVER

Svetová výstava EXPO 2000 HANNOVER sa koná v tomto severonemeckom meste od 1. júna do 31. októbra tohto roku. Jej heslom je ČLOVEK - PRÍRODA - TECHNIKA. Okrem usporiadateľskej krajiny vydáva k výstave priležitosné známky vela poštových správ. Pozornosť medzi nimi vzbudila trojnámková séria Lichtenštajnska. Témou výstavy svojským výtvarným spôsobom zobrazil supermoderný predstaviteľ F.Hunderwasser (zomrel vo februári tohto roka). Známky na vysokej polygrafickej úrovni realizovala Štátna tlačiareň vo Viedni v hodnotách 30, 90 Rp a 1,10 frankov. Tlač: Šest, sedem a osemfarebná hlbkočtač v kombinácii s čiernom oceľofotáčom. □ Zc

Obr. 6 ■ Zo štvormesačného obdobia platnosti rakúskych a uhorských známok ako predbežných a súbežných zachovalo sa pomerne veľa rôznych celistvostí. Okrem tých bežnejších vyskytujú sa celistvosti aj zaujímavejšie, napr. pri použití menej často sa vyskytujúcich známok, ich kombinácií, alebo poštových pečiatok.

Rakúске a uhorské známky stratili v ČSR platnosť 28.2.1919. Celistvosti s týmto dátumom sú zberateľmi hľadané. Ustrízky balíkových sprievodiek na ukážkach Chomutov 1 (vľavo) a Holíč (vpravo) majú poštové pečiatky s týmto dátumom.

Na sprievodek z Holíča boli použité uhorské vojenské príplatkové známky z tretej emisie. Trojpáska hodnoty 40+2 filler týchto známok ako súbežných sa na celistvosti vyskytuje ojedinele a je pomerne vzácná.

V období predbežných a súbežných známok sa z nedostatku výplatných známok vyskytovalo aj provizórne použitie iných druhov známok ako výplatných (doplňových, spešných, novinových). Z tohto obdobia sa zachovali aj celistvosti s delenými známkami vyšších hodnôt, čím sa ziskali provizórne hodnoty nižšie. Medzi frankaturami z tejto doby sa tak nachádzajú veľmi cenné celistvosti.

Obr. 7 ■ Okrem rakúskych a uhorských známok boli ako čs. predbežné a súbežné provizórne použité i nové známky maďarské, v ČSR však oficiálne neplatné. Ide

najmä o známky s pretlačou KÖZTÁRSASÁG, ktorých použitie bolo (i pre nedostatok vlastných známok) čs. poštovými orgánmi prehliadané a trpené.

Ako k tomu došlo? I po vzniku

ČSR na mnohých poštách Slovenska (prevážne južného) i nadáľ pretrvávala maďarská pošta. Tak sa stalo, že týmto poštám už nová maďarská poštová správa ešte pridelovala svoje známky. Je známe, že Maďarsko sa do poslednej chvíle nechcelo vzdáť nároku na Slovensko.

Na ukážke vidíme peňažnú poukážku použitú v Banskej Bystrici 19.2.1919. Je na nej dvojpáska maďarských známok s pretlačou KÖZTÁRSASÁG. Ešte zaujímavejší je ústrízok balíkovej sprievodky použitý tiež v B. Bystrici 17.3.1919. Sú na nej použité známky s pretlačou KÖZTÁRSASÁG, ale v kombinácii s čs. známkami Hradčany.

Obr. 6 ■ Zo štvormesačného obdobia platnosti rakúskych a uhorských známkov ako predbežných a súbežných zachovalo sa pomerne veľa rôznych celistvostí. Okrem tých bežnejších vyskytujú sa celistvosti aj zaujímavejšie, napr. pri použití menej často sa vyskytujúcich známkov, ich kombinácií, alebo poštových pečiatok.

Rakúské a uhorské známky stratili v ČSR platnosť 28.2.1919. Celistvosti s týmto dátumom sú zberateľmi hľadané. Ústrižky balíkových sprivediek na ukážkach Chomutov 1 (vlavo) a Holíč (vpravo) majú poštové pečiatky s týmto dátumom.

Na sprievodke z Holíča boli použité uhorské vojenské príplatkové známky z tretej emisie. Trojpáska hodnoty 40+2 filler týchto známok ako súbežných sa na celistvosti vyskytuje ojedinele a je pomerne vzácná.

V období predbežných a súbežných známkov sa z nedostatku výplatných známkov vyskytovalo aj provízorne používanie iných druhov známkov ako výplatných (doplňkových, spesných, novinových). Z tohto obdobia sa zachovali aj celistvosti s delenými známkami vyšších hodnôt, čím sa získali provízorne hodnoty nižšie. Medzi frankaturami z tejto doby sa tak nachádzajú veľmi cenné celistvosti.

Obr. 7 ■ Okrem rakúskych a uhorských známok boli ako čs. predbežné a súbežné provizórne použité i nové známky madarské ČSR však oficiálne neplatné. Ide

Však oficiálne nepátrame. Keď najmá o známky s pretlačou TÁRSASÁG, ktorých použitie (i pre nedostatok vlastných známok) čs. poštovými orgánmi prehliadané a trpené. A k tomu došlo? I po vzniku

Ako k tomu došlo? I po vzniku ČSR na mnohých poštách Slovenska (prevažne južného) i nadálej pretrvávala maďarská pošta. Tak sa stalo, že tiež poštám už nová maďarská poštová správa ešte pridelovala svoje známky. Je známe, že Maďarsko sa do poslednej chvíle nechcelo vzdáť nároku na Slovensko.

Na ukážke vidíme peňažnú poukážku použitú v Banskej Bystrici 19.2.1919. Je na nej dvojpáska madarských známok s pretačou KOŽTÁRSASÁG. Ěšte zaujímavejší je ústřížok balíkovej sprievodky použitý tiež v B.Bystrici 17.3.1919. Sú na nej použité známky s pretačou KOŽTÁRSASÁG, ale v kombinácii s čs.známkami Hradčany.

Obr. 8 ■ Platnosť rakúskych a uhorských známok ako predbežných a súbežných oficiálne skončila 28.2.1919. Mnohé pošty však tento dátum nerešpektovali a tiež vtedy už neplatné cudež známky používali aj nadal. Bolo to najmä pri rôznych vnútrostátnych platiabach a tiež pri dofrankovaní rakúskych a uhorských celín, ktoré zostali v platnosti dlhšie ako poštové známky.

Ako ukážku uvádzame balíkovú sprievodku z 13.3.1919.

Je frankovaná uhorskými známkami ako čs. súbežnými, ktoré sú znehodnotené ešte stále používanou uhorskou pečiatkou.

Takýchto celistvostí sa nájde aj viac.

Obr. 9. ■ Rakúske a uhorské poštové lístky zostali v platnosti do 14.10.1919. Väčšina týchto celín bola s vyplatnou hodnotou 8 Heller, resp. filler. Keďže nový poplatok za poštové lístky bol 10 halierov, bolo ich potrebné pri použití dofrankovať. Keďže na poštách neboli dostatočné známky 2 haliere, pošta povolila používať na dofrankovanie aj známky expresné, ktoré mali túto potrebnú hodnotu.

Na úkážke je uhorský poštový lístok (ako čs. súbežný) odoslaný z Holiča 12.2.1919. Je dofrankovaný uhorskou expresnou známkou 2 fillere.

Obr. 10 ■ Po ďalšom zvýšení poplatku na 15 halierov boli poštové lístky dofrankované prevádzne známkami Hradčany, ale pošty uznávali i neplatné známky rakúske a uhorské. Na úkážke je rakúsky poštový lístok odoslaný z Karvinej 3.9.1919.

Keďže ani rakúskych expresných známok obdĺžnikového tvaru neboli dostatočné, pošty používali aj trojuholníkové expresné známky.

(Pokračovanie v budúcom čísle)

KAPITOLY O ZBIERANÍ POHĽADNÍC ALEBO ÚVOD DO FILOKARTIE (11)

Náčrt zberania pohľadníc v súčasnosti

Teraz si pripomienieme druhú stranu schémy z predošej kapitoly. Keď už človek „nesedí doma“. Keď sa našinci rozcestovali po svete. V šesťdesiatych rokoch sme začali objavovať Blatenské jazero, pobrežia Čierneho a štastlievejší aj Dalmáciu, či ostrov Rujana v pobrežných vodách NDR. To ešte bola pýcha písat a vlastniť pohľadnice plné modrej farby mora a oblohy, žltej farby piesku.

Obr. 36, 37 - Aj priležitosné poštové pečiatky pripomínajú významné brnenské výstavy pohľadníc

Nejaká básnická duša napísala o plázi ako o zlatohnedých lýtakach devy, oblečenej do modrého zamatu mora s jemnou krajou peny príboja, ktorá občas cudne podhalí opálené stehňa. Možno sme tak aj prežívali prvé dotyky mora. A nastali časy svetobežníctva. Po roku 1989 bol pre nás otvorený celý svet (avšak len do výšky našich financií). Našinca odvtedy možno stretnúť všade vo svete. Na póloch, na končiaroch veľhôr i na rovníku. Na Sahare i na Čukotke. Aj ako barmana či krupiera na slávnej Queen Elizabeth, na plavbe okolo sveta.

A práve vtedy sa to začalo. Keď človek pozná cudzie kraje, ľudí, ich zvyky, a všetko čo s tým súvisí, začne porovnávať, rozmyšľať. Hladá pevnú pôdu pod nohami, korene. Kde ho niekto a niečo čaká, kam patrí. Zamýšla sa odkiaľ príšiel a kam smeruje. Obzerá sa do minulosti. Do svojej rodiny, dediny, mesta, krajiny. Historia magistra vitae! Odrazu hľadá v albumoch staré fotografie a pohľadnice. Stráň s lúčnimi kvetmi, kus zeme, domov. Aj preto ma-

Lastovička vŕbu. Fischfeuerenz je a Schwalbenzunge, a Baraní prestav od Táborhorios a Táry-Schartevou Železneho plesa. Záblatíček. Grünem See nám.

Obr. 38, 39 - Krása Tatranských končiarov, symboly našej vlasti, stali sa stredobodom zájmu nielen turistov, ale aj mnohých vydavateľov pohľadníc: Pohľadnica vydaná Turistik & Alpinismus, Kežmarok (hore) a uhorský poštový lístok bez natlačenej známky, ktorý vydal Ede Feitzinger v roku 1902 (obr. dole)

Na Magyar Címer,
Bei Alpinen Lettern
Vysoké Tatry

Jedná sa o ľanopis vyrobený v rokoch 1922-1923.
Aussicht von Polanačka-Komár mit dem Gefrorenen-See
— 2208 m — 7145 ft.

Výhľad s Polanačka-Hrebienku s o zamrznutom pôdose

Výhľad na Malú Vysokú. — Kialáde a Kis Viszkaró. — Aussicht von der Kl. Vysoka.

Obr. 40, 41, 42 - Motívom Vysokých Tatier na pohľadničiach ani čas neubránil krásu a pritažlivosť. Niekoľko pohľadnič s patinou doby, ktoré vydali (zhora dolie) Divald a Monostory (Budapešť, 1908), A. Chytil (Praha, 1923) a Turistik & Alpinismus (Kežmarok)

jú pohľadnice teraz „sezónu“. Zaujíma ho, ako to „tam“ či „tu“ vyzerala pred jeho narodením, v jeho detstve. Čo sa zmenilo v jeho obci, meste, ulici? Aká škoda, že tú vahadlovú studiu zlikvidovali. Tá kováčska dielňa, či hasičská zbrojnica už nestojí. Starú školu zbúrali a z Nupodu, kam chodil na cukriky, je espresso. Tieto nové skutočnosti a konfrontácia s okolím, so svetom, sú hybnou silou pre súčasných zberateľov pohľadnic. Predovšetkým pre zbieranie miestopisu a folklóru. Miestopisy sa zbiera regionalne alebo lokálne. Možno aj kombinované. Sú taký, čo zbierajú mesto po jednotlivých uliciach, číslach domov. Okrem miestopisu sa zbierajú pohľadnice aj podľa iných kritérií, najmä námetovo. Ale k tomu sa ešte dosteneme.

Horeuvedená skúsenosť, naša slovenská, má však aj všeobecnejšiu platnosť. Tá taktie v poznaní, že najvyhľadávanejšie pohľadnice sú tie, ku ktorým záujemcu niečo viaže. Teda už nie exotika, more, mrakodrapy. To všetko vidí v televízii.

Na Slovensku sú zaujímavé slovenské, vo Švédsku švédské... Teda domáce. Tak to postupuje dobu. Na strednom Slovensku stredoslovenské, v Kežmarku kežmarské a z nášho okresu vlastná dedina. Určite je na burze v Košiciach hľadannejšia pohľadnica bývalého hotela Europa, či zhoreného mlyna ako pohľadnica atraktívneho námestia sv. Marka v preslávených Benátkach. Prirodzené sú aj výnimky a odlišný pohľad jednotlivých zberateľov. Charakteristickou črtou súčasného zbierania pohľadnic je tiež to, že zberateľov pribudlo. Regraturujú sa z rôznych vzdelanostných kategórií a rôzneho profesného zamerania. Je medzi nimi aj veľa obchodníkov. Prirodzenou snahou zberateľstva je, aby zbierka bola čo najkompletnejšia. Veľkou prednostou je skutočnosť, že sa upustilo od barbarského zaobchádzania s pohľadnicami. Hľadajú sa možnosti čo najvhodnejšej a najprehladnejšej ústrediacií.

□ Alexander Urminský

K 30. VÝROČIU VZNIKU SLOVENSKEJ NUMIZMATICKEJ SPOLOČNOSTI

V máji tohto roku oslávila Slovenská numizmatická spoločnosť 30. výročie svojho vzniku. Ustanovujúci zjazd tejto spoločnosti sa konal 17. mája 1970 v Slovenskom národnom múzeu na Bratislavskom hrade. Slovenská numizmatická spoločnosť (SNS), vznikla z bývalej Numizmatickej spoločnosti československej v súlade s vtedajším politickým vývojom v ČSSR na platforme štátoprávneho federálneho usporiadania. Následne po ustanovení spoločnosti na Slovensku vyhlásili v Prahe v marca roku 1971 Českú numizmatickú spoločnosť. Medzi oboma spoločnostami sa už v prvých rokoch po ich vzniku začala dobrá spolupráca.

Slovenskú numizmatickú spoločnosť možno charakterizať ako dobrovoľnú organizáciu zberateľov numizmatických a príbuzných pamiatok, pracovníkov v týchto oblastiach a vobec záujemcov o numizmatiku a príbuzné vedné disciplíny ako faleristiku, sfragistiku, heraldiku, nota filiu a pod. Jej cieľom je rozširovať poznatky získané vedeckým výskumom v oblasti numizmatiky, starat sa o záchranu numizmatických pamiatok a napomáhať svojim členom pri budovaní ich vlastných numizmatických zbierok.

Organizačné zloženie SNS, ktoré tvoria zberatelia, odborní a vedeckí pracovníci a mnohé inštitúcie, napríklad múzeá, je umožňovalo zaujať významné miesto v ochrane numizmatických pamiatok na Slovensku a rozširovať poznatkov o dejinách peňaží. SNS sa člení na pobočky, ktoré zdržujú v jednotlivých oblastiach Slovenskej republiky členov SNS s pevnou určením sídlom. Mestá, v ktorých sídlia jednotlivé pobočky, sú Bratislava, Trnava, Trenčín, Považská Bystrica, Martin, Svit, Prešov, Košice, Banská Bystrica, Prievidza a Nitra.

Počas tridsiaťich rokov svojej existencie sa SNS po dieľala na príprave a realizácii viacerých vedecko-odborných a kultúrno-vzdelávacích podujatí, ako boli rôzne konferencie, semináre, výstavy, cykly prednášok. Buduje pri jednotlivých pobočkach knižnice numizmatickej literatúry, organizuje aukcie numizmatického materiálu a numizmatickej literatúry, výmenné stretnutia zberateľov. Vydáva numizmatické časopisy (v tomto roku vyjde sedemnásť číslo odborného časopisu *Numizmatika* a do tlače je pripravený zborník prednášok z Medzinárodného numizmatického sympózia vo Svipte v roku 1998), odborné a informačné publikácie, pamätné medaily, odznaky a žetóny.

V roku 1995 pri príležitosti 25. výročia spoločnosti všetky doteraz vydané pamätné medaily boli spracované v publikácii (E. Minarovičová, Medaily a plakety Slovenskej numizmatickej spoločnosti, Bratislava 1995), ktorá sumarizuje a popisuje vyše sedemdesať medailí a plaket vydaných s cieľom zachovať v kove výročia významných osobností a udalostí spojených s našou históriou. Za posledných päť rokov sa, ziaľ, z finančných dôvodov tento trend vo vydávaní medailí spomalil a jednotlivé pobočky vydali spolu asi iba 8 medailí a žetónov.

Pri príležitosti 30. výročia vzniku usporiadala Slovenská numizmatická spoločnosť dvojdňové oslavy, na ktoré privávali aj zástupcov zahraničných spoločností, s ktorými nadáviala v minulých rokoch pracovné kontakty. Oslavy sa uskutočnia v dňoch 24. a 25. júna tohto roku v Trenčíne. Pozostávajú z prednáškového sympózia, vydania pamätnej medaily, návštavy kultúrnych ustanovíz, galérií, múzea, trenčianskeho hradu a výmenného stretnutia - burzy zberateľov numizmatických pamiatok.

Z medailí, ktoré vydala Slovenská numizmatická spoločnosť, predstavujeme čitateľom medailu vydanú pri príležitosti 25. výročia vzniku v roku 1995 a zároveň aj na počesť jej prvého predsedu PhDr. Jozefa Hlinku, CSc. a jeho nedožitých sedemdesiatich narodenín. Medaila bola razená v dvoch druhoch kova v striebre a medzi o priemere 50 mm. Vyražila ju Mincovňa v Kremnici a jej autorkou je M. Polaupová. □ E. Minarovičová

Skvelý izraelský portrét

Tvorcovia izraelských známok si utvorili osobitný umelcovský štýl, ktorý poštové známky tohto štátu zaraďuje medzi známky vysokej grafickej úrovne. A tento štýl sa prejavuje vo výtvarnom spracovaní motívov každého druhu. Dokazuje to napríklad i známka s originálnym sympathetickým portrétom vynikajúceho izraelského učenca Sidma, zvaného „Baba Sali“ (1890-1984). Na objasnenie námetu je na dolnom okraji známkového listu, ako je to zvykom pri každej príležitostnej známke, kresba so vzťahom k motívu. V tomto prípade je to historická budova, v ktorej učenec pôsobil. □ Zc

NEOBVYKLÁ NÁLEPKA

Filatelistom, udržiavajúcim v minulosti výmenný kontakt so zahraničím, sú dôverne známe peripetie, ktoré kládli vtedajšie colné predpisy aj obyčajnej zberateľskej výmenne poštových známok. Pokiaľ nevyužívali fažkopadné „služby“ Strediska pre výmenu známok so zahraničím, rizikovali zhabanie zásielky, prípadne ďalšie neprijemnosti s tým spojené, vrátane priestupkového konania. Poväčšine však zásielky boli iba pozastavené colnicou a pošta ich následne vrátila odosielateľovi s poukazom na neprípustnosť vývozu poštových známok bez predchádzajúceho predloženia zásielky colnej kontrole v zmysle platného právneho predpisu (naposledy vyhláška č. 59/1980 Zb.). Jediný osloh takéhoto postupu mala

mietla zásielku colne prerokovať (nedala súhlas na výpravenie zásielky do cudziny), dodacia pošta vráti odosielateľovi tiež zaplatené poštové poplatky po zrážke 5 Kčs. Táto suma slúži na úhradu nákladov na vnútrosťstánu prepravy vrátenej zásielky a na manipuláciu pri sprostredkovaní colného prerokovania a je stanovená jednotne pre všetky zásielky. Ak však zaplatené poštové poplatky boli menej ako 5 Kčs, nepožaduje sa od odosielateľa, aby zaplatil rozdiel (doplnok do 5 Kčs).

Týmto opatrením sa na prechodný čas, do 30. júna 1971, nahrádza ustanovenie Poštového poriadku a Poštových pravidiel I., Dodatku 3, ods. 25, pokiaľ sa v ňom stanovi, že výplatné za vrátené zásielky sa nevracia (veta:

„Odosielateľ v takomto prípade nemá nárok na vrátenie výplatného“). Oprava Poštového poriadku a Poštových pravidiel I. vydie neskôr, vzhľadom na to, že s účinnosťou od 1. júla 1971 sa príslušné ustanovenie novo upraví a na základe nového Svetového poštového dohovoru (MS -2438 /71 - PN)“.

Tým je vysvetlené, prečo pošta odrážala práve 5 Kčs z výplatného za zásielku. Paradoxne ale je, že tieto nálepky sa vyskytujú najmä na obyčajných listových zásielkach, za ktoré sa (v 1. hmotnostnom stupni do 20 g) platilo výplatné 4.- Kčs, čiže ustanovenie o vrátení poplatku sa na de facto nevzťahovalo. Zrejme však príslušní poštoví úradníci nad tým veľmi nerozmýšľali a nálepku lepili hromadne na všetky zásielky, ktoré colnica odmietla prepustiť do cudziny. Toto ich konanie bolo možno spôsobené v kontrollami dodržiavania uvede-

pošta, ktorá sice zinkasovala poštovné za zásielku do cudziny, avšak poskytla iba službu prepravy zásielky na colnicu a naspäť odosielateľovi. Rozdiel v poplatkoch zostal pošte. Zmenu tejto praxe spôsobil nový Svetový poštový dohovor, prijatý v roku 1969 na Tokijskom konrese UPU. Ním boli členské poštové správy zaviazané v podobných prípadoch vrátiť odosielateľovi zásielky poštové poplatky, pričom zrejme pošta bola oprávnená zinkasovať nevyhnutné náklady spojené s predkladaním zásielky na colné prerokovanie, prípadne aj vrátenie odosielateľovi.

Občas sa medzi celistvostami z filateliistickej korespondencie nachádzajú vrátené zásielky, na ktorých sa okrem pečiatok colnice nachádzajú aj cyklostylosom vytlačené nálepky s tex-tom: **Pri dodaní zásielky vráťte odosielateľovi zaplatené poštové poplatky po zrážke 5 Kčs /opatrenie 87/ 1971 Vestník MS/** (na obr.). Citované opatrenie bolo uverejnené vo Vestníku Ministerstva spojov čiastka 14/1971: „Výplatné za listové zásielky do cudziny, ktoré colnica odmietla prerokovať vo vývoze a ktoré sa vracajú odosielateľom.

Ked sa listová zásielka adresovaná do cudziny vracia odosielateľovi v ČSSR z toho dôvodu, že colnica od-

ného opatrenia. Vo Vestníku MS z 28.9.1971 sa v článku 246 konštatuje, že kontrola zistila nedostatky v jeho dodržiavaní zo strany pošti a preto ich vyzýva k naprávě.

Celistvosti s uvedenou nálepou sú zaujímavým spes-trením zbierky, pojednávajúcej o poštovom styku s cudzinou v inkriminovanom období. □ M. Bachratý

RECENZIE

Katalóg ex-ČSFR, ČR, SR a Polska

Určite sa viacerí zo zberateľov TK stretli s niektorým z katalogov známych pod označením „edc“ t.j. edizioni del collezionista, ktoré už dlhšie vydáva talianska firma A & A TELECARTE – via Caramagna 12, 10126 Torino, Taliansko. Táto firma už postupne vydala generálne katalógy verejných TK viacerých štátov. Pokiaľ mám informácie, do konca roku 1999 boli už minimálne vydané katalógy TK Nového Zélandu, Španielska, Švédska, Austrálie, Jersey & Fidži (zvláštna kombinácia), Rakúšska, Singapuru, Holandska, Belgicka, Luxemburska, Francúzska a Japonska (4 dieľy).

Katalógy majú jednotný dizajn a trochu atypický rozmer (170 mm x 239 mm). Na každej strane sú 3 alebo 4 farebné

obrázky vodorovne a 5 až 7 obrázkov zvisle, t.j. 15 až 28 obrázkov (Japonsko) na jednej strane. Katalógy sú tlačené na kriedovom papieri. Katalógy sa vyznačujú minimálnym počtom údajov a sú vhodné pre zberateľov TK tých krajín, kde neexistujú iné, kvalitnejšie katalógy. Výhodou je v takomto prípade skutočnosť, že zberateľ vidí aspoň farebné obrázky toho, čo bolo v tej-toj krajine vydané, nechýba údaj o náklade TK (s výnimkou katalógov Japonska), nájdeme tam údaj o nominálnej hodnote alebo počte jednotiek, názov série a názov TK, nekedy aj výrobcu TK, ohodnotenie v prvom stĺpci v lirach za nepoužité TK, v druhom stĺpici v lirach za použité TK (v katalógoch Japonska je len cenový údaj za použité TK). Ceny sú obchodné. Spofahlivosť katalógového číslenia TK krajín, ktoré majú prenešie vlastné katalógy, je použiteľné len v prípadoch, ak firma získala spofahlívے podklady z príslušnej krajiny. Každopádne platí, že tieto katalógy sú lepšie ako iné. Firma vydáva tento druh katalógov aj na rôzne námety TK z celého sveta (napr. film, Disney, Coca-cola a pod.).

Katalógy nie sú v podstate až tak veľmi drahé, pretože napríklad jednoročná subskripcia zahrňajúca 11 čísel poslanych letecky do európskych krajín je 85.000 lir (hlavne vzhľadom na letecké porto).

V roku 2000 pod čiastočne zmeneným dizajnom vyšiel u tejto firmy aj katalóg TK Československa, Českej republiky, Slovenska a Poľska.

Z ex-ČSFR je v katalógu hodnotených základných 17 verejných TK, tak ako boli v roku 1991-1992 vydané. Pri tejto skupine je možné hodne polemizovať s cenovým ohodnotením viacerých položiek, obzvlášť s pomerne nízkym ocenením TK NTV v náklade 5 000 kusov. Táto karta si dodnes aj v rámci prostredia oboch nástupnických štátov ČR a SR zachováva prioritu verejnej TK s najnižším nákladom !

Z ČR je zuchytených v katalógu 283 verejných TK. Tento počet ako aj ich číslenie plne zodpovedá počtu a číslovaniu TK v katalógu Pěnkava. Je reálny predpoklad, že podklady do tohto katalógu prebral vydavateľ priamo z katalógu Pěnkava. Všetky použité TK sú hodnotené v rozsahu 1.500 až 18.000 lir. Ako najdrahšia TK v katalógu figuruje TK Trosaurus vydaná v roku 1994 v náklade 10 000 kusov. Obdobne je možné sa aj v prípade viacerých českých TK pozastaviť nad ich hodnotením. Časť TK je cenovo nadhodnotená, časť opačne podhodnotená. Významným faktorom, ktorý pravdepodobne hral postupnú úlohu, bola atraktívnosť alebo neutraktívnosť tej-toj TK z hľadiska námetu. V podstate sa však dá povedať, že aj tento katalóg má šancu, hlavne mimo dosahu katalógu Pěnkava, poskytnúť zberateľom zo vzdialenejších krajín dostať základných informácií o TK ČR na ich zberanie.

Za SR je zuchytených v katalógu prvých 111 verejných TK správne. Keďže TK Zlaté stránky (A 113) vyšla skôr ako TK Blahoprianie I (A 112 - tzv. „ružový telefón“), pripadli TK A 113 nesprávne katalógové číslo 112. Je reálny predpoklad, že podklady do tohto katalógu prebral vydavateľ tiež priamo z katalógu Pěnkava. Signalizuje to aj emisný plán, ktorý za zobrazenými TK nasleduje. Všetky použité TK sú hodnotené v rozsahu 2.000 až 23.000 lir. Ako najdrahšia TK v katalógu figuruje TK AT & T vydaná v roku 1995 v náklade 10 000 kusov. Pre zaujamivosť všetky TK série Chránené živočíchy sú hodnotené medzi 6.000 až 7.000 lir za kus, séria Bojnický oltár od 4.000 do 8.000 lir a pod. Porovnaním cien oboch katalógov som dospeł k názoru, že taliansky katalóg v lirach je takmer mechanickým prepočtom cien z katalógu Pěnkava v Kč. V podstate sa však dá konštatovať, že aj tento katalóg má šancu, hlavne mimo dosahu katalógu Pěnkava, poskyt-

núť zberateľom zo vzdialenejších krajín dostať základných informácií o slovenských telefónnych kartách na ich zberanie. Záverom je možno konštatovať, že tento katalóg je peknou propagáciou ex-československých, českých a čo nás najviac teší, hlavne slovenských TK vo svete, ktoré sú zviditeľnené aj takto formou. □ mj

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 4 a 5 / 2000

Aprilové číslo jubilejného 50.ročníka prináša druhú časť článku F.Beneša: T.G.Masaryk - veľká výzva tematickej filatelií, k automatovým známkam ČR sa vracia F.Crha. Známy námetový vystavovateľ J.Horák približuje možnosť tvorby exponátu na tému bezpečnosť cestnej premávky. K brnianskej výstave sú vracia z pohľadu účastníka V.Schödelbauer, predsedu ŠČF L.Brendl zase popisuje prácu výstavnej jury. Z mnohých ďalších informácií azda najviac zajme avizovanie zavedenia garančných certifikátov GCB.

Májové číslo Filatelie prináša profil nestora českej filatelií i časopisu Filatelie Ing.Vítězslava Houšku, ktorý bol 25 rokov šéfredaktorom tohto, vtedy ešte federálneho časopisu. Z odborných článkov nájdeme Kuriozity medzi automatóvými známkami (M.Langhammer) a Označovanie tlačových dosiek československých známkov v rokoch 1918-1939 V.Malovíka. Z podobného súduka je príspevok K.Padéru: Známka 1,20 Kč Mukačovo 1936 a jej náhľové body. Informatívne články sa venujú plánu výstavy WIPA vo Viedni a 35.výročiu Klubu zberateľov kuriozí. Nechýba výsledková lišta 21. aukcie PROFIL a pre abonentov je priložený pári priležitosťných tlačí Českej pošty. □ ik

■ SPRAVODAJ ZSF (SR) ■ 1 / 2000

U úvode prvého tohtočného čísla spravodaja sa čitateľom príhovára predsedu ZSF Lubomír Floch. Z obsahu spravodaja vyberáme niektoré príspevky v titulkoch: Stretli sme sa v Zohore / Bilancovanie roka 1999, Propagačná výstava KF 52-53 Trnava, Medzinárodná výstava poštových známk SLOVENSKO 2001 (Predstavy a skutočnosť, Štatút na udeľovanie „Ceny ZSF“, Celoštátna výstava poštových známk BRNO 2000, Prezentácia ZSF na BRNO 2000, WIPA sa blíži a Uznesenie z 3.zasadnutia Rady ZSF konaného 18.marca 2000 v Bratislave.

■ sběr@tel (ČR) ■ 2 / 2000

Vlani v máji začala firma JAPHILA vydávať noviny, ktoré majú v podtitule uvedené: „Tištěné noviny on-line magazinu www.japhila.cz a mnoho ďalšieho pro... sběratele“. V marci tohto roku noviny dostali novú podobu a vychádzajú ako mesačník na štyroch stranach formátu A 3. Zaujímavý spôsob vzájomného prepojenia tlačeného slova s elektronickými médiami, ktoré, zdá sa, má pred sebou veľkú budúcnosť. V aprílovoom (2.) čísle noviny uverejňujú príspevok G.Batza (SRN) Prvé umelecké dielo českého umelca na poštovej známke a príspevok na pokračovanie B.Janíka Bibliografia periodickej filatelistickej literatúry z územia ČR od roku 1869 do roku 2000. Okrem toho rad informácií, reklám a inzerátorov. A všetko s prepojením na adresy www. □ vkn

■ BÉLYEG VILÁG (Madarska) ■ 4 / 2000

Profilový príspevok májového čísla je venovaný 73. dňu poštovej známky, ktorý je tradične spojený s výstavou - tento rok v meste Székesfehérvár (18.-24.5.2000). P.Kallós v príspevku na troch stranach predstavuje zaujímavé filatelistické materiály viažuce sa tematicky k tomuto mestu. Seriál „Dejiny Madarska v odraze na poštových známkach“ bol

prerušený a redakcia dala teraz priestor pripomienkam k doterajším štyrom pokračovaniam. Veľký priestor časopis venuje (4 a pol strany) ľistom čitateľov, ktorí sa dotýkajú činnosti pošty a vyjadreniu sa k nim vedúcim oddeleniu generálneho riaditeľstva Maďarskej pošty. Z ďalších príspevkov uvedieme článok S. Szekesa s názvom „Olympijskí medailisti v maďarskej filatelii“ a malú reportáž z inaugurácie 6. vydania katalógu známeho rakúskeho filatelistického odborníka Dr. Ulricha Ferchenbaueru, ktorá sa konala koncom marca vo Viedni. Autor (CzeDÉ) článok výstredne nazval „Ferchenbaue rova nová Biblia“. Diskusiu na tému „Čo bude s tebou, filatelia?“ pokračuje príspevkom od K. Komu. □ vkn

KALEIDOSKOP ZBERATEĽA

České pamätné strieborné mince

Prvá tohtoročná česká pamätná strieborná minca je venovaná 100. výročiu narodenia básnika, dramatika, prozaika a prekladateľa Vítězslava Nezvala (1900-1958). Na rube mince je portrét V. Nezvala voľne odvodnený z karikatúry Adolfa Hoffmeistra. Autor výtvarného návrhu mince nominálnej hodnoty 200 Kč je Ladislav Kozák. Dátum vydania emisie: 17.5.2000.

Druhá tohtoročná minca je venovaná 700. výročiu menovej reformy Václava II., a otvorenia razy pražských grošov. Razba pražského groša začala v júli 1300 na základe mincovnej reformy českého kráľa Václava II. Po dobu takmer 250 rokov sa razil v mincovni v Kutnej Hore a stal sa asi najslávnejšou mincou českého mincovníctva. Na rube pamätnej mince je kráľ Václav II. sediaci na tróne a obe strany pražského groša. Autor výtvarného návrhu mince nominálnej hodnoty 200 Kč je Jiří Veneček. Dátum vydania emisie je ohlášený na 21.6.2000. □ vkn

Ad: Malé okienko telekartistu (MOT č.23)

V Zberateľovi č.4/2000, s.32 som si prečítať pripomienky Vladimíra Priputena k môjmu článku z č.2/2000. Som rád, že ich napísal a že boli uverejnené. Presne tam totiž smerovalo moje úsilie. Chcel som vzbudíť záujem zberateľov i kriti-

kov nielen o túto oblasť, ale celkovo o zbieranie telefónnych kariet. Pán Priputen mal dve pripomienky. Prvá z nich bola v podstate gramatická, lebo preklad ruského slova *svjaz* je skutočne spoj, spojenie. Skôr než som článok napísal, uvedenú skutočnosť som si overil a vedel som o nej. Použil som voľnejší preklad a uviedol som i štyri originálne názvy (Svjazinform, Taksófon, svjaz, set), ale i napriek tomu beriem pripomienku ako oprávnenú a súhlasím s ňou. Vôbec však nesúhlasím s druhou jeho pripomienkou. Podľa nej reprezentuje Čečenská, Dagestanská, Ingušská a dalšie ležia v európskej časti Ruska. Nie je to pravda. Hranica Európy a Ázie medzi Čiernym a Kaspičkým morom prebieha pozdiž riek Kuma a Manyc. Zrejme mapa, z ktorej čerpal svoje informácie V. Priputen bol staršího dňa (z čias Sovietskeho zväzu).

Vlackrát som sa stretol s týmto mylným názorom a chcel by som dať o povedomia zberateľskej verejnosti nasledovné pramene: Kapies atlas sveta, Kartografie Praha 1998; Európa, Vojenský kartografický ústav, Harmanec 1995; Európa, Všeobecnogeografická mapa, Vojenský kartografický ústav, Harmanec 1997. Podľa všetkých týchto map a vydavateľov ale aj ďalších, spomenuté republiky ležia v ázijskej časti Ruska.

Ná záver chcem ešte uviesť poznámku, čo sa týka čiar nad Kaspičkým morom. Práv čiara je hranica medzi Európu a Áziou. Čiara je farebne odlišená, ale na čiernobielej reprodukcii je to zle rozpoznanateľné. Lavá čiara je hranica medzi Ruskom a Kazachstanom.

Ná záver by som ešte raz chcel podakovať V. Priputenovi za jeho pripomienky a verím, že budem mať niekedy možnosť si s ním osobne o tejto tematike pohovoriť.

□ Ján Kerti

Zaujímavosti z činnosti SČF

V uplynulých mesiacoch pozornosť filatelistov v Českej republike sa sústredovala okolo výstavy BRNO 2000. Po výstave PRAGA 1998 v Brne sa opäť vytvorila milormiada príležitostí upútať pozornosť verejnosti na zbieranie poštových známkov a dokázať - sebe i iným - že Svet českých filatelistov (SČF) združuje mnoho aktívnych a schopných filatelistov. Uvedieme (veľmi stručne) niekoľko zaujímavostí, ktoré nás zaujali v ostatnom čísle spravodajcu Informace SČF.

Blažoželanie ■ .... Vám všem gratuluji za významnou organizáciu práci, ktorá vedla ke skvelému výsledku. Filatelie v CR je na vysí, ktorou asi zde v USA nikdy nedocílime." Henry Hahn, člen jury BRNO 2000 a člen SCP (Spoločnosť pre československú filateliu v USA). Jedno z mnohých blažoželaní k výstave, ktoré SČF obdržal.

Špeciálne štúdie ■ .... Výstave BRNO 2000 sa aj na stránkach Zberateľa už písalo. Číceme však spomenúť jednu okolnosť, detail z práce jury. Pre niektoré exponáty (4), ktoré sa svojím pojatím i použitím materiálov vymykali požiadavkám na danú triedu, jury na návrh A.K. Hugginse, podpredsedu jury a koordinátora FEPA pre výstavu, zriadila triedu „Špeciálne štúdie“. Aj tento príklad ilustruje skutočnosť, že v medzinárodnej výstavnej činnosti sa začína pružnejšie reagovať na nové momenty pri tvorbe, vystavovaní a hodnotení filatelistických exponátov.

Cestné uznanie FEPA ■ V rámci výstavy BRNO 2000 prevzali predstaviteľia Klubu filatelistov 06-10 Žiar nad Sázavou Cestné uznanie FEPA (Federácia európskych filatelistických asociácií). Toto vyznamenanie bolo udelené druhýkrát. Vlani FEPA ním ocenila Vzäť slovenských filatelistov za poriadanie vlaststranných výstav ALPY-ADRIA.

Uznanie európskeho významu bolo klubu udelené za memoriadny aktivity, ktoré napomáhajú rozširovať záujem o zbieranie poštových známok - organizovanie miestnych filatelistických výstav venovaných známym tvorcom a rytcom československých a českých známok, krstov (uvedeniam) nových známok.

Valné zhromaždenie SČF ■ Valné zhromaždenie SČF sa uskutoční v Hradci Králové dňa 9.12.2000. Prípravy na vycholné rokovania sú v plnom prúde, volla sa delegáti, správajú sa hodnotenia a pripomienky k činnosti zväzu i plány pre ďalšie volebné obdobie.

Nova príručka: Poľsko - pošta na ruskom zábere ■ Spoločnosť teritoriálnej filiatelistickej organizácie pokračuje vo vydávaní edície Filatelistické príručky. Najnovšie vyšiel 69. zväzok edície s prácou Jana Podhájského: Poľsko - pošta na ruskom zábere. Autor v príručke sa zaobera otázkami poštových pravidiel, pečiatok a poštových známok používaných na poľských územiaciach, ktoré boli postupne odtrhnuté Ruskom od Poľska (pre príp. záujemcov ešte pári údajov): rozsah príručky 160 strán, cena 110 Kč a kontaktná adresa: STF SČF, Přiběnická 1, 130 00 Praha 3.

Písomná ponuková súťaž ■ Prílohou informačného spravodaja býva Písomná ponuková súťaž SČF, teda forma písomnej aukcie, ktorú zväz organizuje už druhé desaťročie. V aprílovom čísle spravodaja bolo už 38. kolo tejto ponuky so 159-timi položkami. O tom, že táto služba sa u členov streďava s príaznivo ozodzovou, hovorí aj verejnené vyúčtovanie predchádzajúceho (37.) kola: Z približne 450 položiek bolo predaných 309. Pravda, väčšinou sa jedná o drobnejšie zberateľské materiály, ktorých cena väčšinou neprekročí 100 korún. Teda v podstate maločosť - ktoré však poteší.

Podľa Informace č.2/2000 pripravil □ vkn

Estónska konkurencia hárčeka „Kde domov môj“

O tomto československom hárčeku sa už vela popísalo, pred časom i slovenská poštová správa vydala hárček so slovenskou hymnou a aj iné poštové správy si pripomennuli hymnu svojej krajiny rôznymi priležitosťnými vydаниями.

V roku 1999 si v Estónsku pripomennuli 150. výročie vzniku svojej hymny vydaním priležitosťnej známky s kupónom vo zvláštejne tlačovej úprave. V roku 1849 skupina hudobníkov prvý raz uviedla krásnu vlasteneckú pieseň „Moja vlast je mojim priateľom a mojou radosťou“. Hudba i slová piesne sú prekrásne a hovoria o vrúcom vzťahu k vlasti. Túto celým národom spievanú pieseň, ktorá prvý raz zaznela ešte pod cárskym režimom, povýšili Estónci po nadobudnutí národnej slobody na svoju štátну hymnu.

Na známke je zobrazená skupina hudobníkov, ktorá prvýkrát prednesla túto pieseň, a na kupóne autori hymny F.Pacius a J.V.Jannsen ako aj slová a noty začiatku hymny. 35 známok a 35 kupónov tvorí tlačový list, na ktorého okrajoch je vytlačené celé znenie hymny - jej slová i noty. Začína na favom okraji zdola hore a pokračuje na pravom okraji zhora dole. Tlačový list má veľké rozmer, na albumové listy bežne u nás používané, sa tlačový list nezmesti.

□ Pavol Hallon

Snemovanie francúzskych filatelistov

Zväz francúzskych filatelistov má svoj kongres každý rok. Dokazom dobrej a vtrvalej spolupráce medzi zväzom a poštovou správou je skutočnosť, že už vyše 30 rokov vydáva pošta k snemovaniu filatelistov priležitosťnú poštovú známku. Motívom známky sú zvyčajne zaujímavé stavebné pamiatky alebo charakteristické atribúty mesta, v ktorom sa kongres koná.

Kongres sa koná každý rok v inom meste. V tomto roku bol v poradí 73. kongres filatelistov v meste Nevers na Loire v strednom Francúzsku. Na známke je detail vojvodského zámku a krásne formovaný ozdobný džbán ako výrobok tamnejšej tradičnej keramiky fajansového typu. Farby známky sú ladené do farieb mestských fajansových výrobkov - do hnedej a modrej. Známka je vikusnou kompoziciou grafika P.Albinssona. Nominálna hodnota je 3 franky, tlač štvorfarebný ofset v kombinácii s medailou. □ Zc

OVS: V Ivanke sú v predstihu

Omyly v dátumoch denných a priležitosťných poštových pečiatkach, ale aj vo výplavných strojoch sú pomerne časté. Zdá sa, že zberateľ podobných materiálov v tomto roku budú mať bohatú sezónu, lebo nastavovanie letopočtu 2000 na mnohých miestach spôsobuje omyly a nepresnosti.

Príkladom je aj otlačok výplavného stroja Obecného úradu v Ivanka pri Dunaji, kde 5. apríla tohto roka svoje zásilek pečiatkoval rokom 2009 (09). Nuž povedzte, načo sa až tak ponáhľať? Za ukážku dakujeme pánnovi Jurajovi Pavlovi z Presefan. □ (R)

Ospravedlnenie

V informáciach o zberateľských burzách v minulom čísle ZBERATEĽA sa nám „podarilo“ vyrobiť veľmi neprijemnú vec: Omylom sme uviedli, že burza v Nitre bude 19. júna a správne mal byť uvedený termín 11. júna 2000. Citateľom i organizátorom sa za toto nedopatrnie ospravedlňujeme. Redakcia.

Firma

Katalóg
Zvolen

Námetie SNP č.37, ☎ 0855 / 54 29 814

Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
**filatelie, numizmatiky, notafilie,
filokartie, telefónnych kariet**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú
službu a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

filatelistický internetový magazín

japhila

poštová známka je najmenší, najrozšírenejší a
najlacnejší grafický list • protože sa dá ľahko
poslat do celého sveta, je tiež dôležitým
propagačným lístkom a zobrazený námet môže
prehovoriť ku všetkým ľuďom

• cyril bouda, český maliar a grafik

<http://www.japhila.cz>

ERVO
SPORT

Ervín SMAŽÁK
Lotyšská 16
821 06 Bratislava
tel.: 07/45246 518

Propagácia športových podujati na poštových
materiáloch (prílače, priležitosné poštové ☺
a strojové priležitosné ☺)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné
poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia
a šport (celý svet).

Prijíjam do komisionálneho predaja poštový materiál na
tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbere majú 10%
nú zľavu pri materiáloch firmy ERVO.

INZERCIA

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCIA je 20 Sk. Za inzerát zvýraznený rámcem úctujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonenti časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zadarmo.

Uhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došom poradí. Komerčné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy úctujeme na základe osobitného sadzobníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodou.

■ **KÚPIM KVALITNÉ ★★★ ČSR PL 1574-78.** Ďalej kúpim
★★★ Švédsko Michel - známky: 256 A I., 256 B I., 256 D+D
I., 256 A II., 256 D / D II., 257 A, 257 D / D, 272-5 ABD / D,
277 A, 277 D / D, 279 D / D, 283 A, 285 ABD / D, 288 D / D,
289 C, 291 A, 293 A C I., 305, 306 A D / D, 339, 356 A, 369
A, 369 D / D, 372, 424 D / D, 426 A, 429 a A D / D, 429 b A,
430 a D / D, 430 b D / D, 497 D / D, 551 D / D, 1105 D / D,
1158 D / D, 1324-5. **Zošitky:** 1 aa, 1 ba, 1 ab, 1 bb, 2 aa, 2
ab, 2 ba, 2 bb, 5 aa, 5 ab, 5 ba, 5 bb, 3 aa, 3 ab, 3 ba, 3 bb,
4 ba, 4 bb, 10 angl. text, 42 x, 58, 59, 82, 85, 88 + ďalšie
výplatné zošitky. Ponuka - iba kvalita na adresu: Jozef Han-
zlik, Karpatká 7, 915 01 Nové Mesto n. Váhom. Z 050

■ **KÚPIM POHLADNICE A FOTOGRAFIE** vydané do roku 1890.
Mince mincovne Smolník, Ing. Ludovit Bolha, Sedmokrásková 6,
821 01 Bratislava. Z 051

■ **PREDÁM: SKART - VÝSTRIŽKY SLOVENSKA 1999-2000** á
100 Sk, najmenší odber 3 kg. Ďalej predám skart Švajčiarska -
neprebraný - dovoz, mix 3000 ks známok 1600 Sk.
Francúzsko malý formát 1 kg 250 Sk a veľký formát - nepre-
braný - veľké hodnoty 1 kg 5600 Sk. Nemecko 1 kg - mix
1200 Sk. Predám balíčky a zostavy na vylepovanie 100 ks za
250 Sk / len veľký formát (Francúzsko, Švédsko, Nemecko,
Švajčiarsko). Robert KOPAJ, SNP 46, 940 63 Nové Zámky,
☎ 00421-817/421 416 Z 052

■ **PREDÁM VZÁCNU NOVINOVÝ ZNÁMKU SS:** ★★ NV 19.
5 h kovovomodrá, lesklá, priesvitk dole, overená. M. Zíka,
Sečovská 8, 821 02 Bratislava, ☎ 07 / 4342 9386. Z 053

■ **PREDÁM, VYMENÍM ZNÁMKOVÉ KRAJINY CELÉHO SVE-
TA.** ☎ 0827 4427993 Z 054

■ **PREDÁM KVALITNÉ (BEZCHLÓROVÉ) OBALY** na pohľad-
nice (200 ks za 250 Sk), zásobníky na mince (250...), MI-
CHEL Južná Ázia (č.8) 1600 Sk. M. Zíka, Sečovská 8, 821 02
Bratislava, ☎ 07 / 4342 9386. Z 055

■ **PREDÁM ZNÁMKY MAĎARSKO 1984 - 1994.** Je to kom-
pletná zbierka ★★ známok + hárčekov. nepoškodené. vo
výbornom stave. Cena 30.000,- Sk. Len väčzemu záu-
jemcovi. ☎ 0827 / 44 93 708. Z 056

■ **ZASIELAM VÝBERY POHLADNÍC VÁSHO OKRESU.** Pri-
jemem ocenené výbery pohľadnic do roku 1950. M. Zíka, Se-
čovská 8, 821 02 Bratislava, ☎ 07 / 4342 9386. Z 057

■ **HLADÁM POHLADNICE Z ÚZEMIA SLOVENSKA** do roku
1920 s námetmi: letci, lietadlá, balóny, vzducholode, letiská
a pod. Námet dopravné leteckto - staré i moderné - nálepky
a TK. V. Kučera, Estónska 48, 821 06 Bratislava. Z 058

FIRMA ZBERATEĽ'

stále vykupuje

HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ KUSY ZNÁMOK, MINCÍ A POHĽADNÍC

Diskrétnosť zaručená
Platba v hotovosti

Predajňa:
831 02 Bratislava,
Račianska 17

tel. 07 / 44 250 149

e-mail: zberatel @ nextra.sk

Otvorené pondelok až
piatok od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA
NÁJDETE MA NA INTERNETE

www.twins.sk/album
MZIKA @ HOTMAIL.COM
TEL/FAX.: 07/4342 9386

FIRMA ALBUM

stále vykupuje
lepšie zbierky známok, sta-
rých pohľadnic,
obálok a iných filat. materiá-
lov, mincí a bankoviek.
Vykupujeme lepšie položky

★ ★ Činy do 15 Sk MM.

Tiež ★ ★ známky

Hong-kong a Macau.

ALBUM, Lazaretská 11
811 08 BRATISLAVA
TEL / FAX: 07 / 5296 7411

Využite spojenie s redakciou
i predajňou ZBERATEĽ'
aj cestou elektronickej pošty
zberatel@nextra.sk

FIRMA ALBUM

Lazaretská 11, 811 08 Bratislava, tel. 07 / 5296 7411
Záujemcom zašleme ponukový zoznam (alebo xerox) nasledovných
filatelistických materiálov

SŠ 1939-1945 ★★, ○	Holandsko ★★
SR 1993-1997 ★★, ○	Chorvátsky ★★
SR čiernotlače	Nórsko ★★
SR rôzne	Rakúsko ★★, ○
ČSR I ★★, ○	Portugalsko ★★
ČSR II ★★, ○	San Marino ★★
ČSR II čiernotlače	Švédsko ★★
ČSR II odchýky papiera	Srbsko ★★
ČSR II doskové vady	Španielsko ★★
ČSR II rôzne	Švajčiarsko ★★, ○
ČR 1993-1997 ★★, ○	Turecko ★★
ČR čiernotlače	Vatikán ★★
ČR rôzne	■ Námety
Čechy a Morava ★★	Fauna rôzna
Nemecko do roku 1945 ★★, ○	Vtáci
BRD ★★, ○	Ryby
Berlín ★★, ○	Vodné živočíchy
Staronemecké štáty ○	Kone
Nem. obsadené územia ★★, ○	Psy, mačky
DDR ★★	WWF
Albánsko ★★	Prehistorická fauna
Bulharsko ★★	Motýle
Maďarsko ★★, ○	Hmyz
Poľsko ★★	Plazy
Rumunsko ★★	Flóra - huby
Mongolsko ★★	Minerály
Rusko + ZSSR ★★	Autá
USA ★★, ○	Lode
Kanada ★★	Vláky
Austrália ★★	Kozmos
Japonsko ★★, ○	Lietadlá
Severná Kórea ★★, ○	Šport
Vietnam ★★, ○	Skauting
Anglicko ★★, ○	Umenie
Belgicko ★★, ○	■ ANGLICKÉ KOLÓNIE
Bosna ★★, ○	Juraj
Dánsko ★★, ○	Alžbeta
Finsko ★★	■ Mince + BANKOVKY
Francúzsko ★★, ○	SŠ 1939-1945
Gibraltár ★★	Čechy a Morava
Grécko ★★	ČSR I
Írsko ★★	ČSR II
Island ★★	■ TELEFÓNNE KARTY
Taliansko ★★	ČSR
Juhoslávia ★★	SR od roku 1993
Liechtenstein ★★	Európa
Luxemburg ★★	Zámorie
Malta ★★	Fauna
Monako ★★	

FIRMA ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkaný materiál je možné zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 07 / 44250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkany materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky, k cenám účtuješme poštovné a balné. Ceny ponúkanych materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu *Zberatel*.

PRE ABONENTOV ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONÚKANÉ POLOŽKY 5 % ZĽAVU !

SLOVENSKÝ ŠTÁT

1939-1945 ★★

(čísla katalógu ZSF)

1 60 h Štefánik (modrý) 880,-
2 5 h Štátnej znak 40,-

24-25	50 h, 1 K Hlinka s pretlačou	12,-		
24 MS	50 h Hlinka, 2 známky	60,-		
24 MS	50 h Hlinka, 4 známky	80,-		
24 B	50 h Hlinka, zúbk. 12 1/2	150,-		
26-33	Hlinka, definit.vydanie,	50,-		
27 c	10 h Hlinka, definit.vydanie, zmiešané zúbovkanie	5200,-		
28 c	20 h detto	4300,-		
32 c	2,50 Ks detto	6800,-		
31 y	1 Ks Hlinka, zvislý raster	850,-		
34-37	40,60 h, 1,2 Ks MRŠ-Bradlo	50,-		
36 a	1Ks MRŠ-Bradlo modrofarejová	16,-	40-42	2,4,5 Ks Benka
38-39	60 h, 1,20 Ks Murgaš	10,-	40 z	2 Ks Benka, hladký lep

3,4,6	10,20,30 h Štátnej znak	á 3,-
5	25 h Štátnej znak	220,-
7	40 h Komenský	5,-
8,9,12	50,50 h, 1 Kč	á 3,-
10	60 h Štefánik (fialový)	7,-
11	60 h (zn. č. 1 s pretlačou)	480,-
13,14,17,18	Krajinky, hrady	á 35,-
15,16	Krajinky	á 95,-
19	3,60 K (červená pretlač)	950,-
20	3,60 K (modrá pretlač)	1950,-
22	5 K Olomouc	780,-

23 KH	10 K Bratislava	13500,-
3 PPV	10 h Štátnej znak	130,-
4 PPV	20 h Štátnej znak	110,-
6 PPV	30 h Štátnej znak, 2-páska	560,-
6 PPZ	30 h Štátnej znak	30,-
8 PPZ	50 h Beneš	85,-

42 z	5 Ks Benka, hladký lep
42 z B	5 Ks Benka, hladký lep,
-	RZ 10 1/4
43-44 z	50,70 h Tiso, hladký lep
43	50 h Tiso, rastrový lep
45	2,50+2,50 Ks Defom (modrá)
46	10 Ks Paláč, s rastrom
46 z	10 Ks Palác, hladký lep
47-51	Tatry I., s priesvitkou
51 B	30 h, zúbkovanie 10 1/4
52-54	Hlinka, s priesvitkou
53-54 B	Hlinka, zúbkovanie 10 1/4
55	60 h Murgaš s priesvitkou
56-59	Hrady a zámky

60-62	Memorandum 1861	135.
63-65	Červený križ 1941	18.
66-68	Defom 1941	16.
69	1.30 Ks Hlinka	3.
69 a	Hlinka, modrofialová	4.
70-72	Hlinkova mládež	18.
73-76	Výstavné 1942	36.
77-79	Poštový kongres	14.
80-85	Slovenské učené tovarišstvo	12.
86	70 h Tiso, bez priesvitky	5.
87a-90a	Tatranské II., bez priesvitky	10.
87b,89b,90b	detto, silný papier (kartón)	16.
91	1.30 Ks Hlinka, s priesvitkou	2.
92-94	Portréty, bez priesvitky	10.

95-97	Dobročinné 1943	5.
98-100	Vojenské dobročinné	16.
101-04	Železničné	12.
105-08	Kultúrne	10.
109-16	Kniežatá	37.
117-21	Tatranské III., veľký formát	10.
122-25	Športové	18.
126-29	Pred ohnivým drakom	22.
130	2+2,40 Ks Defom 1944	20.
130 S	Defom, spojka	250.
130 H	Defom, hárček	750.
130 H	Defom, typ I e	850.
130 H	Defom, typ I a	950.
131-36	Tiso 1945	35.
136 S	Tiso, spojka s 2 známkami	550.
136 S	Tiso, spojka so 4 známkami	600.

10.-	L 1-6	Letecké	30.
	L 7-9	5,10,20 Ks Letecké	40.
6.-	L 10	1 Ks Letecká, s priesvitkou	15.

75 C	detto, zúbk.13 1/2: 12 1/2	1050.
89	Letecká	130.
92	Kapitán Sturt	60.
100 X	Kráľ Juraj V., priesvitka	28.
112	Letecká	125.
113	Letecká	360.
A 113	Letecká, pretač OS	480.
114	Menura novaehollandiae	750.
117	Most v Sydney	80.

AUSTRÁLIA ★, ★★

(čísla katalógu MICHEL)

4 I.	Mapa Austrálie a kenguru	176.
9 II.	Mapa Austrálie a kenguru	2400.
29	Kráľ Juraj V.	60.
30	Kráľ Juraj V.	160.
30 x	Kráľ Juraj V., zúbk.14 1/4	320.
32	Kráľ Juraj V.	115.
32 a	Kráľ Juraj V., tmavohnedá	120.
33	Kráľ Juraj V.	120.
41	Mapa Austrálie a kenguru	320.
43	Mapa Austrálie a kenguru	360.

147	Vtákokysk	30.
184	Krava	32.
185	Hermes a zemegúfa	32.
186	Krokodil	32.
197	Spisovateľ H.Lawson	16.
206	Domorodec	24.
207-08	100 r. austr. známky, 2-páska	20.
209-10	50 rokov Ústavy, 2-páska	45.
213-14	Hagraves a Latrobe, 2-páska	25.

229-30	Kráľovná Alžbeta II.	45.
234-36	Kráľovná Alžbeta II.	35.
240	Hobart	100.
250	16, LOH Melbourne 1956	40.
252	Kráľovná Alžbeta II.	100.
259	16, LOH Melbourne 1956	40.
273-04	Kráľovná Alžbeta II.	75.
275	Kráľovná Alžbeta II.	120.
278	„Lietajúci doktor“	12.
A 280	Kráľovná Alžbeta II.	38.
281	Super Constellation	50.
284	Let do Australie	18.
323-24	Návšteva kráľovského páru	70.

325	Canberra - 50.výročie	10,-
326	Červený križ - 100 rokov	10,-
327	Modrá hora	15,-
329-30	Kráľovná Alžbeta II.	12,-
346-47	Lietadlo Bleriot XI.	105,-
349-51	Pakt ANZAC	85,-
358-61	Kráľovná Alžbeta II.	35,-
374	A.J.Tasman	180,-
376	J.Cook	18,-

NÁMETY ◎

Afghanistan 1998, Huby (6 + H)	25,-
Afghanistan 1998, Histor, autá (6 + H)	27,-
Afghanistan 1998, Ryby (6 + H)	27,-
Afghanistan 1998, Vtáky (6 + H)	27,-
Afghanistan 1998, Muflóny (4)	12,-
Afghanistan 1999, Lokomotívy (6 + H)	29,-
Afghanistan 1999, Pretekárske automobily Ferrari (6)	18,-
Afghanistan 1999, Slimáky (6 + H)	29,-
Afghanistan 1999, Kaktusy (6 + H)	29,-
Benin 1998, Mačky (6 + H)	27,-
Benin 1999, Ryby (6 + H)	29,-
Benin 1999, Vtáky (6 + H)	29,-
Benin 1999, Orchidey (6 + H)	29,-
Benin 1999, Plachetnice (6 + H)	29,-
Benin 2000, Psy (6 + H)	29,-
Benin 1999, Hady (6 + H)	29,-
Bulharsko 1999, Huby, PL (4)	15,-
Bulharsko 1999, Zatmenenie slnka,(H)	15,-
Bulharsko 1999, Atléti, (4)	12,-
Buriatia 1997, Lúčne kvety, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Opice, súťač (5)	15,-

Buriatia 1997, Pravek, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Morské ryby, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Motýle, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Slony, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Kone, súťač (5)	15,-

Buriatia 1997, Dravé vtáky, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Levy, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Lesné zveri, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Psy, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Mačky, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Umenia I, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Umenie II, súťač (5)	15,-

Buriatia 1997, Šport I, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Šport II, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Kozmos, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Plachetnice, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Lokomotívy, súťač (5)	15,-
Buriatia 1997, Moderné osobné automobily, súťač (5)	15,-

Burundi 1968, Motýle (bez let.)	16 zn.
Cambodge 1997, Kačice, (6 + H)	25,-
Cambodge 1998, Plachetnice (6 + H)	25,-
Cambodge 1999, Psy (6 + H)	29,-
Cambodge 1999, Spevavce, (6 + H)	29,-
Cambodge 1999, Morská fauna (6 + H)	29,-
Cambodge 1999, Zajace (6 + H)	29,-
Cambodge 1999, Ryby (6 + H)	29,-
Cambodge 1999, Macky (6 + H)	29,-
Cambodge 2000, Dražie znamenia (6 + H)	29,-

Congo 1998, Vtáky II. (4 + H)	23,-
Congo 1998, Kraby, krevety (4 + H)	23,-
Congo 1999, Slávne automobily z rokov 1930-1946 (6 + H)	29,-
Congo 1998, Huby (4 + H)	23,-
Cuba 1998, Psy (5)	15,-
Guinea Rep. 1998, Vtáky PL (9)	35,-
Guinea Rep. 1998, Motýle (6 + H)	25,-
Guinea Rep. 1998, Opice (6 + H)	27,-
Guyana 1991, Vtáky (5 + H)	25,-
Kirgistan 1998, Motýle, súťač (5)	15,-
Niger 1998, Slony, súťač (5)	15,-
Niger 1998, Kone, súťač (5)	15,-
Niger 1998, Mačky, súťač (5)	15,-
Saharaui 1999, Ryby, (6 + H)	29,-
Saharaui 1999, Lokomotívy (6 + H)	29,-
Somali Rep. 1998, Chrobáky (6 + H)	25,-
Somali Rep. 1998, Autá (6 + H)	27,-
Somali Rep. 1999, Papagáje (6 + H)	29,-
Somali Rep. 1999, Historické požiarne automobily (6 + H)	29,-
Somali Rep. 1999, Rôzna fauna (6 + H)	29,-
Tadžikistan 1998, Psy, súťač (5)	15,-
Tadžikistan 1998, Moderné osobné automobily, súťač (5)	15,-
Tadžikistan '98, Lokomotívy, súťač (5)	15,-

Tanzania 1998, Mačkovité šelmy (4 + H)	23,-	Baliček - šírka 48 mm	60,-
Tanzania 1998, Papagáje (4 + H)	23,-	Baliček - šírka 59 mm	60,-
Tanzania 1998, Mušle (4 + H)	23,-	Baliček - šírka 65 mm	60,-
Tanzania 1998, Morské ryby (4 + H)	23,-	Hawidky na PL - kus	12,-
Tanzania 1998, Motýle I. (4 + H)	23,-	Hawidky biele (priesvitné) :	
Tanzania 1998, Kôrovce (4 + H)	23,-	Baliček - šírka 35 mm	60,-
Tanzania 1998, Jašterica (4 + H)	23,-	Baliček - šírka 42 mm	60,-
Tanzania 1998, Fauna Austrália (4 + H)	23,-	Baliček - šírka 50 mm	60,-
		Baliček - šírka 59 mm	60,-

Tanzania 1998, Domáce zvieratá (4 + H)	23,-
Tanzania 1998, Korytnačky (4 + H)	23,-
Tanzania 1998, Motýl II. (4 + H)	23,-
Tanzania 1998, Dostihové kone s jazdcami (4 + H)	23,-
Tanzania 1998, Mačky (4 + H)	23,-
Tanzania 1998, Morské medúzy (4 + H)	23,-
Tchad 1999, Vodní vtáky (6 + H)	27,-
Tchad 1999, Nerasty, minerály (6 + H)	29,-
Tchad 1998, Mačky, sútlač (5)	15,-
Tchad 1998, Kone, sútlač (5)	15,-
Tchad 1998, Slony, sútlač (5)	15,-
Togo 1999, Híst. automobily (6 + H)	29,-
Togo 1999, Spevavce (6 + H)	29,-
Togo 1999, Akvarijné rybičky (6 + H)	29,-
Turkmenistan 1998, Psy, sútlač (5)	15,-
Turkmenistan 1998, Parné lokomotivy, sútlač (5)	15,-
Turkmenistan 1998, Moderné osobné automobily, sútlač (5)	15,-
Yemen 1990, Pravek (7 + H)	29,-

Hawidky

Hawidky čierne :

Baliček - šírka 30 mm	60,-
Baliček - šírka 31 mm	60,-
Baliček - šírka 36 mm	60,-
Baliček - šírka 40 mm	60,-
Baliček - šírka 43 mm	60,-

ZBERATEĽ • MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A ZBIERANÍ TELEFÓNNYCH KARIET

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava. Registračné číslo časopisu MK 1188 / 95 zo dňa 1. februára 1995 • Redakčná rada: Dr. Štefan Zrubec (predseda), RNDr. Milan Antala, Ing. Miroslav Gerec, Ing. Marián Jobek, PhD. Ele- na Minarovčíková, Ing. Zbyněk Šustek a RNDr. Michal Zíka • Redakcia: Viliam Kučera, šéfredaktor, Anton Kulhánek ml., re- daktor, RNDr. Milan Antala, jazyková úprava • Ľubomír Smážák, zodpovedný za prílohu SLOV-OLYMP.

Adresa redakcie: ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, tel. 07 / 44 250 149, e-mail: zberateľ@extra.sk • Cena a predplatné: Cena za jeden výtlačok 44,- Sk. Pri odobrani viac ako 10 výtlačkov vydavateľ poskytuje 20%-nú zľavu. Celoročné predplatné vrátane poštovného na rok 2000 - pre abonentov zo SR 444,- Sk, pre abonentov z ČR 695,- Sk (570,- Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 980,- Sk (44,- DEM), pre abonentov zo zámoria 1300,- Sk (43,- USD, 71,- DEM) • Zasielanie príspievkov: Re- dakcia vás zasielanie príspievkov napísaných strojom alebo čitateľným písom, príp. na počítačových disketách (WORD). Nevyžada- né rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspievky, s obsahom ktorých sa nestotožňuje.

Redakčná uzávierka č.5/2000 - 26.5.2000, zadané do tlače - 12.6.2000, predpokladaný dátum vydania - 16.6.2000

Zúbkometry, UV lampy

Zúbkomer kovový ks	24,-
UV lampa, ručná (4 ceruzkové batérie)	570,-
UV lampa, stolová 220V	880,-

Filatelistické nálepky

Nálepky PRINZ (1000 ks) - baliček 64,-

Pinzety, lupy

Pinzety Prinz - Solingen, špicaté, lopatkovité, okruhlé - ks	85,-
Lupa (priemer 60 mm) zväč. 2 x + šošovka 5 x	95,-
Lupa s presvetiením Ø 30 mm zväč. 6x (2 ceruzkové batérie)	570,-

Zásobníky na známky

Zásobník na známky LINDNER, 16-listový, čierne listy	560,-
Zásobník na známky fy LINDNER, 30-listový, čierne listy	870,-
Zásobník na známky SCHAUKE, 16-listový, biela listy	490,-
Zásobník na známky SCHAUKE, 32-listový, biela listy	820,-
ČSR 1988-92, zaskl.I., skrutkovacie dosky BRILIANT, vinovočervené	2320,-
SR 1993-98, zaskl. bez PL., skrutk. dosky BRILIANT, vinovočervené	2430,-
Zásobník na mincu 10-listový, možnosť doplnenia listov o 3 až 4, dierkové	325,-

Albumové listy

Slovenská republika 1998 detto SR 1999	á 65,-
SR 1998 zasklené detto SR 1999	á 260,-
	385,-

Česká republika 1998

á 115,-

detto ČR 1999

125,-

ČR 1998 zasklené

á 365,-

detto ČR 1999

455,-

ALBUMOVÉ LISTY, bez nápisu

á 4,-

s nápisom SLOVENSKO

á 5,-

s nápisom ČESKÁ REPUBLIKA

á 5,-

MINCE Sady minci - SR

Slovensko 1994

180,-

Slovensko 1995

395,-

Slovensko 1996

230,-

Slovensko 1997

180,-

Slovensko 1998

260,-

Slovensko 1999

190,-

LITERATÚRA

Špecializovaný farebný katalóg

50,-

SLOVENSKO 1997-1998

50,-

Špecializovaný farebný katalóg

29,-

SLOVENSKO 1999

120,-

L-Novotný: Speciálni príručka pro sběrateli čs.známek, 1970

(bez čiernotlače)

120,-

MICHEL NEMECKO-speciál 1967/68

(viazaný)

110,-

MICHEL NEMECKO-speciál 1997

650,-

MICHEL EURÓPA-OST 1997/98,

(nepoužívaný)

740,-

MICHEL NEMECKO-JUNIOR

KATALÓG 2000, celofarebný

490,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.

1792-1835

165,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.

1848-1516

145,-

Novotný-Mouliš: MINCE ČSR 1918-

1993 + ČR a SR 1993-1999

170,-

Novotný-Mouliš: PAPIEROVÉ PLATIDLÁ

ČSR, ČR a SR 1918-1998, farebný

255,-

O z n a m

Zvýšením dovoznej prírľažky a zmenou kurzu Sk zvýšujú sa ceny pomôcky a tým sa upravujú aj naše ceny. Ďakujeme za porozumenie.

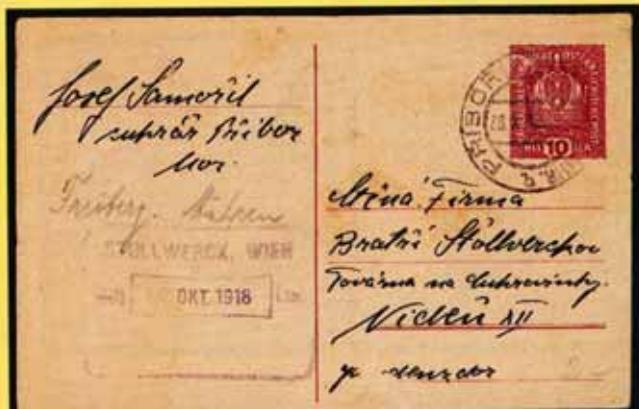
ZBERATEĽ

Prv než boli vydané prvé československé známky Hradčany (obr. hore), platili na našom území známky predbežné. O nich i o súbežných známkach hovorí prvá časť nášho nového seriálu

CELISTVOSTI ROZPRÁVAJÚ

Obr.1 (vpravo hore) - rakúsny poštový lístok, obr. 2 (vpravo uprostred) - uhorská zálepka, obr.3 (vľavo dole) - ústízok z balíkovej sprivedky a obr. 4 (vpravo dole) - pohľadnica z Prahy... Čítajte na str. 25-27

ZBERATEĽ

Z PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky pečiatkovaných známok a hárčekov s námetom flóry a fauny firmy Zberateľ. Štyri známky zo 16-kusovej sérií Republique du Burundi „Motyle“ z roku 1968 (obr.hore), hárček zo série známok Yemen Republic „Pravek“ z roku 1990 (obr. vľavo dole) a hárček zo série známok Afghan Post „Huby“ z roku 1996 (obr. vpravo dole) - pozri str. 37-40

